

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου: «Για την ενίσχυση και επέκταση της συμμετοχής του κοινού στα περιβαλλοντικά θέματα»

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Με την παρούσα πρόταση νόμου επιδιώκεται η ενίσχυση και επέκταση των προβλέψεων της κείμενης νομοθεσίας για τη συμμετοχή του κοινού σε όλο το φάσμα της παραγωγής και εφαρμογής των διοικητικών πράξεων, νομοθετικών ρυθμίσεων και δημόσιων πολιτικών που αφορούν το περιβάλλον στην Ελλάδα. Περαιτέρω, αποσκοπείται η ενίσχυση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της συμμετοχής του κοινού στη λήψη αποφάσεων για το περιβάλλον, με ιδιαίτερη μνεία στον ρόλο της τοπικής κοινωνίας. Τέλος, επιδιώκεται η συμβολή των πολιτών σε θέματα εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, η οποία, για διάφορους λόγους (έλλειψη πόρων, διοικητική αδράνεια) είναι ανεπαρκής.

Η διαρκώς επιδεινούμενη κλιματική κρίση και η ραγδαία απώλεια της βιοποικιλότητας θα δημιουργούν όλο και συχνότερα καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης και για το λόγο αυτό επιτάσσουν τη συμμετοχή όλων για τη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα μέχρι το 2050 με δίκαιο τρόπο. Η συμμετοχή αυτή θα πρέπει να γίνεται με αποτελεσματικό τρόπο, ενώ είναι καίριας σημασίας η απόλυτη προστασία κάθε ατόμου που επιλέγει να ασκήσει αυτά τα δικαιώματά του, για την οποία παρέχονται συγκεκριμένες διασφαλίσεις.

Την ώρα που τα ακραία καιρικά φαινόμενα εμφανίζονται ολοένα και συχνότερα σε κάθε σημείο του πλανήτη και οι καταστροφικές συνέπειες της κλιματικής κρίσης και της ραγδαίας απώλειας της βιοποικιλότητας τείνουν να γίνουν κανονικότητα, κυβερνήσεις και αρμόδιοι φορείς φαίνεται να βρίσκονται σε αμηχανία, προσπαθώντας να ανταποκριθούν στις προκλήσεις κατόπιν της εκδήλωσης του φαινομένου και συνήθως με ανεπαρκή τρόπο. Ωστόσο, απαραίτητη είναι η προληπτική δράση, ώστε να αποφευχθούν τα χειρότερα όσο το δυνατόν πιο έγκαιρα, ενώ η μετάβαση σε κλιματικά ουδέτερες οικονομίες είναι απαραίτητο να γίνει με δίκαιο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των πιο ευάλωτων ομάδων και περιοχών, καθώς και των μελλοντικών γενεών. Λαμβάνοντας, μάλιστα, υπόψη τα πιο πρόσφατα επιστημονικά δεδομένα και σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, η Ευρώπη θερμαίνεται ταχύτερα από κάθε άλλη ήπειρο, με τους κλιματικούς κινδύνους να απειλούν την ενεργειακή και επισιτιστική της ασφάλεια, τα οικοσυστήματα, τις υποδομές, τους υδάτινους πόρους, τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και την υγεία των ανθρώπων.

Απαραίτητο συστατικό της δίκαιης μετάβασης είναι η ενεργός συμμετοχή των πολιτών και όλων των κοινωνικών ομάδων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που λαμβάνονται για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης και των ολοένα και πιο έντονων φαινομένων που αυτή προκαλεί. Η προηγούμενη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων κατά τη διαμόρφωση πολιτικών αποφάσεων βελτιώνει τις αποφάσεις και ενισχύει την κοινωνική αποδοχή των αποφάσεων που θα ληφθούν τελικά. Συχνά προκύπτουν αντιδράσεις και κοινωνική αναταραχή, όταν οι πολίτες αισθάνονται ότι αποκλείονται από τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και τις αντιλαμβάνονται ως άδικες. Άλλωστε, η συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση των αποφάσεων που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος, και άρα της ίδιας τους της ζωής, προϋποθέτει την ελεύθερη και άμεση πρόσβασή τους σε έγκυρη

πληροφόρηση, ενώ αποτελεί θεμελιώδες περιβαλλοντικό δικαίωμα που πρέπει να διαφυλαχθεί.

Η ισχυρή και ακώλυτη δημόσια συμμετοχή και η διαφάνεια στη διαδικασία λήψης περιβαλλοντικών αποφάσεων είναι νομικά κατοχυρωμένο ατομικό και κοινωνικό δικαίωμα, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε όλη την ΕΕ. Εκτός όμως από επιταγή για κάθε δημοκρατική πολιτεία, η συμμετοχή αποτελεί και αναγκαία προϋπόθεση για κοινωνική νομιμοποίηση και για αποτελεσματική εφαρμογή των αποφάσεων και συνολικά της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Αποτελεί, επίσης, την καλύτερη πηγή για νέες ιδέες, αλλά και για συνθέσεις και συγκλίσεις προς καλύτερα συγκροτημένες πολιτικές. Όπως επισημαίνει και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, «η συμμετοχή του κοινού μπορεί να απελευθερώσει κοινωνική δημιουργικότητα, να δημιουργήσει γνώσεις και να κινητοποιήσει φορείς. Μπορεί να αποτελέσει μέσο για την έκφραση και τη συζήτηση περιβαλλοντικών και κοινωνικών ανησυχιών και συγκρούσεων, ακόμη και αν δεν είναι απαραίτητο να επιλυθούν».

Παρά το πλήθος διατάξεων του διεθνούς, ενωσιακού και εθνικού δικαίου που προβλέπουν τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων για το περιβάλλον, το πλαίσιο αυτό στην Ελλάδα είναι διάσπαρτο, αποσπασματικό, κατά περιπτώσεις ανεπαρκές, ή εφαρμόζεται ελλιπώς στην πράξη.

Ουσιαστικά, δίνεται η ευκαιρία στο κοινό να συμμετάσχει στη λήψη αποφάσεων που το αφορά μέσω των διαδικασιών δημόσιων διαβουλεύσεων κυρίως σε στάδιο κατά το οποίο έχει ήδη διαμορφωθεί το βασικό περιεχόμενο των αποφάσεων. Έτσι, δεν παρέχεται η δυνατότητα στο κοινό να εκθέσει τις απόψεις και τις προτάσεις του εγκαίρως, ώστε να συμβάλει στη βελτίωση του περιεχομένου των αποφάσεων και να επηρεάσει τις τελικές αποφάσεις που θα ληφθούν και αφορούν την ποιότητα του περιβάλλοντος και της ίδιας του της ζωής. Επιπλέον, τα κείμενα που τίθενται σε δημόσια διαβούλευση συχνά είναι τεχνικά και σύνθετα καθιστώντας αδύνατο για τους πολίτες να τα κατανοήσουν και να τα σχολιάσουν. Ο χρόνος δε που παρέχεται για σχολιασμό είναι συνήθως περιορισμένος ακόμα και για φορείς και οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στον εκάστοτε τομέα. Συνολικά, στη συντριπτική πλειοψηφία των διαδικασιών των δημόσιων διαβουλεύσεων για νομοσχέδια δεν λαμβάνονται υπόψη τα σχόλια του κοινού, όπως προκύπτει από της εκθέσεις διαβούλευσης που συντάσσονται μετά το πέρας της διαδικασίας.

Η προβληματική αυτή κατάσταση αποτυπώνεται και στην απογοήτευση των ίδιων των πολιτών. Περαιτέρω, όσον αφορά στοιχεία εκθέσεων και μελετών, αξίζει να αναφερθεί το πρόσφατο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με το κράτος δικαίου και την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης στην Ελλάδα, που μεταξύ άλλων αναφέρεται σε έντονες ανησυχίες για τις πολύ σοβαρές απειλές κατά της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ελλάδα, τονίζοντας ότι οι έλεγχοι και οι ισορροπίες, που έχουν δεχθεί ισχυρές πιέσεις, είναι ουσιώδεις για μια ισχυρή δημοκρατία. Συμπληρωματικά, το τελευταίο σχέδιο δράσης για την Ελλάδα του Open Government Partnership εστιάζει στην ανάγκη ανάληψης δεσμεύσεων που καλύπτουν τη διαφάνεια και τη λογοδοσία, την καταπολέμηση της διαφθοράς, τα ανοικτά δεδομένα, τη συμμετοχή του κοινού και τις υπηρεσίες για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, ενώ στον παγκόσμιο δείκτη για το κράτους δικαίου (World Justice Project), η Ελλάδα κατέχει αρκετά χαμηλή θέση στην κατάταξη.

Βραχυπρόθεσμος στόχος της πρότασης νόμου είναι η βελτίωση των αποφάσεων που λαμβάνονται για το περιβάλλον, μέσω της αξιοποίησης καινοτόμων ιδεών, καθώς και η

επίτευξη ευρύτερης κοινωνικής αποδοχής των εκάστοτε ρυθμιστικών πλαισίων και μέτρων που αφορούν το περιβάλλον, το κλίμα και την ενέργεια.

Μακροπρόθεσμός στόχος της πρότασης νόμου είναι η αποτελεσματική άσκηση των διαδικαστικών δικαιωμάτων που προβλέπονται σε διεθνές, ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, και συντελούν την αξιολογούμενη ρύθμιση, διασφαλίζει το ουσιαστικό δικαίωμα σε ένα υγιές, καθαρό και βιώσιμο περιβάλλον.

Τα διαδικαστικά αυτά δικαιώματα είναι το δικαίωμα πρόσβασης στην περιβαλλοντική πληροφορία, συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων και προσφυγής στη δικαιοσύνη για το περιβάλλον και τα κοινά αγαθά. Η ευρεία και αποτελεσματική συμμετοχή του κοινού στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για το περιβάλλον μπορεί να προάγει, μεταξύ άλλων, μια πιο φιλόδοξη κλιματική πολιτική που αντικατοπτρίζει τις πραγματικές ανάγκες πολιτών και κοινωνιών, ιδιαίτερα των πιο ευάλωτων, και ενισχύει τα θεμέλια της μετάβασης στην κλιματική ουδετερότητα, διαφυλάσσοντας τα περιβαλλοντικά αγαθά.

Συγκεκριμένα οι κύριες προτάσεις αφορούν στα εξής:

1. Δημιουργία ενός ενιαίου δικτυακού τόπου, ανοιχτής πρόσβασης, όπου θα διενεργούνται όλες οι διαδικασίες συμμετοχής του κοινού στη λήψη αποφάσεων για το περιβάλλον.

2. Παροχή διασφαλίσεων για την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων συμμετοχής, όπως π.χ. ρητή ρύθμιση κατά των απειλητικών αγωγών κατά ατόμων ή περιβαλλοντικών ομάδων (SLAPPs).

3. Ενίσχυση της συμμετοχής του κοινού σε δημόσιες διαβουλεύσεις για περιβαλλοντικά θέματα που περιλαμβάνουν την έγκαιρη γνωστοποίηση επικείμενων διαβουλεύσεων, την επέκταση των δημόσιων διαβουλεύσεων σε νέες πράξεις (π.χ. Πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, τροπολογίες, προτάσεις νόμων και προτάσεις αναθεώρησης του Συντάγματος κ.λπ.), και την πρόβλεψη συμμετοχής του κοινού μέσω διερευνητικής διαβούλευσης, που αποτελεί την πρώτη διαβούλευση με το κοινό όταν όλα τα ενδεχόμενα και οι επιλογές πολιτικής είναι ακόμα ανοιχτά.

Επιπλέον, προβλέπεται η διεξαγωγή δημόσιας διαβούλευσης για ορισμένες πρόσθετες διοικητικές πράξεις (ή έγγραφα), που δεν καλύπτονται από την κείμενη νομοθεσία. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης είναι απαιτητική, τόσο για τους πολίτες, όσο και για την διοίκηση: από την άλλη μεριά, είναι εξαιρετικά ασυνεπές και αντιφατικό η διαδικασία αυτή να προβλέπεται για σχετικά περιορισμένης εμβέλειας έργα και δραστηριότητες (π.χ. ένα camping, ή έναν δρόμο), αλλά όχι για ευρύτερες ρυθμίσεις, με καίριες επιπτώσεις στην προστασία του περιβάλλοντος, στη δημόσια υγεία, και την κοινωνική συνοχή. Η προτεινόμενη ρύθμιση (άρθρο 21) είναι μία προσπάθεια να αμβλυνθεί η αντίφαση αυτή

4. Ισχυροποίηση του ρόλου των τοπικών κοινωνιών με δεσμευτικά τοπικά δημοψηφίσματα. Η διάταξη αυτή (άρθρο 26) έρχεται να συμπληρώσει το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο που προβλέπει τη διεξαγωγή τοπικών (περιφερειακών ή δημοτικών) δημοψηφισμάτων (ν. 4555/2018) με διττό τρόπο: (i) διευρύνοντας τα ζητήματα για τα οποία μπορούν να διενεργηθούν τοπικά δημοψηφίσματα, και (ii) προβλέποντας ότι τα δημοψηφίσματα αυτά θα έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα, δηλαδή θα δεσμεύουν την αρμόδια αρχή στη λήψη συγκεκριμένης απόφασης ή στη διαμόρφωση γνώμης στο πλαίσιο της αποφασιστικής και γνωμοδοτικής αρμοδιότητάς της αντίστοιχα.

5. Εισαγωγή της νέας διαδικασίας «Πρωτοβουλία πολιτών» με αίτημα προς τις αρμόδιες διοικητικές αρχές για την έκδοση κανονιστικής πράξης που προβλέπεται σε εξουσιοδοτική

διάταξη νόμου. Οι πολίτες μπορούν να εισηγηθούν σε αρμόδιες αρχές τη θέσπιση ή τροποποίηση μιας κανονιστικής πράξης, δηλαδή μιας πράξης/απόφασης της Διοίκησης με την οποία θεσπίζονται γενικοί κανόνες, αναγνωρίζονται δικαιώματα, επιβάλλονται υποχρεώσεις ή ρυθμίζονται συγκεκριμένες καταστάσεις. Η πρωτοβουλία αυτή μπορεί να είναι σε επίπεδο δήμου ή περιφέρειας ή σε εθνικό επίπεδο, ενώ για τη διεκπεραίωσή της προβλέπεται ηλεκτρονική διαδικασία.

6. Ενίσχυση της δυνατότητας κάθε πολίτη να υποβάλλει αίτηση για περιβαλλοντικό έλεγχο οποιουδήποτε περιστατικού θεωρεί ότι επηρεάζει δυσμενώς το περιβάλλον, σε ειδική εφαρμογή του ενιαίου δικτυακού τόπου που θα λειτουργεί ως μοναδικός δίαυλος περιβαλλοντικών καταγγελιών. Σημαντικές καινοτομίες αποτελούν η γενική υποχρέωση ηλεκτρονικής διαχείρισης των καταγγελιών, η δυνατότητα υποβολής αποδεικτικών στοιχείων (π.χ. απεικονίσεων από κινητά τηλέφωνα) και η δυνατότητα ενημέρωσης όχι μόνο του αιτούντα - καταγγέλλοντα, αλλά και του κοινού (εφόσον, φυσικά, δεν θίγονται τα δικαιώματα τρίτων, αφού στο στάδιο της υποβολής η καταγγελία δεν θα πρέπει να θεωρείται αποδεδειγμένη).

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν το σύνολο των πολιτών, καθώς και οποιοδήποτε φορέα του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα που ασχολείται με το περιβάλλον ή ενδέχεται να επηρεαστεί από τη λήψη αποφάσεων σχετικών με το περιβάλλον. Σε αυτούς περιλαμβάνονται μη κυβερνητικές οργανώσεις, η τοπική αυτοδιοίκηση, επαγγελματικές ενώσεις, συνδικαλιστικές οργανώσεις, τοπικές οργανώσεις, κ.α..

Η παρούσα πρόταση των θεσμικών μεταρρυθμίσεων για την ενίσχυση και επέκταση της δημόσιας συμμετοχής στα περιβαλλοντικά θέματα συνοψογράφεται από τους εξής φορείς: Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας (ΓΣΕΕ), Διεθνής Διαφάνεια Ελλάς, Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, Εταιρία Προστασίας Πρεσπών, Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Καλλιστώ, Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών (ΕΕΛ/ΛΑΚ), Σύλλογος Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωροτακτών, Greenpeace, Vouliwatch, και WWF Ελλάς.

Σύνοψη στόχων κάθε άρθρου	
Άρθρο	Στόχος
1	Με το άρθρο 1 καθορίζονται ο σκοπός και το αντικείμενο της ρύθμισης.
2	Με το άρθρο 2 εξειδικεύονται οι στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης, που αφορούν, μεταξύ άλλων, την πληρέστερη εφαρμογή πλήθους διατάξεων του διεθνούς, ενωσιακού και εθνικού δικαίου.
3	Με το άρθρο 3 δίνονται οι ορισμοί των εννοιών που εισάγονται ή χρησιμοποιούνται στο σύνολο του κειμένου.
4	Με το άρθρο 4 παρέχονται ορισμένες ερμηνευτικές διατάξεις και εξειδικεύεται το πεδίο εφαρμογής της αξιολογούμενης ρύθμισης.

5	Με το άρθρο 5 προβλέπεται η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται βάσει της αξιολογούμενης ρύθμισης, καθώς και κατά των παραλείψεων που αντιβαίνουν στις εισαγόμενες διατάξεις (με ορισμένες επιφυλάξεις της παρ. 1). Επιπλέον, εισάγεται ειδική εφαρμογή του δικτυακού τόπου («Ειδική Εφαρμογή Ενδικοφανών Προσφυγών»), καθώς και πενταμελής επιτροπή που εκδικάζει τις εν λόγω ενδικοφανείς προσφυγές.
6	Με το άρθρο 6 συστήνεται ειδικός λογαριασμός με την ονομασία «Ταμείο Συμμετοχής του κοινού», που αναλαμβάνει το κόστος των προβλεπόμενων διαδικασιών συμμετοχής του κοινού, ενώ προβλέπονται (ενδεικτικά) οι πόροι αδειοδότησης, κατασκευής και λειτουργίας του. Προβλέπεται, επίσης, ότι εφόσον ορισμένη διαδικασία συμμετοχής του κοινού αποτελεί μέρος της διαδικασίας αδειοδότησης έργου ή δραστηριότητας (ή σχεδίου και προγράμματος), μέχρι 50% του κόστους μπορεί να καλύπτεται από τους πόρους αδειοδότησης, κατασκευής και λειτουργίας του ίδιου έργου ή δραστηριότητας (ή σχεδίου και προγράμματος).
7	Με το άρθρο 7 επιχειρείται η προστασία των δημοσιογράφων και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από προδήλως αβάσιμες ή καταχρηστικές δικαστικές διαδικασίες προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού («στρατηγικές αγωγές προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού», SLAPPS), με την πρόβλεψη ότι κανείς δεν ευθύνεται και δεν διώκεται για σχόλιο που υπέβαλε σε διαδικασίες δημόσιων διαβουλεύσεων, ή για άλλη μορφή συμμετοχής του κοινού που προβλέπει το παρόν. Επίσης, για την αστική ή ποινική ευθύνη, απαιτείται «άμεσος» δόλος.
8	Με το άρθρο 8 προβλέπονται οι λεπτομέρειες υλοποίησης και λειτουργίας του ενιαίου δικτυακού τόπου για τη συμμετοχή του κοινού στα περιβαλλοντικά θέματα, του οποίου οι ειδικές εφαρμογές και γενικότερα οι υπηρεσίες είναι ελεύθερες και διαρκώς προσπελάσιμες, χωρίς περιορισμούς περιεχομένου ή απαίτηση αυθεντικοποίησης (πλην ορισμένων εξαιρέσεων όπως η υποβολή ενδικοφανούς προσφυγής). Επιπλέον, περιέχονται ειδικότερες προβλέψεις για την περίπτωση χρήσης συστήματος τεχνητής νοημοσύνης.
9	Με το άρθρο 9 προβλέπεται η δυνατότητα γνωστοποίησης επικείμενης δημόσιας διαβούλευσης μέσω: α) ανάρτησης σε ειδική εφαρμογή του δικτυακού τόπου («Ειδική Εφαρμογή Έργων και Δραστηριοτήτων») για επικείμενη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων, β) των μέσων κοινωνικής δικτύωσης της Αρχής Διαβούλευσης και της Αδειοδοτικής Αρχής Έργων και Δραστηριοτήτων. Επιπλέον, προβλέπεται ότι η προσωποποιημένη πληροφόρηση προϋποθέτει αυθεντικοποίηση και εγγραφή των προσώπων αυτών σε κατάλογο παραληπτών της πληροφόρησης αυτής.
10	Με το άρθρο 10 προβλέπεται το εναρκτήριο σημείο της δημόσιας διαβούλευσης, που ορίζεται με απόφαση της Αρχής Διαβούλευσης, ενώ ορίζεται ότι το διάστημα μεταξύ της γνωστοποίησης του άρθρου 9 και του εναρκτήριου σημείου της δημόσιας διαβούλευσης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πέντε (5) ημερολογιακών ημερών

11	Με το άρθρο 11 εισάγονται ρυθμίσεις σχετικά με τη δυνατότητα παράτασης της δημόσιας διαβούλευσης, η οποία είναι υποχρεωτική σε ορισμένες περιπτώσεις που προβλέπονται ρητά. Η απόφαση εκδίδεται το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών πριν από την λήξη της δημόσιας διαβούλευσης, και αναρτάται αμελλητί στην ΕΕΕΔ.
12	Με το άρθρο 12 περιγράφεται ο βασικός τρόπος διεξαγωγής της δημόσιας διαβούλευσης.
13	Με το άρθρο 13 προβλέπονται πρόσθετοι τρόποι διεξαγωγής της δημόσιας διαβούλευσης, π.χ. μέσω αποστολής μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Αρχής Διαβούλευσης. Η δημόσια διαβούλευση μπορεί, επίσης, να συμπληρώνεται με δημόσια ακρόαση και τη διάθεση κατάλληλα διαμορφωμένου, εκλαϊκευμένου υλικού, προσαρμοσμένου στις ανάγκες του κοινού. Οι λεπτομέρειες της δυνατότητας αυτής προβλέπονται στο παρόν άρθρο.
14	Με το άρθρο 14 καθορίζεται η νομική φύση του σχολίου, το οποίο επέχει χαρακτήρα απλής γνώμης, ενώ προβλέπεται ότι η μερική ή ολική απόρριψη ή αποδοχή του σχολίου αιτιολογείται στην τεκμηρίωση της δημόσιας διαβούλευσης.
15	Με το άρθρο 15 προβλέπεται τι περιλαμβάνει η τεκμηρίωση της δημόσιας διαβούλευσης, η οποία ενσωματώνεται: (α) είτε στο αιτιολογημένο συμπέρασμα του άρθρου 1 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) σημείο iv) και 8α παρ. 1 στοιχείο α) της Οδηγίας 2011/92/ΕΕ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, όπως ισχύει και έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο, (β) είτε σε διακριτή έκθεση διαβούλευσης, η οποία προσαρτάται στην απόφαση της αρχής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων, με την οποία εγκρίνεται η περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου ή δραστηριότητας.
16	Στο άρθρο 16 αναφέρονται οι διατάξεις των άρθρων που εφαρμόζονται αναλογικά στο παρόν κεφάλαιο (ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ).
17	Με το άρθρο 17 προβλέπεται ο βασικός τρόπος διεξαγωγής της δημόσιας διαβούλευσης για σχέδια και προγράμματα, μέσω της ανάρτησης σχολίων σε ειδική εφαρμογή του δικτυακού τόπου («Ειδική Εφαρμογή Σχεδίων και Προγραμμάτων, ΕΕΣΠ»).
18	Με το άρθρο 18 εισάγονται πρόσθετοι τρόποι διεξαγωγής της δημόσιας διαβούλευσης στην περίπτωση σχεδίων και προγραμμάτων.
19	Με το άρθρο 19 προβλέπεται η διαδικασία γνωστοποίησης, το εναρκτήριο σημείο, η διάρκεια και η παράταση της δημόσιας διαβούλευσης όσον αφορά τα σχέδια και προγράμματα.
20	Με το άρθρο 20 εισάγεται η υποχρέωση παροχής πρόσθετων γνωστοποιήσεων μέσω ειδικής εφαρμογής του δικτυακού τόπου («Ειδική Εφαρμογή Πρόσθετων Γνωστοποιήσεων, ΕΕΠΓ»), που αφορά επιπλέον διοικητικές πράξεις και πληροφορίες.
21	Με το άρθρο 21 προβλέπονται δύο επιπλέον κατηγορίες πρόσθετων πράξεων και πληροφοριών που υπάγονται σε δημόσια διαβούλευση μέσω ειδικής εφαρμογής

	του δικτυακού τύπου («Ειδική Εφαρμογή Πρόσθετων Διαδικασιών Δημόσιας Διαβούλευσης»).
22	Στο άρθρο 22 παρατίθενται οι διατάξεις του κεφαλαίου Β' (προβλέψεις για τη διαδικασία συμμετοχής του κοινού σε δημόσιες διαβουλεύσεις που αφορούν στην έγκριση σχεδίων ή προγραμμάτων) οι οποίες εφαρμόζονται αναλογικά στις περιπτώσεις του άρθρου 21 (Πρόσθετες πράξεις και πληροφορίες που υπάγονται σε δημόσια διαβούλευση).
23	Με το άρθρο 23 επαναδιατυπώνεται το άρθρο 61 ν. 4622/2019, όπως προκύπτει μετά τις αλλαγές της αξιολογούμενης ρύθμισης.
24	Με το άρθρο 24 εισάγεται η έννοια της διερευνητικής διαβούλευσης, μέσω της οποίας επιδιώκεται ο καθορισμός του καλύτερου τρόπου μελλοντικής υλοποίησης ορισμένης δημόσιας πολιτικής, χωρίς να προκαθορίζονται τα νομικά μέσα, οι τεχνικές επιλογές ή οι υλικές ενέργειες. Η διερευνητική διαβούλευση οργανώνεται από την Αρχή Διαβούλευσης, κατόπιν αιτήματος άλλης αρχής με επιτελικές αρμοδιότητες.
25	Με το άρθρο 25 εισάγεται η υποχρέωση διενέργειας διερευνητικής διαβούλευσης, πριν την κίνηση της διαδικασίας εκπόνησης των τοπικών πολεοδομικών σχεδίων, και ορίζονται τα σημεία στα οποία εστιάζει η διαδικασία. Επιπλέον, προβλέπεται ότι μετά τη λήξη της διερευνητικής διαβούλευσης η Αρχή Διαβούλευσης δημιουργεί, διατηρεί και θέτει στη διάθεση του οικείου ΟΤΑ Α' βαθμού Διαδικτυακό Τόπο Χωρικού Διαλόγου, ενώ με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, ο οικείος ΟΤΑ συγκροτεί Επιτροπή Δημοτών με τουλάχιστον 12 μέλη (στο ίδιο άρθρο περιέχονται λεπτομέρειες για τη σύσταση και λειτουργία της).
26	Με το άρθρο 26 προβλέπεται η διενέργεια τοπικού δεσμευτικού δημοψηφίσματος, το οποίο μπορεί να συμπληρώνει τις διαδικασίες του Μέρους Β' (Κεφάλαια Β' έως και Δ').
27	Με το άρθρο 27 εισάγεται η έννοια της πρωτοβουλίας πολιτών, που αποτελεί τη διαδικασία μέσω της οποίας οι πολίτες εισηγούνται σε αρμόδια διοικητική αρχή τη βάσει προϋφιστάμενης νομοθετικής εξουσιοδότησης θέσπιση ή τροποποίηση κανονιστικής διοικητικής πράξης που αποσκοπεί στην προστασία του περιβάλλοντος. Η πρωτοβουλία πολιτών διακρίνεται σε δημοτική, περιφερειακή ή εθνική.
28	Με το άρθρο 28 περιγράφεται ο τρόπος άσκησης της πρωτοβουλίας πολιτών, η οποία διεκπεραιώνεται μέσω ειδικής εφαρμογής του δικτυακού τύπου («Ειδική Εφαρμογή Πρωτοβουλιών Πολιτών»).
29	Στο άρθρο 29 ορίζεται ότι κάθε πρωτοβουλία πολιτών συντονίζεται από ομάδα διοργανωτών, και περιγράφεται ο ρόλος αυτής. Η ομάδα διοργανωτών μπορεί να απαρτίζεται είτε αποκλειστικά από φυσικά, είτε αποκλειστικά από ένα ή περισσότερα νομικά πρόσωπα.
30	Στο άρθρο 30 προβλέπεται ότι η πρωτοβουλία πολιτών απευθύνεται σε αρχή ή αρχές υποδοχής με αποφασιστική, βάσει νομοθετικής εξουσιοδότησης, καθ' ύλην, κατά χρόνο ή κατά τόπο, αρμοδιότητα έκδοσης, έγκρισης ή τροποποίησης της κανονιστικής πράξης, που αποτελεί αντικείμενο της πρωτοβουλίας πολιτών. Εφόσον η αρμοδιότητα είναι συλλογική, οι αρχές υποδοχής είναι περισσότερες.

31	Με το άρθρο 31 περιγράφεται η διαδικασία καταχώρισης της πρωτοβουλίας πολιτών, η οποία γίνεται υποχρεωτικά, εφόσον πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις που περιγράφονται. Η αρχή ή οι αρχές υποδοχής εκδίδουν απόφαση που επιβεβαιώνουν την καταχώριση, η οποία αναρτάται αμελλητί στην ΕΕΠΠ.
32	Στο άρθρο 32 ορίζεται ότι μία πρωτοβουλία πολιτών που έχει καταχωρισθεί υπόκειται σε αξιολόγηση από την αρχή ή τις αρχές υποδοχής, μόνο εφόσον συγκεντρώσει τον ελάχιστο αριθμό υπογραφών υποστήριξης (βλ. Παράρτημα Ζ, μέρος ΙΙΙ). Η συλλογή του ελάχιστου αριθμού υπογραφών υποστήριξης υλοποιείται μέσω της Υπηρεσίας Αυθεντικοποίησης Χρηστών Auth 2.0
33	Με το άρθρο 33 επεξηγείται ο τρόπος με τον οποίο αξιολογείται μια πρωτοβουλία πολιτών που έχει συγκεντρώσει τον ελάχιστο αριθμό υπογραφών υποστήριξης. Εφόσον μία πρωτοβουλία πολιτών γίνει δεκτή, δεν τίθενται άλλες ουσιαστικές ή τυπικές προϋποθέσεις που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία για τη διαμόρφωση του τελικού περιεχομένου της, όπως ιδίως η εκπόνηση μελετών, η γνωμοδότηση άλλων αρχών ή η δημόσια διαβούλευση.
34	Με το άρθρο 34 εισάγεται η δυνατότητα υποβολής από τον καθένα αιτήματος περιβαλλοντικού ελέγχου περιστατικού σε μοναδικό δίαυλο παρόμοιων αιτημάτων, και αναλύονται τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία η αρχή με αρμοδιότητα περιβαλλοντικών ελέγχων, που είναι ο τελικός αποδέκτης του αιτήματος, ιεραρχεί και αξιολογεί τη σημαντικότητα των αιτημάτων. Επιπλέον, καθένας έχει δικαίωμα να υποβάλει αίτημα περιβαλλοντικού ελέγχου περιστατικού σε αρχή με αρμοδιότητα περιβαλλοντικών ελέγχων, αλλά και σε αρχή με οποιαδήποτε αρμοδιότητα σχετική με το περιβάλλον.
35	Με το άρθρο 35 προβλέπεται η δυνατότητα συμμετοχής της Επιτροπής Δημοτών στα συμβούλια ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού του ν. 3852/2010 (Α' 87), ενώ ενισχύεται η συμμετοχή των πολιτών στις συνεδριάσεις των δημοτικών συμβουλίων.

Πίνακας τροποποιούμενων ή καταργούμενων διατάξεων

.	Τροποποίηση - αντικατάσταση - συμπλήρωση διατάξεων	
	Διατάξεις προτεινόμενης ρύθμισης	Υφιστάμενες διατάξεις
	Άρθρο 3 (δ) «Αρχή διαβούλευσης»: (i) για τις σχεδιαζόμενες ρυθμίσεις, οι αρχές που ορίζονται στο άρθρο 61 παρ. 1 (α) ν. 4622/2019, όπως τροποποιείται από το άρθρο 23 του παρόντος, (ii) για κάθε άλλο θέμα, η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης του άρθρου 19 π.δ. 40/2020 (Α' 85).	«Υπόχρεη για την κίνηση της διαδικασίας διαβούλευσης είναι η Προεδρία της Κυβέρνησης, σε συνεργασία με την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου που έχει τη νομοθετική πρωτοβουλία.»
	Άρθρο 23 Αντικατάσταση του άρθρου 61 ν. 4622/2019	«Διαβούλευση

1. Το άρθρο 61 ν. 4622/2019 αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 61 Διαβούλευση 1. Για τις ανάγκες του παρόντος άρθρου: (α) ως «σχεδιαζόμενες ρυθμίσεις» νοούνται: (i) τα νομοσχέδια, (ii) οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου, που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 44 παρ. 1 του Συντάγματος, (iii) οι τροπολογίες, εφόσον συνίστανται σε προσθήκες νέων άρθρων και διατάξεων και υποβάλλονται από Υπουργούς, κατ' εφαρμογή του άρθρου 87 και 88 του Κανονισμού της Βουλής, (iv) οι προτάσεις νόμων, (v) οι προτάσεις για την αναθεώρηση του Συντάγματος. (β) ως «Αρχή Διαβούλευσης» νοούνται (i) η Υπηρεσία Συντονισμού του επισπεύδοντος Υπουργείου, στις περιπτώσεις (i) έως (iii) του σημείου (α), (ii) οι βουλευτές που υποβάλλουν την πρόταση νόμου, στην περίπτωση (iv) του σημείου (α), (iii) οι βουλευτές που υποβάλλουν την πρόταση για την αναθεώρηση του συντάγματος, σύμφωνα με το άρθρο 119 παρ. 1 του Κανονισμού της Βουλής. 2. (α) Η δημόσια διαβούλευση επί των σχεδιαζόμενων ρυθμίσεων, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, είναι υποχρεωτική. (β) Η δημόσια διαβούλευση επί των σχεδιαζόμενων ρυθμίσεων υλοποιείται: (i) με την ανάρτηση της σχεδιαζόμενης ρύθμισης στους δικτυακούς τόπους ή εφαρμογές της 3ης παραγράφου, με σκοπό την έγκαιρη ενημέρωση και συμμετοχή σε αυτή κάθε ενδιαφερόμενου, (ii) με την παροχή, σε κάθε περίπτωση, της δυνατότητας κατ' άρθρον σχολιασμού και επί του συνόλου της σχεδιαζόμενης ρύθμισης, (iii) με τη διαλειτουργία, σε κάθε περίπτωση, και κατ' εφαρμογή του άρθρου 8 παρ. 6 του	1. Η διαβούλευση επιτυγχάνεται με τη δημοσιοποίηση, με πρόσφορα μέσα, της σχεδιαζόμενης ρύθμισης, με σκοπό την έγκαιρη ενημέρωση και συμμετοχή σε αυτήν κάθε ενδιαφερομένου. Υπόχρεη για την κίνηση της διαδικασίας διαβούλευσης είναι η Προεδρία της Κυβέρνησης, σε συνεργασία με την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου που έχει τη νομοθετική πρωτοβουλία. 2. Η διαβούλευση επί των νομοσχεδίων γίνεται και μέσω του δικτυακού τόπου www.opengov.gr και διαρκεί δύο (2) εβδομάδες. Κατά τη φάση της διαβούλευσης αναρτάται στον δικτυακό τόπο προσχέδιο των διατάξεων του νομοσχεδίου καθώς και μία προκαταρκτική Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης και παρέχεται η δυνατότητα κατ' άρθρον σχολιασμού. 3. Η διαβούλευση μπορεί να συντημθεί μέχρι μία (1) εβδομάδα ή να επιμηκυνθεί για μία (1) ακόμη εβδομάδα, με εισήγηση του οικείου Υπουργού και έγκριση της Προεδρίας της Κυβέρνησης, για επαρκώς τεκμηριωμένους λόγους, οι οποίοι αναφέρονται στην έκθεση επί της δημόσιας διαβούλευσης που συνοδεύει τη ρύθμιση. 4. Η Υπηρεσία Συντονισμού του οικείου Υπουργείου συντάσσει έκθεση επί της δημόσιας διαβούλευσης, στην οποία παρουσιάζονται ομαδοποιημένα τα σχόλια και οι προτάσεις όσων έλαβαν μέρος στη διαβούλευση και τεκμηριώνεται η ενσωμάτωσή τους ή μη στις τελικές διατάξεις. Η έκθεση εντάσσεται στην τελική Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης του άρθρου 62 του παρόντος και συνοδεύει τη ρύθμιση κατά την κατάθεσή της στη Βουλή,
---	---

παρόντος, της ΕΕΔΣΡ και του δικτυακού τόπου www.opengov.gr. (γ) Υπόχρεοι για την κίνηση της διαδικασίας διαβούλευσης είναι: (i) στις περιπτώσεις της 1ης παραγράφου [σημεία (α)(i) έως (α) (iii)], η Προεδρία της Κυβέρνησης, σε συνεργασία με την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου που έχει τη νομοθετική πρωτοβουλία. (ii) στην περίπτωση των προτάσεων νόμων, οι βουλευτές που τις υποβάλλουν, σύμφωνα με το άρθρο 85 παρ. 7 του Κανονισμού της Βουλής. (iii) στην περίπτωση της πρότασης για την αναθεώρηση του Συντάγματος, οι βουλευτές που την υποβάλλουν, σύμφωνα με το άρθρο 119 παρ. 1 του Κανονισμού της Βουλής. Για τις ανάγκες των σημείων (ii) και (iii), και ιδίως για τις αναρτήσεις της 4ης παραγράφου και τη σύνταξη της έκθεσης επί της δημόσιας διαβούλευσης κατά την 6η παράγραφο, οι Διευθύνσεις Επιστημονικών Μελετών του άρθρου 162 του Κανονισμού της Βουλής, και η Αρχή Διαβούλευσης του άρθρου 3 (δ) [σημείο (i)] του παρόντος επικουρούν τους προτείνοντες βουλευτές. 3. Η διαβούλευση επί των σχεδιαζόμενων ρυθμίσεων υλοποιείται: (α) μέσω ειδικής εφαρμογής του δικτυακού τόπου («Ειδική Εφαρμογή για τη Διαβούλευση επί Σχεδιαζόμενων Ρυθμίσεων», ΕΕΔΣΡ), και (β) μέσω του δικτυακού τόπου www.opengov.gr. 4. (α) Η διάρκεια και το εναρκτήριο σημείο της διαβούλευσης ορίζεται στο Παράρτημα ΣΤ. (β) Κατά τη φάση της διαβούλευσης, αναρτάται στους δικτυακούς τόπους της παραγράφου 3: (i) προσχέδιο των διατάξεων της σχεδιαζόμενης ρύθμισης, (ii) στις περιπτώσεις των σημείων (α)(i) έως (α)(iii) της πρώτης παραγράφου, προκαταρκτική Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης,	αναρτάται στον δικτυακό τόπο στον οποίον έλαβε χώρα η διαβούλευση και αποστέλλεται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις από τις οποίες προήλθαν τα σχόλια.»
--	--

(iii) στην περίπτωση των προτάσεων νόμων, η συνοπτική ανάλυση συνεπειών ρύθμισης, που προβλέπεται στο άρθρο 85 παρ. 3 του Κανονισμού της Βουλής, (iv) στην περίπτωση την πρότασης για την αναθεώρηση του Συντάγματος, η αιτιολογική έκθεση του άρθρου 119 παρ. 1 του Κανονισμού της Βουλής. Επίσης, αναρτάται αμελλητί, μετά την ολοκλήρωση και υποβολή της, η έκθεση της Επιτροπής για την Αναθεώρηση του Συντάγματος, που προβλέπεται στο άρθρο 119 παρ. 5 του Κανονισμού της Βουλής. 5. (α) Η διαβούλευση επί των νομοσχεδίων μπορεί να συντμηθεί ή να επιμηκυνθεί. Ειδικότερα: (i) η σύντμηση δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις (3) ημέρες, (ii) η επιμήκυνση δεν είναι μικρότερη από μία (1) ακόμη εβδομάδα. (β) Η σύντμηση ή η επιμήκυνση λαμβάνει χώρα κατόπιν: (i) εισήγησης του οικείου Υπουργού, και (ii) έγκρισης της Προεδρίας της Κυβέρνησης. (γ) Σε κάθε περίπτωση, η σύντμηση ή η επιμήκυνση λαμβάνει χώρα για επαρκώς τεκμηριωμένους λόγους, οι οποίοι: (i) αναρτώνται, σε συνοπτική μορφή, αμελλητί στην ΕΕΔΣΡ, και (ii) αναλύονται εκτενώς στην έκθεση επί της δημόσιας διαβούλευσης που συνοδεύει τη ρύθμιση. 6. (α) Η Αρχή Διαβούλευσης συντάσσει έκθεση επί της δημόσιας διαβούλευσης, στην οποία: (i) παρουσιάζονται ομαδοποιημένα τα σχόλια και οι προτάσεις όσων έλαβαν μέρος στη διαβούλευση, και (ii) τεκμηριώνεται η ενσωμάτωσή τους ή μη στις τελικές διατάξεις. (β) Η έκθεση εντάσσεται στην τελική Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης του άρθρου 62 του παρόντος και συνοδεύει τη ρύθμιση κατά την κατάθεσή της στη Βουλή. (γ) Επιπροσθέτως, η έκθεση αναρτάται στους δικτυακούς τόπους στους οποίους έλαβε	
---	--

χώρα η διαβούλευση, και αποστέλλεται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις από τις οποίες προήλθαν τα σχόλια». 2. (α) Πράξεις ή παραλείψεις που αντιβαίνουν στην παράγραφο 1 [σημείο (α), (i) έως (iv)] ελέγχονται με αίτηση ακύρωσης κατά των διοικητικών πράξεων που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή των σχεδιαζόμενων ρυθμίσεων, μετά τη θέσπιση των τελευταίων. (β) Πράξεις ή παραλείψεις που αντιβαίνουν στην παράγραφο 1 [σημείο (α), (v)] αποτελούν παρεμπόδιον ζήτημα με την έννοια του άρθρου 67 του Κανονισμού της Βουλής.	
Άρθρο 26 3. (α) Κατά παρέκκλιση του άρθρου 133 παρ. 2 εδ. β' ν. 4555/2018 (Α' 133), όταν το αντικείμενο του δημοψηφίσματος κατά την προηγούμενη παράγραφο δεν ανάγεται στην αποφασιστική αρμοδιότητα του οικείου ΟΤΑ Α' ή Β' βαθμού, ο δεσμευτικός του χαρακτήρας έγκειται στο περιεχόμενο της γνωμοδότησης. (β) Κατά παρέκκλιση του άρθρου 135 παρ. 2 ν. 4555/2018 (Α' 133), και για τα θέματα της δεύτερης παραγράφου, δεν μπορεί να διεξαχθεί δημοψήφισμα πριν περάσουν τέσσερις (4) μήνες από τη διεξαγωγή του προηγούμενου.	Άρθρο 133 παρ. 2 εδ. β' ν. 4555/2018 «Όταν το αντικείμενο του δημοψηφίσματος δεν ανάγεται στην αποφασιστική αρμοδιότητα του οικείου δήμου ή της οικείας περιφέρειας, έχει υποχρεωτικά συμβουλευτικό χαρακτήρα.» Άρθρο 135 παρ. 2 ν. 4555/2018 «Δεν μπορεί να διεξαχθεί δημοψήφισμα πριν περάσει ένα (1) έτος από την διεξαγωγή του προηγούμενου.»
Άρθρο 35 Στο άρθρο 67 του ν. 3852/2010 (Α' 87), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, προστίθεται η δυνατότητα συμμετοχής της Επιτροπής Δημοτών του άρθρου 25 της παρούσας πρότασης νόμου και ενισχύεται η συμμετοχή των πολιτών στις συνεδριάσεις των δημοτικών συμβουλίων.	«Άρθρο 67 Σύγκληση του δημοτικού συμβουλίου 1. Το δημοτικό συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του προέδρου τουλάχιστον μία (1) φορά τον μήνα. Η συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου είναι δημόσια, εκτός αν ληφθεί απόφαση με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών του, η οποία αιτιολογείται ειδικά και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, ότι η συνεδρίαση πρέπει να διεξαχθεί κεκλεισμένων των θυρών. Η συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου μπορεί να διεξάγεται: α)

	δια ζώσης στο κατάστημα της έδρας του δήμου, ή β) με τηλεδιάσκεψη, με κάθε πρόσφορο μέσο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ή γ) με μικτό τρόπο, διά ζώσης και με τηλεδιάσκεψη. Μία (1) τουλάχιστον συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου τον μήνα διεξάγεται υποχρεωτικά δια ζώσης στο κατάστημα της έδρας του δήμου, με εξαίρεση τους νησιωτικούς και ορεινούς δήμους. 2.α. Ο Πρόεδρος καλεί, επίσης, το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει ο δήμαρχος ή η δημοτική επιτροπή ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου. Στην τελευταία περίπτωση απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεος (0,5). Αν το συμβούλιο δεν προσκληθεί το αργότερο μέχρι την έκτη ημέρα από την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκλησή του. β. Εφόσον ζητείται να συζητηθεί εκ νέου θέμα για το οποίο λήφθηκε απόφαση, υποβάλλεται άπαξ γραπτό αίτημα προς τον πρόεδρο του συμβουλίου, στο οποίο αναφέρεται το θέμα που ζητείται να συζητηθεί εκ νέου, συνοδευόμενο από νεότερα στοιχεία, άλλως δεν γίνεται δεκτό από τον πρόεδρο.
--	--

	3. Αν ο πρόεδρος παραλείψει αδικαιολόγητα δύο συνεχείς φορές να καλέσει το συμβούλιο, μπορεί να τεθεί σε αργία και σε περίπτωση υποτροπής μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος από το αξίωμα του προέδρου με απόφαση του Επόπτη Ο.Τ.Α., σύμφωνα με την πειθαρχική διαδικασία του άρθρου 234 του παρόντος. 4. Η πρόσκληση αναρτάται αυθημερόν στην ιστοσελίδα του δήμου και κοινοποιείται στους συμβούλους, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Οι δημοτικοί σύμβουλοι αμέσως μετά από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών οφείλουν να δηλώσουν στον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τους. Οι εισηγήσεις των θεμάτων γνωστοποιούνται έγκαιρα και το αργότερο δύο (2) ημέρες πριν από τη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου, με την επιφύλαξη της παρ. 5. 5. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαινεται για το κατεπείγον των θεμάτων με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Εφόσον ανακύπτουν θέματα κατεπείγοντος χαρακτήρα, για τα οποία είναι αναγκαία η άμεση λήψη απόφασης και βάσιμα πιθανολογείται κίνδυνος εκ της αναβολής, είναι
--	---

	δυνατόν, ύστερα από απόφαση του προέδρου, οι σχετικές διαδικασίες να λαμβάνουν χώρα διά περιφοράς, με τη συμμετοχή τουλάχιστον των δύο τρίτων των μελών δημοτικού συμβουλίου. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται κατά το προηγούμενο εδάφιο ανακοινώνονται από τον πρόεδρο του συμβουλίου στην πρώτη, μετά τη λήψη της απόφασης, τακτική συνεδρίαση. 6. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου προσκαλείται ο δήμαρχος, αλλιώς η συνεδρίαση είναι άκυρη. Ο δήμαρχος μετέχει στις συζητήσεις του συμβουλίου χωρίς ψήφο. Έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις του κατά προτεραιότητα. Όταν ο δήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται νομίμως. Στην περίπτωση όμως αυτή ο αναπληρωτής δεν στερείται του δικαιώματος της ψήφου κατά τη λήψη αποφάσεων από το συμβούλιο. Στις συνεδριάσεις των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνουν τον λόγο, εκτός του δημάρχου και του αρμόδιου αντιδημάρχου, οι επικεφαλής των παρατάξεων και ειδικοί αγορητές ανά θέμα, που ορίζονται από τις παρατάξεις με σχετική γραπτή δήλωσή τους στο προεδρείο πριν την έναρξη της συνεδρίασης. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να εγγραφούν ως ομιλητές και δημοτικοί σύμβουλοι που επιθυμούν να τοποθετηθούν ανά θέμα. Με τον κανονισμό λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, επιβάλλονται πάντως αντίστοιχοι χρονικοί περιορισμοί για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στο δημοτικό συμβούλιο, για τον δήμαρχο, τους αντιδημάρχους, τους επικεφαλής των παρατάξεων, τους ειδικούς αγορητές και τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου.
--	---

	7. Ο πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο δήμαρχος, καθώς και η δημοτική επιτροπή. Οι σύμβουλοι επικεφαλής δημοτικής παράταξης έχουν το δικαίωμα δύο (2) ημέρες προ της δημοσίευσης της πρόσκλησης της παρ. 4 να προτείνουν, για έως ένα (1) θέμα ο καθένας, τη συμπλήρωση της ημερήσιας διάταξης με επείγοντα θέματα, τα οποία ο πρόεδρος δύναται να εντάξει στα προς συζήτηση θέματα της ημερήσιας διάταξης. Το δημοτικό συμβούλιο έχει δικαίωμα να αποφασίζει, μετά από σχετική πρόταση-εισήγηση του προέδρου ή του δημάρχου και χωρίς συζήτηση, με την πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, ότι ένα θέμα το οποίο δεν είναι γραμμένο στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον, να το συζητήσει και να πάρει απόφαση για αυτό πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Κατά προτεραιότητα και πάντα μετά τον δήμαρχο εκφράζουν τις απόψεις τους οι επικεφαλής των παρατάξεων, σύμφωνα με τη σειρά εκλογής τους. 8. Στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν αποκλειστικά δημοτική κοινότητα του δήμου, προσκαλείται και ο πρόεδρος του συμβουλίου ή ο πρόεδρος της αντίστοιχης δημοτικής κοινότητας, ο οποίος, στην περίπτωση αυτή, μετέχει στη συζήτηση με δικαίωμα ψήφου. 9. Με απόφασή του, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών του, το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να επιτρέπει να
--	--

		λάβουν το λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφόσον το ζητήσουν. 10. Το συμβούλιο έχει απαρτία όταν είναι παρόν το ήμισυ πλέον ενός του αριθμού των μελών του. Αν κάποιο μέλος του δημοτικού συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση, μόνο για τον σχηματισμό της απαρτίας. Τόσο η άρνηση ψήφου όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται στην καταμέτρηση θετικών και αρνητικών ψήφων. Τα μέλη του συμβουλίου που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία, ακόμα και αν αποχωρήσουν, λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή για τη λήψη απόφασης για κάθε συγκεκριμένο θέμα η απαιτού-μενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά την ψηφοφορία, αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία. Για τις συνεδριάσεις τηρούνται πρακτικά. 11. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, εκδίδεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 12. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει, εκτός της έδρας του, ύστερα από απόφαση της απόλυτης
--	--	---

		πλειοψηφίας του συνόλου των μελών του.»
	Άρθρο 35 (παρ. 2) Στο άρθρο 167 του ν. 3852/2010 (Α' 87), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, τροποποιείται η παρ. 5 προκειμένου να ενισχυθεί η συμμετοχή των πολιτών στις συνεδριάσεις των περιφερειακών συμβουλίων.	«Με απόφασή του, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών του, το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί να επιτρέπει να λάβουν το λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφόσον το ζητήσουν.»

Αθήνα, 14 Οκτωβρίου 2024

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Χαρίτσης Αλέξανδρος (Αλέξης)

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αχτσιόγλου Ευτυχία (Έφη)

Ζεϊμπέκ Χασάν Χουσεϊν

Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Τζανακόπουλος Δημήτριος

Τζούφη Μερόπη

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Φερχάτ Οζγκιούρ

Φωτίου Θεανώ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Για την Ενίσχυση και Επέκταση της Συμμετοχής του Κοινού στα Περιβαλλοντικά Θέματα

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Άρθρο 1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 2 ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Άρθρο 3 ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 4 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Άρθρο 5 ΕΝΔΙΚΟΦΑΝΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Άρθρο 6 ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

Άρθρο 7 ΑΠΟΘΑΡΡΥΝΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΔΙΩΞΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 8 ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΣΩ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 9 Γνωστοποίηση επικείμενης δημόσιας διαβούλευσης και προσωποποιημένη πληροφόρηση

Άρθρο 10 Εναρκτήριο σημείο και διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης

Άρθρο 11 Παράταση της δημόσιας διαβούλευσης

Άρθρο 12 Βασικός τρόπος διεξαγωγής της δημόσιας διαβούλευσης

Άρθρο 13 Πρόσθετοι τρόποι διεξαγωγής της δημόσιας διαβούλευσης

Άρθρο 14 Νομική φύση του σχολίου

Άρθρο 15 Τεκμηρίωση της δημόσιας διαβούλευσης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Άρθρο 16 Αναλογική εφαρμογή διατάξεων

Άρθρο 17 Βασικός τρόπος διεξαγωγής της δημόσιας διαβούλευσης

Άρθρο 18 Πρόσθετοι τρόποι διεξαγωγής της δημόσιας διαβούλευσης

Άρθρο 19 Γνωστοποίηση, εναρκτήριο σημείο, διάρκεια και παράταση της δημόσιας διαβούλευσης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΣΩ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Άρθρο 20 Πρόσθετες γνωστοποιήσεις

Άρθρο 21 Πρόσθετες πράξεις και πληροφορίες που υπάγονται σε δημόσια διαβούλευση

Άρθρο 22 Αναλογική εφαρμογή διατάξεων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΝΟΜΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 23 Αντικατάσταση του άρθρου 61 του ν. 4622/2019

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

Άρθρο 24 Διερευνητική διαβούλευση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄: ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΤΟΠΙΚΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

Άρθρο 25 Ειδικές διατάξεις για τα τοπικά πολεοδομικά σχέδια

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΣΩ ΑΛΛΩΝ ΤΡΟΠΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΣΩ ΤΟΠΙΚΟΥ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

Άρθρο 26 Συμμετοχή του κοινού μέσω τοπικού δεσμευτικού δημοψηφίσματος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΣΩ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Άρθρο 27 Έννοια της πρωτοβουλίας πολιτών

Άρθρο 28 Τρόπος άσκησης

Άρθρο 29 Ομάδα διοργανωτών

Άρθρο 30 Αρχή υποδοχής

Άρθρο 31 Καταχώριση της πρωτοβουλίας πολιτών

Άρθρο 32 Συλλογή του ελάχιστου αριθμού υπογραφών υποστήριξης

Άρθρο 33 Αξιολόγηση της πρωτοβουλίας πολιτών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΣΩ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 34 Αίτημα περιβαλλοντικού ελέγχου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΟΤΑ Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΒΑΘΜΟΥ

Άρθρο 35 Συμμετοχή στα συμβούλια ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄: ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΟΥ ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΚΤΥΑΚΟ ΤΟΠΟ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ΄: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ΄: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε΄: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΑΛΛΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ΄: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΣΧΕΔΙΑΖΟΜΕΝΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ΄: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Άρθρο 1
Σκοπός και Αντικείμενο

Σκοπός του παρόντος είναι η εμβάθυνση και η επέκταση του πεδίου εφαρμογής των διατάξεων που ισχύουν για τη συμμετοχή του κοινού

(α) πριν και κατά τη λήψη και

(β) κατά την παρακολούθηση και εφαρμογή των

(i) διοικητικών πράξεων

(ii) σχεδιαζόμενων ρυθμίσεων

(iii) δημόσιων πολιτικών

που αφορούν το περιβάλλον.

Άρθρο 2
Ειδικότεροι Στόχοι

Το παρόν έχει τους παρακάτω ειδικότερους στόχους:

(α) την παροχή διόδων μέσω των οποίων κάθε μέλος του ενδιαφερόμενου κοινού μπορεί να εκφράσει την άποψή του για περιβαλλοντικά θέματα, λαμβάνοντας υπόψη τον χαρακτήρα των περιβαλλοντικών αγαθών ως κοινών,

(β) την ενίσχυση της δημόσιας συζήτησης και της πολυφωνίας για περιβαλλοντικά θέματα, με τη συμβολή απόψεων, θέσεων και πληροφοριών που δεν κατατίθενται ευχερώς δημόσια με άλλους τρόπους,

(γ) τη βελτίωση της ποιότητας των διοικητικών αποφάσεων, νομοθετικών ρυθμίσεων και δημόσιων πολιτικών, μέσω του εμπλουτισμού της αιτιολογικής, επιστημονικής και αναλυτικής τους βάσης, και της ενσωμάτωσης απόψεων, θέσεων και πληροφοριών που προέρχονται από περίοικους, κατοίκους περιοχών, εργαζόμενους, επαγγελματίες, επιστήμονες, ειδικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς φορείς και οργανώσεις που αφορούν άμεσα οι αποφάσεις, ρυθμίσεις ή πολιτικές αυτές, καθώς και το ενδιαφερόμενο κοινό στο σύνολό του,

(δ) την προσαρμοστικότητα, αποδοχή, σταθερότητα και αποτελεσματική εφαρμογή των διοικητικών αποφάσεων, νομοθετικών ρυθμίσεων και δημόσιων πολιτικών μετά τη θέσπισή τους, μέσω της καλύτερης νομιμοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησής τους,

(ε) τη διεύρυνση της δημοκρατίας και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και την προώθηση της διαφάνειας, λογοδοσίας, της ενδογενεακής και διαγενεακής δικαιοσύνης, της ισότητας των φύλων και της κοινωνικής και περιφερειακής συνοχής, μέσω της συμμετοχής των αποδεκτών των διοικητικών αποφάσεων και νομοθετικών ρυθμίσεων στις διαδικασίες διαμόρφωσης, λήψης, εφαρμογής και παρακολούθησής τους,

(στ) την ενίσχυση του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανόμενων των περιβαλλοντικών οργανώσεων, και των συνδικαλιστικών, επιστημονικών και επαγγελματικών ενώσεων

(ζ) την εφαρμογή των αρχών της ανταποκριτικής και συνεργατικής διοίκησης, και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e-government),

(η) την εφαρμογή των αρχών της ανοιχτής συμμετοχικής διακυβέρνησης, όπως ιδίως διατυπώνονται στη Διακήρυξη για την Ανοιχτή Διακυβέρνηση της Open Government Partnership,

(θ) την πληρέστερη εφαρμογή των άρθρων 5Α παρ. 2, 10, 20 παρ. 2, 24 παρ. 1 εδ. α' και 101 παρ. 4 του Συντάγματος,

(ι) την πληρέστερη εφαρμογή της αρχής της ασφάλειας του δικαίου, η οποία απορρέει από την αρχή του κράτους δικαίου και ιδίως από τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1 και 25 παρ. 1 εδ. α' του Συντάγματος,

(ια) την πληρέστερη εφαρμογή του άρθρου 11 παρ. 1 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προστατεύει την ελευθερία γνώμης και την ελευθερία λήψης ή μετάδοσης πληροφοριών ή ιδεών, χωρίς την ανάμειξη δημοσίων αρχών και αδιακρίτως συνόρων,

(ιβ) την πληρέστερη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όπως έχει κυρωθεί [αρχικά, με το ν.δ. 53/1974 (Α' 239)], μεταγλωττισθεί-αποδοθεί στη δημοτική [με το π.δ. 76/2022 (Α' 205)], ερμηνευθεί νομολογιακά και ισχύει, κατά το μέρος που απορρέουν από αυτές δικαιώματα συμμετοχής σε αποφάσεις που αφορούν περιβαλλοντικά θέματα, όπως είναι ιδίως τα άρθρα 8 και 10,

(ιγ) τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την πληρέστερη εφαρμογή της Σύμβασης για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη Συμετοχή του Κοινού στη Λήψη Αποφάσεων και την Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη για Περιβαλλοντικά Θέματα (Σύμβαση Άαρχους), που κυρώθηκε με τον ν. 3422/2005 (Α' 303), λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τα άρθρα 3 παρ. 1 και 3 παρ. 5 αυτής,

(ιδ) τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή του άρθρου 4 παρ. 1 της Σύμβασης-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις Κλιματικές Μεταβολές, που κυρώθηκε με τον ν. 2205/1994 (Α' 60), και ιδίως των σημείων (ζ) και (η),

(ιε) τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή του άρθρου 7 παρ. 5 και 13 παρ. 4 της Συμφωνίας των Παρισίων στη Σύμβαση-Πλαίσιο για την Κλιματική Αλλαγή, που κυρώθηκε με τον ν. 4426/2016 (Α' 187),

(ιστ) τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή των άρθρων 8 [σημείο (ι)], 13 και 14 παρ. 1 της Διεθνούς Σύμβασης για τη Βιολογική Ποικιλότητα, που κυρώθηκε με τον ν. 2204/1994 (Α' 59),

(ιζ) τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή της Σύμβασης για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε διασυνοριακά πλαίσια που κυρώθηκε με τους ν. 2540/1997 (Α' 249) και ν. 4562/2018 (Α' 168),

(ιη) τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή των άρθρων 9 και 11 του Πρωτοκόλλου για τις ειδικά προστατευόμενες περιοχές της Μεσογείου της Σύμβασης της Βαρκελώνης του 1976, που κυρώθηκε με τον ν. 1634/1986 (Α' 107), του άρθρου 19 του Πρωτοκόλλου του 1995 για τις περιοχές ειδικής προστασίας και βιοποικιλότητας στη Μεσόγειο καθώς και την αποδοχή των παραρτημάτων του εν λόγω πρωτοκόλλου, που συνάφθηκε με την Απόφαση του Συμβουλίου 99/801/ΕΚ, καθώς και του άρθρου 14 του

Πρωτοκόλλου της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης της Παράκτιας Ζώνης της ίδιας Σύμβασης, που συνάφθηκε, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την Απόφαση 2010/631/ΕΕ, (ιθ) τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή του άρθρου 19 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της απερίθωτης, που κυρώθηκε με τον ν. 2468/1997 (Α' 97),

(κ) τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή του άρθρου 5 [σημείο (γ)] της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου, που κυρώθηκε με τον ν. 3827/2010 (Α' 30),

(κα) τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή του άρθρου 206 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας, που κυρώθηκε με τον ν. 2321/1995 (Α' 136),

(κβ) τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή των άρθρων 16 παρ. 1 [σημείο (α)] και 17 παρ. 5 της Σύμβασης της Μινναμάτα για τον Υδράργυρο και των παραρτημάτων της, που κυρώθηκε με τον ν. 4655/2020 (Α' 33),

(κγ) τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την πληρέστερη υλοποίηση της 10ης (καθώς και της 4ης, 11ης και 17ης) αρχής της διακήρυξης του Ρίο για το περιβάλλον και την ανάπτυξη (1992, UNCED) [A/CONF.151/26 (Vol. I)],

(κδ) την πληρέστερη εφαρμογή των Αρχών-Πλαίσιο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και το Περιβάλλον του ΟΗΕ ((A/HRC/37/59),

(κε) την πληρέστερη ενσωμάτωση των σχετικών διατάξεων του ενωσιακού δικαίου, όπως προκύπτουν ιδίως από τις Οδηγίες 92/43/ΕΟΚ, 2000/60/ΕΚ, 2001/42/ΕΚ, 2003/35/ΕΚ, 2006/21/ΕΚ, 2008/50/ΕΚ, 2008/56/ΕΚ, 2008/98/ΕΚ, 2009/128/ΕΚ, 2009/147/ΕΚ, 2010/75/ΕΕ, 2011/70/ΕΥΡΑΤΟΜ, 2011/92/ΕΕ, 2012/18/ΕΕ, 2013/30/ΕΕ, 2014/52/ΕΕ, 2014/89/ΕΕ, 2016/2284/ΕΕ, 2018/2001, 2020/2184 και των Κανονισμών (ΕΕ) 2014/1143, 2018/1999, 2020/741, 2021/1119, 2022/869 και 2022/2577, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη την αρχή της ελάχιστης εναρμόνισης, όπως θεσπίζεται από το άρθρο 193 της Συνθήκης Για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

(κστ) την πληρέστερη εφαρμογή της σχετικής διάταξης της Σύστασης (ΕΕ) 2020/1563 σχετικά με την ενεργειακή φτώχεια,

(κζ) την πληρέστερη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της Σύστασης (ΕΕ) 2022/822 σχετικά με την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης για έργα ανανεώσιμης ενέργειας και τη διευκόλυνση των συμφωνιών αγοράς ενέργειας,

(κη) την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της Σύστασης (ΕΕ) 2022/758 σχετικά με την προστασία των δημοσιογράφων και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από προδήλως αβάσιμες ή καταχρηστικές δικαστικές διαδικασίες προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού («στρατηγικές αγωγές προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού», SLAPPs), λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αγωγές αυτές, ακόμα και όταν αποτυχαίνουν, αποθαρρύνουν και αποδυναμώνουν τη συμμετοχή του κοινού,

(κθ) την πληρέστερη ενσωμάτωση των ενωσιακών διατάξεων για τα ανοικτά δεδομένα και την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα, και ιδίως της Οδηγίας 2019/1024/ΕΕ,

(λ) την εφαρμογή της Σύστασης (ΕΕ) για την Ευρωπαϊκή διακήρυξη σχετικά με τα ψηφιακά δικαιώματα και τις ψηφιακές αρχές για την ψηφιακή δεκαετία (2023/C 23/01),

(λα) την εφαρμογή των αρχών της καλής νομοθέτησης, όπως εκάστοτε ισχύουν βάσει των κείμενων διατάξεων, όπως ιδίως το άρθρο 61 ν. 4622/2019 (Α' 133),

(λβ) την πληρέστερη εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας, που κυρώθηκε με τον ν. 1850/1989 (Α' 114), και ιδίως του άρθ. 4 αυτού,

(λγ) την εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, όπως εκάστοτε ισχύει, και ιδίως του κεφαλαίου Α' του ν. 4014/2011 (Α' 209),

(λδ) την εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας για τη στρατηγική περιβαλλοντική αδειοδότηση σχεδίων και προγραμμάτων, όπως εκάστοτε ισχύει, και ιδίως της υ.α. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006 (Β' 1225),

(λε) την εφαρμογή των διατάξεων για τη συμμετοχή του κοινού στον χαρακτηρισμό περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου, όπως ιδίως του άρθρου 21 παρ. 6 ν. 1650/1986 (Α' 160) όπως ισχύει,

(λστ) την υλοποίηση των διατάξεων για τη δημόσια διαβούλευση για σχέδια δράσης ειδών και τύπων οικοτόπων κατά τις κείμενες διατάξεις, και ιδίως το άρθρο 4 της υ.α ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/104707/2518/2020 (Β' 4924),

(λζ) την πληρέστερη εφαρμογή του Γενικού Στόχου 12 της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα για τα έτη 2014–2029 και Σχεδίου Δράσης πενταετούς διάρκειας (Β' 2383),

(λη) την υλοποίηση των διατάξεων του Εθνικού Κλιματικού Νόμου [ν. 4396/2022 (Α' 105)] για τη δημόσια διαβούλευση και τον κλιματικό διάλογο, όπως ιδίως των άρθρων 16 παρ. 5, 20 παρ. 1, 25 και 26 αυτού,

(λθ) την εφαρμογή των διατάξεων για τη δημόσια διαβούλευση στα πλαίσια του χωρικού σχεδιασμού, όπως εκάστοτε ισχύουν.

(μ) την εφαρμογή των διατάξεων για τα προγράμματα συμμετοχής του κοινού για εργασίες καθαρισμού σε παραλίες και σε κοίτες ποταμών (περιοχές εκβολών) κατά το άρθρο 10 [μέρος (Β)] της υ.α. 142569/2027 «Έγκριση των προγραμμάτων μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα, σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 12 του ν. 3983/ 2011 (Α' 144)» (Β' 4728).

(μα) την εφαρμογή των διατάξεων της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού (ιδίως των άρθρων 4, 12, 15, 17 και 24) που κυρώθηκε με το ν. 2101/1992 (Α' 192).

Άρθρο 3

Ορισμοί

(α) «Αδειοδοτική Αρχή Έργων και Δραστηριοτήτων»: η αρχή που είναι αρμόδια, κατά τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, για την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) ή την πράξη υπαγωγής σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ).

(β) «Αδειοδοτική Αρχή Σχεδίων και Προγραμμάτων»: η αρμόδια αρχή για την περιβαλλοντική έγκριση ενός σχεδίου ή προγράμματος, όπως ειδικότερα ορίζεται στο άρθρο 4 της υ.α. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006 «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» και το άρθρο 5 της υ.α. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/38181/2695/2022 (Β' 1923).

(γ) «Αλγοριθμική εκτίμηση αντικτύπου»: η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθ. 5 ν. 4961/2022 (Α' 146).

(δ) «Αρχή διαβούλευσης»: (i) για τις σχεδιαζόμενες ρυθμίσεις, οι αρχές που ορίζονται στο άρθρο 61 παρ. 1 (α) ν. 4622/2019, όπως τροποποιείται από το άρθρο 23 του παρόντος, (ii) για κάθε άλλο θέμα, η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης του άρθρου 19 π.δ. 40/2020 (Α' 85).

(ε) «*Αρχή υποδοχής*»: η αρχή η οποία έχει, μόνη της ή συλλογικά με άλλες αρχές, την αποφασιστική αρμοδιότητα θέσπισης ή τροποποίησης της κανονιστικής διοικητικής πράξης που επιδιώκει η πρωτοβουλία πολιτών.

(στ) «*Αυθεντικοποίηση*»: ηλεκτρονική διαδικασία επαλήθευσης/ επιβεβαίωσης ταυτότητας και των τυχόν ειδικών χαρακτηριστικών φυσικού ή νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, που βασίζεται σε χορηγηθέντα διαπιστευτήρια [άρθρο 2 παρ. 6 ν. 4727/2020 (Α' 184)].

(ζ) «*Βιοκτόνα*»: ουσίες ή μείγματα που υπάγονται στο ορισμό του άρθρου 3 παρ. 1 [σημείο α)] του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 528/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση βιοκτόνων.

(η) «*Δημόσια διαβούλευση*»: η μορφή συμμετοχής του κοινού στη διαδικασία θέσπισης διοικητικών αποφάσεων, σχεδιαζόμενων ρυθμίσεων ή δημόσιων πολιτικών, που συνίσταται: (i) στη δημοσιοποίηση ή ανάρτηση του προσχεδίου διοικητικής απόφασης, σχεδιαζόμενης ρύθμισης ή δημόσιας πολιτικής (ii) στην πρόσκληση προς το ενδιαφερόμενο κοινό να υποβάλει εντός προθεσμίας σχόλια πάνω στο προσχέδιο, (iii) στη λήψη υπόψη των σχολίων αυτών, για τη διαμόρφωση της τελικής διοικητικής απόφασης, σχεδιαζόμενης ρύθμισης ή δημόσιας πολιτικής.

(θ) «*Δικτυακός τόπος*»: ο δικτυακός τόπος που προβλέπεται στο άρθρο 8 του παρόντος.

(ι) «*Ειδική Εφαρμογή Αιτημάτων Περιβαλλοντικών Ελέγχων (ΕΕΑΠΕ)*»: η ειδική εφαρμογή που προβλέπεται στο άρθρο 34 παρ. 9 του παρόντος.

(ια) «*Ειδική Εφαρμογή για τη Διαβούλευση επί Σχεδιαζόμενων Ρυθμίσεων (ΕΕΔΣΡ)*»: η ειδική εφαρμογή που προβλέπεται από το άρθρο 61 παρ. 3 ν. 4622/2019 (Α' 133), όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 23 του παρόντος.

(ιβ) «*Ειδική Εφαρμογή Ενδικοφανών Προσφυγών (ΕΕΕΠ)*»: η ειδική εφαρμογή που προβλέπεται από το άρθρο 5 παρ. 4 του παρόντος.

(ιγ) «*Ειδική Εφαρμογή Έργων και Δραστηριοτήτων (ΕΕΕΔ)*»: η ειδική εφαρμογή που προβλέπεται από το άρθρα 9 και 12 του παρόντος.

(ιδ) «*Ειδική Εφαρμογή Πρόσθετων Γνωστοποιήσεων (ΕΕΠΓ)*»: η ειδική εφαρμογή που προβλέπεται από το άρθρο 20 του παρόντος.

(ιε) «*Ειδική Εφαρμογή Πρόσθετων Διαδικασιών Δημόσιας Διαβούλευσης (ΕΕΠΔΔ)*»: η ειδική εφαρμογή που προβλέπεται από το άρθρο 21 του παρόντος.

(ιστ) «*Ειδική Εφαρμογή Πρωτοβουλιών Πολιτών (ΕΕΠΠ)*»: η ειδική εφαρμογή που προβλέπεται από το άρθρο 28 του παρόντος.

(ιζ) «*Ειδική Εφαρμογή Σχεδίων και Προγραμμάτων (ΕΕΣΠ)*»: η ειδική εφαρμογή που προβλέπεται από το άρθρο 17 του παρόντος.

(ιη) «*Επιτελικές αρμοδιότητες*»: ο στρατηγικός σχεδιασμός και η απλούστευση διαδικασιών [άρθρο 7 παρ. 1 ν. 5013/2023 (Α' 23)].

(ιθ) «*Εναρκτήριο σημείο της δημόσιας διαβούλευσης*»: το χρονικό σημείο, από την έλευση του οποίου είναι δυνατή η κατάθεση σχολίων κατά τη δημόσια διαβούλευση.

(κ) «*Έργα και/ή Δραστηριότητες*»: έργα και δραστηριότητες, η υλοποίηση των οποίων προϋποθέτει κατά τις κείμενες διατάξεις περιβαλλοντική αδειοδότηση.

(κα) «*Ενδιαφερόμενο κοινό*»: οποιοδήποτε μέλος του κοινού.

(κβ) «*Κόστος της συμμετοχής του κοινού*»: η οικονομική αποτίμηση του κόστους

(i) των διοικητικών διαδικασιών συμπεριλαμβανομένου του κόστους

ενημέρωσης και προσέλκυσης του κοινού, και

(ii) του δικτυακού τύπου και των ειδικών εφαρμογών

(συμπεριλαμβανομένου του κόστους κεφαλαίου, διοίκησης, συντήρησης και του λειτουργικού κόστους) που προβλέπει το παρόν.

(κγ) «*Λειτουργική ταξινόμηση*»: η μεθοδολογία κατανομής αρμοδιοτήτων σε επίπεδα διακυβέρνησης που περιγράφεται στο άρθρο 7 ν. 5013/2023 (Α' 23).

(κδ) «*Οικοσυστημικές υπηρεσίες*»: οι άμεσες και έμμεσες συνεισφορές των οικοσυστημάτων στην ευημερία του ανθρώπου [άρθρου 3 περ. 6 Κανονισμού (ΕΕ) 1143/2014].

(κε) «*Περιβαλλοντική αδειοδότηση*»:

- (i) Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) ή
- (ii) πράξη υπαγωγής σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ). (κστ) «*Περιβαλλοντικός έλεγχος*»: το σύνολο των ενεργειών που εμπίπτουν στο άρθρο 128 παρ. 6 ν. 4512/2018 (Α' 5), και αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας.

(κζ) «*Πόροι αδειοδότησης, κατασκευής και λειτουργίας*»: τέλη ή άλλοι πόροι, ανεξάρτητα από τον ειδικότερο χαρακτηρισμό τους, οι οποίοι σωρευτικά:

- (i) καταβάλλονται από οικονομικό φορέα, ιδιωτικό ή δημόσιο
- (ii) προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία
- (iii) συνιστούν, κατά την κείμενη νομοθεσία, όρο ή προϋπόθεση της διαδικασίας αξιολόγησης, αδειοδότησης, κατασκευής ή λειτουργίας ορισμένου έργου και δραστηριότητας (ή ορισμένου σχεδίου και προγράμματος).

(κη) «*Πρωτοβουλία πολιτών*»: η διαδικασία που περιγράφεται στα άρθρα 27 έως 33 του παρόντος.

(κθ) «*Στρωματοποιημένο δείγμα*»: το αποτέλεσμα της κατηγοριοποίησης ενός γενικού συνόλου διερεύνησης σε προεπιλεγμένες κατηγορίες (στρώματα).

(λ) «*Συμμετοχή του κοινού*»: κάθε μορφή συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού στη διαδικασία θέσπισης και στην εφαρμογή ορισμένης διοικητικής πράξης, σχεδιαζόμενης ρύθμισης ή δημόσιας πολιτικής.

(λα) «*Σχέδια και/ή Προγράμματα*»: σχέδια και προγράμματα με την έννοια του άρθρου 2 [περ. α] της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων.

(λβ) «*Σχεδιαζόμενες ρυθμίσεις*»: (i) τα νομοσχέδια (ii) οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου κατ' εφαρμογή του άρθρου 44 παρ. 1 του Συντάγματος (iii) οι τροπολογίες, εφόσον συνίστανται σε προσθήκες νέων άρθρων και διατάξεων και υποβάλλονται από Υπουργούς, κατ' εφαρμογή του άρθρου 87 και 88 του Κανονισμού της Βουλής (iv) οι προτάσεις νόμων και (v) οι προτάσεις για την αναθεώρηση του Συντάγματος.

(λγ) «*Σχόλιο*»: πληροφορία που επιλέγει, διαμορφώνει και συνεισφέρει το ενδιαφερόμενο κοινό σε δημόσια διαβούλευση.

(λδ) «*Σύστημα τεχνητής νοημοσύνης*»:

- (i) λογισμικό που αναπτύσσεται με μία ή περισσότερες από τις προσεγγίσεις που παρατίθενται στο σημείο (ii) και μπορεί, για ένα δεδομένο σύνολο στόχων που έχουν καθοριστεί από τον άνθρωπο, να παράγει στοιχεία εξόδου όπως περιεχόμενο, προβλέψεις, συστάσεις ή αποφάσεις που επηρεάζουν τα περιβάλλοντα με τα οποία αλληλεπιδρά

(ii) Οι προσεγγίσεις που αναφέρονται στο σημείο (i) είναι:

- Προσεγγίσεις μηχανικής μάθησης (machine learning),

συμπεριλαμβανομένων της επιβλεπόμενης (supervised learning), της μη επιβλεπόμενης (non-supervised learning) και της ενισχυτικής μάθησης (reinforcement learning), με τη χρήση διάφορων μεθόδων, συμπεριλαμβανομένης της βαθιάς μάθησης (deep learning):

- Προσεγγίσεις που βασίζονται στη λογική και στις γνώσεις, συμπεριλαμβανομένων της αναπαράστασης γνώσεων (knowledge representation), του επαγωγικού (λογικού) προγραμματισμού [inductive (logic) reasoning], των βάσεων γνώσεων (knowledge bases), των μηχανών εξαγωγής συμπερασμάτων (inference engines) και παραγωγικών συλλογισμών (deductive engines), των συστημάτων (συμβολικής) συλλογιστικής [(symbolic) reasoning] και των συστημάτων εμπειρογνομόνων (expert systems).
- Στατιστικές προσεγγίσεις, εκτίμηση κατά Bayes (Bayesian estimation), μέθοδοι αναζήτησης και βελτιστοποίησης (search and optimization methods).

σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά την τεχνητή νοημοσύνη (Πράξη για την Τεχνητή Νοημοσύνη) και την τροποποίηση ορισμένων πράξεων της Ένωσης [COM(2021) 206 final].

(λε) «Τεκμηρίωση της δημόσιας διαβούλευσης»: οι διοικητικές ενέργειες που περιλαμβάνονται στο άρθρο 15 του παρόντος.

(λστ) «Υπηρεσία Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ)»: υπηρεσία που εμπίπτει στα άρθρα 14, 106 παρ. 2 και στο Πρωτόκολλο υπ' αριθμόν 26 της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

(λζ) «Φυτοπροστατευτικά προϊόντα»: προϊόντα που υπάγονται στο άρθρο 2 Κανονισμού (ΕΚ) 1107/2009 «σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου», όπως ισχύει.

Άρθρο 4

Ερμηνεία και Πεδίο Εφαρμογής

1. (α) Η συμμετοχή του κοινού σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στα μέρη Β' και Γ' του παρόντος δεν εξαρτάται από άλλους όρους, περιορισμούς ή προϋποθέσεις, εκτός αν προβλέπονται ρητά στο παρόν.

(β) Το παρόν δεν θίγει άλλες ρυθμίσεις που αφορούν τη συμμετοχή του κοινού κατά την κείμενη νομοθεσία.

2. (α) Σε περίπτωση αμφιβολίας, οι όροι, περιορισμοί και οι προϋποθέσεις που προβλέπει το παρόν για τη συμμετοχή του κοινού ερμηνεύονται περιοριστικά.

(β) Κατ' εφαρμογή του σημείου (α), επιλέγεται η ερμηνευτική εκδοχή που διευρύνει

- (i) το αντικείμενο
- (ii) τα χρονικά περιθώρια
- (iii) τις μορφές
- (iv) τις πληροφορίες που διατίθενται στο πλαίσιο

συμμετοχής του κοινού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Άρθρο 5

Ενδικοφανής προσφυγή και πρόσβαση στη δικαιοσύνη

1. (α) Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται:
 - (i) στις διαδικασίες του Κεφαλαίου Δ΄ του Μέρους Β΄, και
 - (ii) στη διαδικασία του Κεφαλαίου Α΄ του Μέρους Γ΄.
 (β) Για τις διαδικασίες του σημείου (α)(i), εφαρμόζεται το άρθρο 23 παρ. 1 του παρόντος.
 (γ) Για τη διαδικασία του σημείου (α)(ii), εφαρμόζονται τα άρθρα 134 παρ. 3, 137, 143 και 150 ν. 4555/2018 (Α΄ 133).
2. Με την επιφύλαξη της πρώτης παραγράφου, κατά των πράξεων που λαμβάνονται βάσει του παρόντος, καθώς και κατά των παραλείψεων που αντιβαίνουν στις διατάξεις του, χωρεί αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.
3. (α) Με την επιφύλαξη της πρώτης παραγράφου, κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται βάσει του παρόντος, καθώς και κατά των παραλείψεων που αντιβαίνουν στις διατάξεις του, χωρεί η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Επιτροπής της παραγράφου 4.
 (β) Η ενδικοφανής προσφυγή του σημείου (α) ασκείται εντός ανατρεπτικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από
 - (i) τη λήψη των αποφάσεων, ή
 - (ii) τη ρητή ή σιωπηρή απόρριψη αίτησης για άρση των παραλείψεων που αντιβαίνουν στις διατάξεις του παρόντος.
 (γ) Η υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής, και η υποβολή της αίτησης για άρση των παραλείψεων του σημείου (β)(ii) απαιτεί:
 - (i) αυθεντικοποίηση του φυσικού ή νομικού προσώπου, και
 - (ii) ύπαρξη έννομου συμφέροντος.
 (δ) Το έννομο συμφέρον για την υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής και της αίτησης για άρση των παραλείψεων του προηγούμενου σημείου (γ):
 - (i) θεωρείται ότι συντρέχει στην περίπτωση κάθε μη κυβερνητικού οργανισμού που προωθεί την προστασία του περιβάλλοντος, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημόσιας υγείας, των ανοιχτών δεδομένων και των ψηφιακών δικαιωμάτων, και τη διεύρυνση της συμμετοχής στην πολιτική, νομοπαρασκευαστική και διοικητική διαδικασία,
 - (ii) σε κάθε περίπτωση, δεν εξαρτάται από την προηγούμενη συμμετοχή σε οποιαδήποτε διαδικασία του παρόντος.
4. (α) Οι ενδικοφανείς προσφυγές του παρόντος άρθρου διεκπεραιώνονται μέσω ειδικής εφαρμογής του δικτυακού τόπου («Ειδική Εφαρμογή Ενδικοφανών Προσφυγών», ΕΕΕΠ).
 (β) Η ΕΕΕΠ διασφαλίζει κατ' ελάχιστον:
 - (i) την ηλεκτρονική υποβολή των αιτήσεων της παραγράφου 3 [σημείο (γ)] και των ενδικοφανών προσφυγών,
 - (ii) την ηλεκτρονική παρακολούθηση της διαδικασίας,
 - (iii) τη δημοσιοποίηση της τελικής απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής,

- (iv) την προσπελασιμότητα όλων των πληροφοριών που αναρτώνται βάσει των σημείων (i) έως (iv) από το ενδιαφερόμενο κοινό, χωρίς άλλη προϋπόθεση.
- 5. Οι ενδικοφανείς προσφυγές του παρόντος εκδικάζονται από πενταμελή επιτροπή, που αποτελείται από:
 - (α) έναν εκπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ο οποίος προεδρεύει,
 - (β) έναν δικηγόρο ή καθηγητή νομικής σχολής,
 - (γ) έναν εκπρόσωπο της Αρχής Διαβούλευσης,
 - (δ) έναν περιβαλλοντολόγο, υπάλληλο του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. ή φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με την εξαίρεση της Αρχής Διαβούλευσης,
 - (ε) έναν εκπρόσωπο μη κυβερνητικής περιβαλλοντικής οργάνωσης.
- 6. (α) Με τις αποφάσεις της, η επιτροπή της 5ης παραγράφου μπορεί να λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο για την άρση της παρανομίας.
- (β) Η εφαρμογή των μέτρων του σημείου (α) είναι υποχρεωτική, τόσο για την Αρχή Διαβούλευσης, όσο και για τις Αρχές Αδειοδότησης Έργων και Δραστηριοτήτων και Σχεδίων και Προγραμμάτων.
- (γ) Στα μέτρα των σημείων (α) και (β) μπορούν ενδεικτικά να περιλαμβάνονται:
 - (i) η επανάληψη, αναβίωση ή η παράταση ορισμένης διαδικασίας του παρόντος,
 - (ii) η υπόδειξη προς τις Αρχές Αδειοδότησης Έργων και Δραστηριοτήτων ή Σχεδίων και Προγραμμάτων να λάβουν υποχρεωτικά υπόψη και να ενσωματώσουν στην τεκμηρίωση της δημόσιας διαβούλευσης, κατά τα άρθρα 14 και 15, ορισμένο σχόλιο.

Άρθρο 6

Κόστος της Συμμετοχής του κοινού

1. (α) Συστήνεται ειδικός λογαριασμός με την ονομασία «Ταμείο Συμμετοχής του κοινού», με διαχειριστή την Αρχή Διαβούλευσης.
- (β) Ο ειδικός λογαριασμός του σημείου (α) αναλαμβάνει το κόστος των διαδικασιών συμμετοχής του κοινού που προβλέπεται στο παρόν, βάσει τιμολογίου που καθορίζεται με την απόφαση της 3ης παραγράφου [σημείο (α)].
- (γ) Κατά τον υπολογισμό του κόστους των διαδικασιών συμμετοχής του κοινού θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να συνεκτιμώνται τα έξοδα παραγωγής ενημερωτικού υλικού και υλοποίησης δράσεων ενημέρωσης του κοινού σχετικά με την εκάστοτε διαδικασία συμμετοχής, σύμφωνα με την παρούσα.
2. (α) Κατά παρέκκλιση του σημείου (β) της 1ης παραγράφου, εφόσον ορισμένη διαδικασία συμμετοχής του κοινού αποτελεί μέρος της διαδικασίας αδειοδότησης έργου ή δραστηριότητας (ή σχεδίου και προγράμματος), μέχρι 50% του κόστους μπορεί να καλύπτεται από τους πόρους αδειοδότησης, κατασκευής και λειτουργίας του ίδιου έργου ή δραστηριότητας (ή σχεδίου και προγράμματος).
- (β) Οι πόροι αδειοδότησης, κατασκευής και λειτουργίας είναι ενδεικτικά:
 - (i) τα τέλη διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης και ελέγχων του άρθρου 17 ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως ισχύει,

- (ii) τα αντισταθμιστικά τέλη του άρθρου 2 παρ. 7 εδ. δ' ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως ισχύει,
 - (iii) το μίσθωμα ή μερίδιο συμμετοχής του άρθρου 12Α παρ. 6 ν. 2289/1995 (Α' 27),
 - (iv) το παράβολο του άρθρου 14 παρ. 4 ν. 998/1979 (Α' 289),
 - (v) το ανταποδοτικό τέλος του άρθρου 14 παρ. 5 του ν. 3054/2002 (Α' 230),
 - (vi) το τέλος ταφής του άρθρου 38 του ν. 4819/2021 (Α' 129),
 - (vii) το ειδικό τέλος Α.Π.Ε. του άρθρου 87 ν. 4964/2022 (Α' 150)
 - (viii) το τέλος ανταπόδοσης για τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του άρθρου 33 ν. 4495/2017 (Α' 167), όπως ισχύει
 - (ix) το ενιαίο ειδικό πρόστιμο ή το παράβολο των άρθρων 96 - 97 και 100 επ. ν. 4495/2017 (Α' 167), όπως ισχύει
 - (x) οποιοσδήποτε πόρος του Πράσινου Ταμείου, ανεξάρτητα από τον ειδικότερο χαρακτηρισμό του (ως περιβαλλοντικού τέλους, περιβαλλοντικής εισφοράς, πράσινου πόρου του άρθρου 3 ν. 3889/2010 (Α' 182), ανταλλάγματος χρήσης, τιμήματος εξαγοράς, αποζημίωσης, παρακράτησης, άλλου πόρου, εισφοράς ή τέλους, παράβολου, κύρωσης, ποινής ή προστίμου).
- (γ) Στην περίπτωση σχεδίων και προγραμμάτων, η ανάκτηση κατά τα σημεία (α) και (β) γίνεται αναλογικά από τα έργα και δραστηριότητες που προβλέπονται από σχέδιο και πρόγραμμα.
3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται:
- (α) το τιμολόγιο της 1ης παραγράφου [σημείο (α)],
 - (β) οι λεπτομέρειες εφαρμογής της 2ης παραγράφου [σημεία (α) έως (γ)].
4. Με την απόφαση της 3ης παραγράφου, μπορεί επίσης να μεταβάλλεται το ποσοστό της 2ης παραγράφου [σημείο (α)], είτε γενικά, είτε ανάλογα με την ειδικότερη διαδικασία συμμετοχής του κοινού.

Άρθρο 7

Αποθάρρυνση στρατηγικών διώξεων κατά της συμμετοχής του κοινού

1. (α) Κανείς δεν ευθύνεται και δεν διώκεται
- (i) για σχόλιο που υπέβαλε κατά τα άρθρα 9 έως και 24, ή
 - (ii) την υποβολή αιτήματος περιβαλλοντικού ελέγχου κατά το άρθρο 34
 - (iii) τις ενέργειές του ως μέλος της Επιτροπής Δημοτών, κατά τα άρθρα 25 και 35,
 - (iv) τις ενέργειές του ως μέλους της ομάδας διοργανωτών της πρωτοβουλίας πολιτών, κατά τα άρθρα 27 έως και 30
 - (v) την παροχή υπογραφής υποστήριξης σε πρωτοβουλία πολιτών κατά το άρθρο 32.
- (β) Κατά παρέκκλιση του σημείου (α), και αποκλειστικά για τις περιπτώσεις των σημείων (i) και (ii), η ποινική δίωξη και η αστική ευθύνη είναι δυνατές, μόνο εφόσον το γεγονός που καταγράφεται στο σχόλιο ή στο αίτημα περιβαλλοντικού ελέγχου είναι ψευδές, και ο υπαίτιος σωρευτικά:
- (i) ενεργεί με άμεσο δόλο,

- (ii) επιδιώκει άμεσα την επιβολή ποινικής ή διοικητικής κύρωσης σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που προκύπτει ρητά από το σχόλιο ή το αίτημα περιβαλλοντικού ελέγχου.
- (γ) Σε κάθε περίπτωση, η υποβολή σχολίου ή αιτήματος περιβαλλοντικού ελέγχου:
 - (i) αποτελεί εκδήλωση για τη διαφύλαξη (προστασία) δικαιώματος ή από άλλο δικαιολογημένο ενδιαφέρον με την έννοια του άρθρου 367 παρ. 1 [περ. γ] του Νέου Ποινικού Κώδικα,
 - (ii) αποτελεί εκπλήρωση καθήκοντος ή διαφύλαξη δικαιολογημένου ουσιώδους δημοσίου συμφέροντος, το οποίο δεν μπορούσε να διαφυλαχθεί διαφορετικά, με την έννοια του άρθρου 371 παρ. 4 του Νέου Ποινικού Κώδικα.
- 2. (α) Σε κάθε περίπτωση:
 - ((i) υποβολής σχολίου κατά τα άρθρα 9 έως και 24, ή
 - (ii) υποβολής αιτήματος περιβαλλοντικού ελέγχου κατά το άρθρο 34,
 εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 17 έως και 23 του ν. 4990/2022 (Α' 210), σχετικά με τις προϋποθέσεις προστασίας προσώπων που προβαίνουν σε δημόσιες αποκαλύψεις.
- 3. Εφόσον δεν συντρέχει η περίπτωση της παραγράφου 1 [σημείο (β)], ο διάδικος που υπέβαλε το σχόλιο ή το αίτημα περιβαλλοντικού ελέγχου σε καμία περίπτωση δεν βαρύνεται με καταβολή δικαστικής δαπάνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 8

Ενιαίος δικτυακός τόπος για τη συμμετοχή του κοινού για περιβαλλοντικά θέματα

1. Για την υλοποίηση των διαδικασιών συμμετοχής των μερών Β' και Γ' του παρόντος, η Αρχή Διαβούλευσης παρέχει ειδικό δικτυακό τόπο.
2. Οι ειδικές εφαρμογές και γενικότερα οι υπηρεσίες του δικτυακού τόπου του παρόντος άρθρου είναι ελεύθερες και διαρκώς προσπελάσιμες, χωρίς περιορισμούς περιεχομένου ή απαίτηση αυθεντικοποίησης.
3. (α) Πληροφορίες που αναρτώνται στον δικτυακό τόπο δεν διαγράφονται στη συνέχεια, εκτός εάν η ανάρτησή τους οφείλεται σε δυσλειτουργία του τόπου ή ανθρώπινο λάθος.
 (β) Εφόσον συντρέξουν οι περιπτώσεις του σημείου (α), οι χρήστες του δικτυακού τόπου ενημερώνονται σχετικά με ειδικό σημείωμα.
4. Στις υπηρεσίες της 2ης παραγράφου περιλαμβάνεται ιδίως η θέαση και η μεταφόρτωση των σχολίων και κάθε άλλου κειμένου ή πληροφορίας που έχει αναρτηθεί στον δικτυακό τόπο.
5. Κατά παρέκκλιση της 2ης παραγράφου, απαιτείται αυθεντικοποίηση του μέλους του ενδιαφερόμενου κοινού αποκλειστικά για τις ακόλουθες υπηρεσίες:
 - (α) υποβολή ενδικοφανούς προσφυγής, ή αιτήματος για άρση παράλειψης που αντιβαίνει σε διατάξεις του παρόντος, κατά το άρθρο 5 παρ. 3,
 - (β) υποβολή σχολίου, σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 18, και 21 έως 22,
 - (γ) υποβολή αιτήματος για παράταση της διαβούλευσης, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 3,

- (δ) προσωποποιημένη πληροφόρηση μέσω της ΕΕΕΔ βάσει του άρθρου 9 παρ. 3,
- (ε) υποβολή αιτήματος για δημόσια ακρόαση, κατά το άρθρο 13 παρ. 3 [σημείο (ii)],
- (στ) συμμετοχή σε ομάδα διοργανωτών πρωτοβουλίας πολιτών, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 2 (α),
- (ζ) υπογραφή υποστήριξης πρωτοβουλίας πολιτών, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2 (α).
6. Εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, ο δικτυακός τόπος της 1ης παραγράφου
- (i) ικανοποιεί τις απαιτήσεις του ν. 4727/2020 (Α' 184) «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις».
- (ii) για κάθε έργο και δραστηριότητα, διασφαλίζει τη διαλειτουργία με όλες τις πληροφορίες που είναι αναρτημένες γι' αυτό στις σχετικές ηλεκτρονικές πλατφόρμες και εφαρμογές του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Στις τελευταίες περιλαμβάνονται και όσες έχουν τεθεί στη διαχείριση του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.
- Στις πλατφόρμες και εφαρμογές αυτές, περιλαμβάνονται κατ' ελάχιστον όσες αναφέρονται στο Παράρτημα Α'.
- (iii) Κατά τα άλλα, εφαρμόζεται το άρθρο 47 του ν. 4623/2019 (Α' 134) και 84 του ν. 4727/2020 (Α' 184).
7. (α) Σε περίπτωση χρήσης συστήματος τεχνητής νοημοσύνης:
- (i) για την υποστήριξη οποιασδήποτε διαδικασίας συμμετοχής του κοινού προβλέπεται στην ισχύουσα νομοθεσία,
- (ii) για την λήψη των διοικητικών πράξεων, σχεδιαζόμενων ρυθμίσεων ή δημόσιων πολιτικών που εμπίπτουν στο παρόν εφαρμόζονται όσα προβλέπονται στα σημεία (β) έως και (δ).
- (β) Η αλγοριθμική εκτίμηση αντικτύπου των συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης του σημείου (α) κατά το άρθρο 5 ν. 4961/2022 (Α' 146) εκτιμά ειδικά τις επιπτώσεις και τους κινδύνους:
- (i) για τη συμμετοχή του κοινού, με ειδική αναφορά σε φυλετικές, εθνοτικές, κοινωνικές ή ηλικιακές ομάδες και κατηγορίες του πληθυσμού που μπορεί να επηρεαστούν ιδιαίτερα, όπως τα άτομα με αναπηρία ή χρόνιες παθήσεις,
- (ii) για το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία.
- (γ) Οι πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 6 ν. 4961/2022 (Α' 146) υπάγονται σε δημόσια διαβούλευση κατά το κεφάλαιο Γ' του παρόντος.
- (δ) Το άρθρο 5 του παρόντος εφαρμόζεται:
- (i) σε κάθε θέσπιση συστήματος τεχνητής νοημοσύνης που εμπίπτει στο σημείο [(α)(ii)] του παρόντος άρθρου,
- (ii) σε κάθε χρήση συστήματος τεχνητής νοημοσύνης που εμπίπτει στο σημείο [(α)(ii)] του παρόντος άρθρου για την λήψη των διοικητικών πράξεων, σχεδιαζόμενων ρυθμίσεων ή δημόσιων πολιτικών που εμπίπτουν στο παρόν.

ΜΕΡΟΣ Β΄ : ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΣΩ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ : ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 9

Γνωστοποίηση επικείμενης δημόσιας διαβούλευσης και προσωποποιημένη πληροφόρηση

1. (α) Επικείμενη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων γνωστοποιείται μέσω ανάρτησης σε ειδική εφαρμογή του δικτυακού τόπου («Ειδική Εφαρμογή Έργων και Δραστηριοτήτων, ΕΕΕΔ»).
- (β) Το κοινό μπορεί να ενημερώνεται για την ανάρτηση και από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης της Αρχής Διαβούλευσης και της Αδειοδοτικής Αρχής Έργων και Δραστηριοτήτων.
- (γ) Η πληροφόρηση θα πρέπει να γίνεται με απλούς όρους, κατανοητούς από όλους και με κάθε πρόσφορο μέσο (ιδίως με την παραγωγή εκλαϊκευμένων εγγράφων και την κατάλληλη οπτικοποίηση της πληροφορίας με την χρήση γεωχωρικών δεδομένων).
2. Για κάθε κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων, ο χρόνος και το ελάχιστο περιεχόμενο της γνωστοποίησης της παρ. 1 ορίζεται στο Παράρτημα Β΄ (μέρος Ι).
3. (α) Η ΕΕΕΔ παρέχει αυτοποποιημένη και προσωποποιημένη πληροφόρηση για τις γνωστοποιήσεις της παραγράφου 1.
- (β) Η προσωποποιημένη πληροφόρηση παρέχεται σε νομικά και φυσικά πρόσωπα, βάσει κριτηρίων που επιλέγονται από αυτά.
- (γ) Η προσωποποιημένη πληροφόρηση προϋποθέτει αυθεντικοποίηση και εγγραφή των προσώπων αυτών σε κατάλογο παραληπτών της πληροφόρησης αυτής.

Άρθρο 10

Εναρκτήριο σημείο και διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης

1. (α) Το εναρκτήριο σημείο της δημόσιας διαβούλευσης ορίζεται με απόφαση της Αρχής Διαβούλευσης.
- (β) Η απόφαση εκδίδεται όχι αργότερα από τη γνωστοποίηση του άρθρου 9, και δημοσιεύεται αμελλητί στην ΕΕΕΔ.
2. Σε κάθε περίπτωση, το διάστημα μεταξύ της γνωστοποίησης του άρθρου 9 και του εναρκτήριου σημείου της δημόσιας διαβούλευσης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πέντε (5) ημερολογιακών ημερών.
3. Για κάθε κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων, η διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης ορίζεται στο Παράρτημα Β΄ (μέρος ΙΙ).

Άρθρο 11

Παράταση της δημόσιας διαβούλευσης

1. (α) Η διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης παρατείνεται με απόφαση της Αρχής Διαβούλευσης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου.

(β) Η απόφαση εκδίδεται το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών πριν από την λήξη της δημόσιας διαβούλευσης, και αναρτάται αμελλητί στην ΕΕΕΔ.

2. Η παράταση είναι υποχρεωτική:

(α) εφόσον υποβληθεί αίτημα από δημόσια αρχή, η οποία έχει δικαίωμα να γνωμοδοτήσει κατά τη διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης, ή

(β) εφόσον:

(i) τεχνικά προβλήματα του δικτυακού τόπου ή γενικότερα του διαδικτύου,

(ii) άλλες έκτακτες καταστάσεις που επηρεάζουν το ενδιαφερόμενο κοινό καθιστούν, για ένα τμήμα του τελευταίου, αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερή την προσπελασιμότητα του δικτυακού τόπου ή την ανάρτηση σχολίων.

3. Επιπροσθέτως, η δημόσια διαβούλευση μπορεί να παραταθεί με αιτιολογημένη απόφαση της Αρχής Διαβούλευσης, και εφόσον υποβληθεί αίτημα από το ενδιαφερόμενο κοινό. Πριν την έκδοση της απόφασης της παρούσας παραγράφου, και για τη βέλτιστη διασφάλιση των σκοπών του άρθρου 1 και των γενικών αρχών του άρθρου 4, η Αρχή Διαβούλευσης λαμβάνει υπόψη και σταθμίζει τους παράγοντες του Παραρτήματος Β' (μέρος ΙΙΙ).

4. Η διάρκεια της παράτασης καθορίζεται από την Αρχή Διαβούλευσης, αλλά δεν μπορεί να είναι συντομότερη από:

(α) τη διάρκεια των τεχνικών προβλημάτων ή των έκτακτων καταστάσεων της παρ. 2, και

(β) σε κάθε άλλη περίπτωση, τη διάρκεια που καθορίζεται, για κάθε κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων, στο Παράρτημα Β' (μέρος ΙV).

Άρθρο 12

Βασικός τρόπος διεξαγωγής της δημόσιας διαβούλευσης

1. (α) Η δημόσια διαβούλευση στην περίπτωση έργων και δραστηριοτήτων διεξάγεται μέσω της ανάρτησης σχολίων στην ΕΕΕΔ.

(β) Η ΕΕΕΔ διασφαλίζει ότι κάθε σχόλιο που αναρτάται λαμβάνει διακριτό αριθμό ταυτοποίησης.

2. Κατ' εφαρμογή της 1ης παραγράφου, η ΕΕΕΔ διασφαλίζει ότι η ανάρτηση σχολίων είναι δυνατή:

(α) σε όλη τη διάρκεια της προθεσμίας του άρθρου 10 παρ. 3 ή της παράτασης του άρθρου 11,

(β) μέσω αυθεντικοποιημένου μέλους του ενδιαφερόμενου κοινού, κατά το άρθρο 8 παρ. 5.

3. Κατ' εφαρμογή της 1ης παραγράφου και του άρθρου 8 παρ. 2, η ΕΕΕΔ διασφαλίζει ότι η ανάρτηση, θέαση και μεταφόρτωση των σχολίων είναι δυνατή αμελλητί, ελεύθερα και χωρίς προηγούμενη αξιολόγηση ή άλλους περιορισμούς.

4. Κατά παρέκκλιση της 3ης παραγράφου, δεν γίνεται αποδεκτή η δημοσίευση σχολίων με ξενοφοβικό, ρατσιστικό, υβριστικό ή σεξιστικό περιεχόμενο. Στη θέση τους αναρτάται σημείωμα, που ενημερώνει για τον λόγο που δεν δημοσιεύθηκε το σχόλιο.

Άρθρο 13

Πρόσθετοι τρόποι διεξαγωγής της δημόσιας διαβούλευσης

1. Χωρίς να θίγεται το άρθρο 12, η υποβολή σχολίων μπορεί επίσης να γίνεται σε κάθε περίπτωση και χωρίς άλλες προϋποθέσεις μέσω αποστολής μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Αρχής Διαβούλευσης.
2. (α) Σε κάθε περίπτωση, η δημόσια διαβούλευση μπορεί να συμπληρώνεται με δημόσια ακρόαση και τη διάθεση κατάλληλα διαμορφωμένου, εκλαϊκευμένου υλικού, προσαρμοσμένου στις ανάγκες του κοινού.
(β) Η δημόσια ακρόαση μπορεί να διεξάγεται δια ζώσης ή μέσω τηλεδιάσκεψης.
(γ) Βασική αποστολή της δημόσιας ακρόασης είναι η διευκόλυνση της συλλογής προφορικών σχολίων από το ενδιαφερόμενο κοινό.
3. Η δημόσια ακρόαση προϋποθέτει απόφαση της Αρχής Διαβούλευσης.
(α) Η απόφαση αυτή λαμβάνεται είτε με πρωτοβουλία της Αρχής Διαβούλευσης, είτε κατόπιν αιτήματος:
 - (i) δημόσιας αρχής, που έχει δικαίωμα να γνωμοδοτήσει κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης,
 - (ii) του ενδιαφερόμενου κοινού.
 (β) Πριν την έκδοση της απόφασης της παρούσας παραγράφου, και για τη βέλτιστη διασφάλιση των σκοπών του άρθρου 1 και των γενικών αρχών του άρθρου 4, η αρχή διαβούλευσης λαμβάνει υπόψη και σταθμίζει τους παράγοντες του Παραρτήματος Β' (μέρος V).
(γ) Η δημόσια ακρόαση προετοιμάζεται, οργανώνεται και διεξάγεται από την Αρχή Διαβούλευσης. Το κόστος της δημόσιας ακρόασης καλύπτεται από το Ταμείο του άρθρου 5.
(δ) Η δημόσια ακρόαση διεξάγεται αποκλειστικά στην έδρα του ΟΤΑ Α' βαθμού (ή στις έδρες των ΟΤΑ Α' βαθμού) όπου είναι χωροθετημένο το έργο ή η δραστηριότητα.
(ε) Στην περίπτωση έργων και δραστηριοτήτων που είναι χωροθετημένες στον θαλάσσιο χώρο, η δια ζώσης δημόσια ακρόαση διεξάγεται υποχρεωτικά στην έδρα του οικείου ΟΤΑ Β' βαθμού. Στην περίπτωση αυτή, είναι υποχρεωτική και η διεξαγωγή δημόσιας ακρόασης δια τηλεδιάσκεψης.
(στ) Στην περίπτωση έργων και δραστηριοτήτων που είναι χωροθετημένες σε περισσότερους των τριών ΟΤΑ Α' βαθμού, όπως είναι ιδίως τα γραμμικά έργα, η δια ζώσης δημόσια ακρόαση διεξάγεται υποχρεωτικά στην έδρα του μεγαλύτερου ΟΤΑ Α' βαθμού. Στην περίπτωση αυτή, είναι υποχρεωτική και η διεξαγωγή δημόσιας ακρόασης δια τηλεδιάσκεψης.
(ζ) Η απόφαση της παρούσας παραγράφου δημοσιεύεται αμελλητί στην ΕΕΕΔ.
4. (α) Σε όλες τις περιπτώσεις που εφαρμόζεται η προηγούμενη παράγραφος, και κατ' επιλογή της Αρχής Διαβούλευσης, η δημόσια ακρόαση μπορεί να διεξάγεται επικουρικά ή αποκλειστικά μέσω τηλεδιάσκεψης.
(β) Οι λεπτομέρειες που αφορούν τη διενέργεια της τηλεδιάσκεψης, καθώς και την πρόσκληση και τη διαδικασία συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού στην τηλεδιάσκεψη ορίζονται στην απόφαση της 3ης παραγράφου.
(γ) Η τηλεδιάσκεψη καταγράφεται και αναρτάται αμελλητί στην ΕΕΕΔ.
5. (α) Το παρόν άρθρο δεν θίγει την εφαρμογή της υ.α. 1649/45/2014 «Εξειδίκευση των διαδικασιών γνωμοδοτήσεων και τρόπου ενημέρωσης του κοινού και συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού στη δημόσια διαβούλευση κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση

έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α΄ της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής υπ' αριθμ. 1958/2012 (ΦΕΚ Α΄ 21), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 παράγραφος 9 του ν. 4014/2011 (ΦΕΚ Α΄ 209), καθώς και κάθε άλλης σχετικής λεπτομέρειας (Β΄ 45)».

(β) Ειδικότερα, απόψεις του ενδιαφερόμενου κοινού που έχουν υποβληθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 και του Παραρτήματος Α΄ της υ.α. του σημείου (α), με χρήση του εντύπου με τα στοιχεία Δ11, και έχουν κατατεθεί ή αποσταλεί ταχυδρομικώς ή ηλεκτρονικώς στην αρμόδια υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας, προωθούνται από την τελευταία στην Αρχή Διαβούλευσης μετά τη λήξη της χρονικής διάρκειας της διαβούλευσης.

(γ) Κατ' εφαρμογή του άρθρου 8 παρ. 6 του παρόντος, το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο (ΗΠΜ) της κ.υ.α. 30651/2014 «Εξειδίκευση των προδιαγραφών, του τρόπου παροχής και συντήρησης, των διαδικασιών και αδειών ηλεκτρονικής πρόσβασης και εισαγωγής πληροφοριών καθώς και κάθε αναγκαίας λεπτομέρειας για την οργάνωση, υλοποίηση και λειτουργία του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου (ΗΠΜ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 18 παράγραφος 5 του Ν.4014/2011 (ΦΕΚ Α 209)» (Β΄ 1817) διαλειτουργεί με την ΕΕΕΔ.

Άρθρο 14 **Νομική φύση του σχολίου**

1. Εφόσον δεν συντρέχουν οι περιπτώσεις του άρθρου 12 παρ. 4 ή 15 παρ. 2, το σχόλιο έχει χαρακτήρα απλής γνώμης.
2. Σε εφαρμογή της πρώτης παραγράφου, η μερική ή ολική απόρριψη ή αποδοχή του σχολίου αιτιολογείται στην τεκμηρίωση της δημόσιας διαβούλευσης κατά το άρθρο 15.
3. Για τις ανάγκες εφαρμογής της 2ης παραγράφου, τα σχόλια μπορούν να συνοψίζονται, να ομαδοποιούνται με βάση το περιεχόμενό τους και να περιλαμβάνονται αυτούσια σε παράρτημα της έκθεσης διαβούλευσης. Σε κάθε περίπτωση, χρησιμοποιείται ο διακριτός αριθμός ταυτοποίησης του άρθρου 12 παρ. 1 [σημείο (β)].

Άρθρο 15 **Τεκμηρίωση της δημόσιας διαβούλευσης**

1. Η τεκμηρίωση της δημόσιας διαβούλευσης περιλαμβάνει την καταγραφή:
 - (α) από την Αρχή Διαβούλευσης, του τρόπου διεξαγωγής της δημόσιας διαβούλευσης κατά τα άρθρα 12 και 13, και της αιτιολόγησής του,
 - (β) από την Αρχή Διαβούλευσης, όλων των σχολίων που υποβλήθηκαν, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις των άρθρων 12 έως 14,
 - (γ) από την Αδειοδοτική Αρχή Έργων και Δραστηριοτήτων, της αιτιολογίας του άρθρου 14 παρ. 2, ή γενικότερα της περιγραφής του τρόπου με τον οποίο αξιοποιήθηκαν από την αρμόδια αρχή.
- Για τις ανάγκες του σημείου (β), τα σχόλια μπορούν να ενσωματώνονται στην τεκμηρίωση μέσω υπερσυνδέσμου. Σε κάθε περίπτωση, χρησιμοποιείται ο διακριτός αριθμός ταυτοποίησης του άρθρου 12 παρ. 1 [σημείο (β)].

2. Το σημείο (γ) δεν εφαρμόζεται σε σχόλια που έχουν αντικείμενο εμφανώς άσχετο με το αντικείμενο της διαβούλευσης. Σε περίπτωση αμφιβολίας, το σχόλιο τεκμαίρεται ότι είναι σχετικό με το αντικείμενο της διαβούλευσης.
3. Κατ' επιλογή της Αδειοδοτικής Αρχής Έργων και Δραστηριοτήτων, η τεκμηρίωση της συμμετοχής του κοινού ενσωματώνεται:
 - (α) είτε στο αιτιολογημένο συμπέρασμα του άρθρου 1 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) σημείο iv) και 8α παρ. 1 στοιχείο α) της Οδηγίας 2011/92/ΕΕ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, όπως ισχύει και έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο,
 - (β) είτε σε διακριτή έκθεση διαβούλευσης, η οποία προσαρτάται στην απόφαση της αρχής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων, με την οποία εγκρίνεται η περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου ή δραστηριότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Άρθρο 16

Αναλογική εφαρμογή διατάξεων

1. Στο παρόν κεφάλαιο εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις των άρθρων:
 - (α) 9 παρ. 1 και 3,
 - (β) 10 παρ. 1,
 - (γ) 11, εκτός από την παρ. 3 και το σημείο (β) της 4ης παραγράφου,
 - (δ) 12,
 - (ε) 13, και κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του άρθρου 18,
 - (στ) 14,
 - (ζ) 15, εκτός του σημείου (α) της πρώτης παραγράφου.
2. Όπου στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου:
 - (α) αναφέρεται η «Ειδική Εφαρμογή Έργων και Δραστηριοτήτων» (ΕΕΕΔ), νοείται η «Ειδική Εφαρμογή Σχεδίων και Προγραμμάτων» του άρθρου 17,
 - (β) αναφέρεται η «Αδειοδοτική Αρχή Έργων και Δραστηριοτήτων», νοείται η «Αδειοδοτική Αρχή Σχεδίων και Προγραμμάτων»,
 - (γ) αναφέρονται «έργα και δραστηριότητες», νοούνται «σχέδια και προγράμματα».

Άρθρο 17

Βασικός τρόπος διεξαγωγής της δημόσιας διαβούλευσης

Η δημόσια διαβούλευση διεξάγεται μέσω της ανάρτησης σχολίων σε ειδική εφαρμογή του δικτυακού τόπου («Ειδική Εφαρμογή Σχεδίων και Προγραμμάτων, ΕΕΣΠ»).

Άρθρο 18

Πρόσθετοι τρόποι διεξαγωγής της δημόσιας διαβούλευσης

1. Στην περίπτωση σχεδίων και προγραμμάτων που δεν είναι διαπεριφερειακής ή εθνικής εμβέλειας, η διεξαγωγή δημόσιας ακρόασης δια ζώσης ή μέσω τηλεδιάσκεψης είναι

υποχρεωτική. Η δημόσια ακρόαση διεξάγεται αποκλειστικά στην έδρα του ή των ΟΤΑ Α΄ ή Β΄ βαθμού που αφορά το σχέδιο ή πρόγραμμα.

2. (α) Στην περίπτωση σχεδίων και προγραμμάτων που είναι διαπεριφερειακής ή εθνικής εμβέλειας, και με σκοπό τη βέλτιστη διασφάλιση των σκοπών του άρθρου 1 και των γενικών αρχών του άρθρου 4, η αρχή διαβούλευσης μπορεί να διεξάγει δημόσια ακρόαση δια ζώσης σε περισσότερα του ενός σημεία.

(β) Στην περίπτωση του σημείου (α), η διεξαγωγή δημόσιας ακρόασης μέσω τουλάχιστον μίας τηλεδιάσκεψης είναι υποχρεωτική.

Άρθρο 19

Γνωστοποίηση, εναρκτήριο σημείο, διάρκεια και παράταση της δημόσιας διαβούλευσης

1. (α) Για κάθε κατηγορία σχεδίων και προγραμμάτων, ο χρόνος και το ελάχιστο περιεχόμενο της γνωστοποίησης της παρ. 1 ορίζεται στο Παράρτημα Γ΄ (μέρος Ι).

(β) Σε κάθε περίπτωση, το διάστημα μεταξύ της γνωστοποίησης και του εναρκτήριου σημείου της δημόσιας διαβούλευσης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δέκα (10) ημερολογιακών ημερών.

2. Για κάθε κατηγορία σχεδίων και προγραμμάτων, η διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης ορίζεται στο Παράρτημα Γ΄ (μέρος ΙΙ).

3. (α) Η δημόσια διαβούλευση μπορεί να παραταθεί με αιτιολογημένη απόφαση της Αρχής Διαβούλευσης, και εφόσον υποβληθεί αίτημα από το ενδιαφερόμενο κοινό.

(β) Πριν την έκδοση της απόφασης της παρούσας παραγράφου, και για τη βέλτιστη διασφάλιση των σκοπών του άρθρου 1 και των γενικών αρχών του άρθρου 4, η Αρχή Διαβούλευσης λαμβάνει υπόψη και σταθμίζει τους παράγοντες του Παραρτήματος Γ΄ (μέρος ΙΙΙ).

(γ) Επίσης, η Αρχή Διαβούλευσης λαμβάνει υπόψη και σταθμίζει τους παράγοντες του Παραρτήματος Β΄ (μέρος ΙΙΙ), εφόσον αφορούν έργα και δραστηριότητες που διέπονται από το σχέδιο και πρόγραμμα.

(δ) Εφόσον η διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης παρατείνεται, η διάρκεια της παράτασης δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τη διάρκεια που καθορίζεται, για κάθε κατηγορία σχεδίων και προγραμμάτων, στο Παράρτημα Β΄ (μέρος ΙV).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΣΩ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Άρθρο 20

Πρόσθετες γνωστοποιήσεις

1. Μέσω ειδικής εφαρμογής του δικτυακού τόπου («Ειδική Εφαρμογή Πρόσθετων Γνωστοποιήσεων, ΕΕΠΓ»), γνωστοποιούνται επίσης οι αναρτήσεις:

(α) των διοικητικών πράξεων

(i) που είναι απαραίτητες, με βάση τις ισχύουσες διατάξεις, για την ολοκλήρωση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων,

- (ii) που είναι απαραίτητες, με βάση τις ισχύουσες διατάξεις, για την κατασκευή, λειτουργία, και παύση λειτουργίας έργων και δραστηριοτήτων,
 - (β) των πληροφοριών
 - (i) που είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν, με βάση τις ισχύουσες διατάξεις, οι φορείς έργων και δραστηριοτήτων, για την ολοκλήρωση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης,
 - (ii) που είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν, με βάση τις ισχύουσες διατάξεις, οι φορείς έργων και δραστηριοτήτων κατά την κατασκευή, λειτουργία, και παύση λειτουργίας των έργων και δραστηριοτήτων.
- 2.
- (α) Οι διοικητικές πράξεις
 - (i) που υπάγονται στην πρώτη παράγραφο [σημείο (α)(i)] ορίζονται ενδεικτικά στο Παράρτημα Δ' [μέρος Ι, Α, (α)].
 - (ii) που υπάγονται στην πρώτη παράγραφο [σημείο (α)(ii)] ορίζονται ενδεικτικά στο Παράρτημα Δ' [μέρος Ι, Α, (β)].
 - (β) Οι πληροφορίες
 - (i) που υπάγονται στην πρώτη παράγραφο [σημείο (β)(i)] ορίζονται ενδεικτικά στο Παράρτημα Δ' [μέρος Ι, Α, (α)],
 - (ii) Οι πληροφορίες που υπάγονται στην πρώτη παράγραφο [σημείο (β)(ii)] ορίζονται ενδεικτικά στο Παράρτημα Δ' [μέρος Ι, Α, (γ)].
3. Μέσω της ειδικής εφαρμογής της πρώτης παραγράφου, γνωστοποιούνται επίσης:
- (α) σχέδια και προγράμματα τα οποία δεν υπάγονται, με βάση τις κείμενες διατάξεις, σε Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση,
 - (β) οι ακόλουθες πληροφορίες:
 - (i) οι πληροφορίες που απορρέουν από το προβλεπόμενο σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων σχεδίου ή προγράμματος (monitoring) που έχει προηγουμένως υπαχθεί σε Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση [Παράρτημα ΙΙΙ, στοιχείο (Η)(β) κ.υ.α. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006 «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001» (Β' 1225)].
 - (ii) οι πρόσθετες μελέτες και έρευνες, η εκπόνηση των οποίων προβλέπεται από τη ΣΜΠΕ πριν την έγκριση των έργων και δραστηριοτήτων που προκύπτουν από σχέδιο ή πρόγραμμα [Παράρτημα ΙΙΙ, στοιχείο (Ι) κ.υ.α. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006 «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001» (Β' 1225)].
 - (iii) τα κείμενα τεκμηρίωσης της ΣΜΠΕ [Παράρτημα ΙΙΙ, στοιχείο (Κ)(α) κ.υ.α. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006 «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις

διατάξεις της οδηγίας 2001/42//ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001» (Β' 1225)].

- (iv) οι χάρτες και τα σχέδια που υποβλήθηκαν από κοινού με τη ΣΜΠΕ [Παράρτημα ΙΙΙ, στοιχείο (Κ)(β) κ.υ.α. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006 «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42//ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001» (Β' 1225)].
- 4. (α) Μέσω της ειδικής εφαρμογής της πρώτης παραγράφου γνωστοποιούνται, επίσης, όλες οι μελέτες, έρευνες, αξιολογήσεις, εκτιμήσεις και γενικά επιστημονικές εργασίες που εκπονούνται
 - (i) με ανάδοχο το ΥΠΕΝ, και
 - (ii) με σκοπό τη διαμόρφωση ή τροποποίηση πολιτικών, διοικητικών πράξεων και νομοθετικών ρυθμίσεων.
 (β) Από την υποχρέωση του σημείου (α) της παρούσας παραγράφου εξαιρούνται όσες επιστημονικές εργασίες υπάγονται στους λόγους εξαίρεσης από την πρόσβαση στην περιβαλλοντική πληροφορία που ορίζονται στο άρθρο 4 παρ. 2 [περ. (γ), (στ), (ζ), (η)] της Οδηγίας 2003/4/ΕΚ.
 - (γ) Κατά τα άλλα, εφαρμόζεται το Κεφάλαιο Ι' του ν. 4727/2020 (Α' 184).
- 5. (α) Οι πράξεις και οι πληροφορίες της 1ης, 2ης, 3ης και 4ης παραγράφου γνωστοποιούνται αμελλητί μετά την υποβολή ή ολοκλήρωσή τους.
 (β) Εκτός από τις πράξεις και πληροφορίες της 1ης, 2ης, 3ης και 4ης παραγράφου, η γνωστοποίηση περιλαμβάνει επίσης:
 - (i) στις περιπτώσεις της 1ης και 2ης παραγράφου (έργα και δραστηριότητες), τα στοιχεία (α), (γ) και (δ) του Παραρτήματος Β' (μέρος Ι, 2)
 - (ii) στις περιπτώσεις της 3ης παραγράφου (σχέδια και προγράμματα), τα στοιχεία (α), (β) και (γ) του Παραρτήματος Γ' (μέρος Ι, 2).
- 6. (α) Η ΕΕΠΓ παρέχει αυτοματοποιημένη και προσωποποιημένη πληροφόρηση για τις πρόσθετες γνωστοποιήσεις των παραγράφων 1 έως 4.
 (β) Κατά τα άλλα, εφαρμόζονται τα σημεία (β) και (γ) του άρθρου 9 παρ. 3.

Άρθρο 21

Πρόσθετες πράξεις και πληροφορίες που υπάγονται σε δημόσια διαβούλευση

Μέσω ειδικής εφαρμογής του δικτυακού τόπου («Ειδική Εφαρμογή Πρόσθετων Διαδικασιών Δημόσιας Διαβούλευσης», ΕΕΠΔΔΔ) υπάγονται σε δημόσια διαβούλευση πριν τη θέσπιση τους:

- (α) οι διοικητικές πράξεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Ε' (μέρος Ι),
- (β) τα έγγραφα που αναφέρονται στο Παράρτημα Ε' (μέρος ΙΙ).

Άρθρο 22

Αναλογική εφαρμογή διατάξεων

1. Στις περιπτώσεις του προηγούμενου άρθρου, και με την επιφύλαξη της 2ης και της 3ης παραγράφου, εφαρμόζονται αναλογικά οι ρυθμίσεις του κεφαλαίου Β΄ του παρόντος.
2. Ειδικότερα, για την εφαρμογή της 1ης παραγράφου:
 - (α) όπου αναφέρεται η «Ειδική Εφαρμογή Σχεδίων και Προγραμμάτων» (ΕΕΣΠ), νοείται η «Ειδική Εφαρμογή Πρόσθετων Διαδικασιών Δημόσιας Διαβούλευσης» (ΕΕΠΔΔΔ),
 - (β) όπου αναφέρονται σχέδια και προγράμματα, νοούνται οι διοικητικές πράξεις και έγγραφα του Παραρτήματος Ε΄ (μέρη Ι και ΙΙ),
 - (γ) όπου αναφέρεται το ελάχιστο περιεχόμενο της γνωστοποίησης, νοείται το περιεχόμενο που ορίζεται στο Παράρτημα Ε΄ (μέρος ΙΙΙ),
 - (δ) το εναρκτήριο σημείο της δημόσιας διαβούλευσης είναι, σε όλες τις περιπτώσεις, πέντε (5) ημέρες μετά την ημερομηνία γνωστοποίησης,
 - (ε) η ελάχιστη διάρκεια της διαβούλευσης είναι, σε όλες τις περιπτώσεις, τριάντα (30) ημέρες.
3. (α) Κατά παρέκκλιση της 1ης παραγράφου, για τις διοικητικές πράξεις και τα έγγραφα του άρθρου 21, δεν εκπονείται Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (ΣΠΕ), εκτός αν αποτελούν σχέδια ή προγράμματα.
 - (β) Η δημόσια διαβούλευση διεξάγεται με βάση:
 - (i) το προσχέδιο της διοικητικής πράξης ή του εγγράφου,
 - (ii) όλα τα συνοδευτικά έγγραφα ή διοικητικές πράξεις που είναι, με βάση τις κείμενες διατάξεις, απαραίτητα για την έκδοση της διοικητικής πράξης ή την τελείωση του εγγράφου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΝΟΜΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 23

Αντικατάσταση του άρθρου 61 του ν. 4622/2019

1. Το άρθρο 61 ν. 4622/2019 αντικαθίσταται ως εξής:

« Άρθρο 61

Διαβούλευση

1. Για τις ανάγκες του παρόντος άρθρου:
 - (α) ως «σχεδιαζόμενες ρυθμίσεις» νοούνται:
 - (i) τα νομοσχέδια,
 - (ii) οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου, που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 44 παρ. 1 του Συντάγματος,
 - (iii) οι τροπολογίες, εφόσον συνίστανται σε προσθήκες νέων άρθρων και διατάξεων και υποβάλλονται από Υπουργούς, κατ' εφαρμογή του άρθρου 87 και 88 του Κανονισμού της Βουλής,

- (iv) οι προτάσεις νόμων,
 - (v) οι προτάσεις για την αναθεώρηση του Συντάγματος.
 - (β) ως «Αρχή Διαβούλευσης» νοούνται
 - (i) η Υπηρεσία Συντονισμού του επισπεύδοντος Υπουργείου, στις περιπτώσεις (i) έως (iii) του σημείου (α),
 - (ii) οι βουλευτές που υποβάλλουν την πρόταση νόμου, στην περίπτωση (iv) του σημείου (α),
 - (iii) οι βουλευτές που υποβάλλουν την πρόταση για την αναθεώρηση του συντάγματος, σύμφωνα με το άρθρο 119 παρ. 1 του Κανονισμού της Βουλής.
2. (α) Η δημόσια διαβούλευση επί των σχεδιαζόμενων ρυθμίσεων, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, είναι υποχρεωτική.
- (β) Η δημόσια διαβούλευση επί των σχεδιαζόμενων ρυθμίσεων υλοποιείται:
- (i) με την ανάρτηση της σχεδιαζόμενης ρύθμισης στους δικτυακούς τόπους ή εφαρμογές της 3ης παραγράφου, με σκοπό την έγκαιρη ενημέρωση και συμμετοχή σε αυτή κάθε ενδιαφερόμενου,
 - (ii) με την παροχή, σε κάθε περίπτωση, της δυνατότητας κατ' άρθρον σχολιασμού και επί του συνόλου της σχεδιαζόμενης ρύθμισης,
 - (iii) με τη διαλειτουργία, σε κάθε περίπτωση, και κατ' εφαρμογή του άρθρου 8 παρ. 6 του παρόντος, της ΕΕΔΣΡ και του δικτυακού τόπου www.opengov.gr.
- (γ) Υπόχρεοι για την κίνηση της διαδικασίας διαβούλευσης είναι:
- (i) στις περιπτώσεις της 1ης παραγράφου [σημεία (α)(i) έως (α)(iii)], η Προεδρία της Κυβέρνησης, σε συνεργασία με την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου που έχει τη νομοθετική πρωτοβουλία.
 - (ii) στην περίπτωση των προτάσεων νόμων, οι βουλευτές που τις υποβάλλουν, σύμφωνα με το άρθρο 85 παρ. 7 του Κανονισμού της Βουλής.
 - (iii) στην περίπτωση της πρότασης για την αναθεώρηση του Συντάγματος, οι βουλευτές που την υποβάλλουν, σύμφωνα με το άρθρο 119 παρ. 1 του Κανονισμού της Βουλής.
- Για τις ανάγκες των σημείων (ii) και (iii), και ιδίως για τις αναρτήσεις της 4ης παραγράφου και τη σύνταξη της έκθεσης επί της δημόσιας διαβούλευσης κατά την 6η παράγραφο, οι Διευθύνσεις Επιστημονικών Μελετών του άρθρου 162 του Κανονισμού της Βουλής, και η Αρχή Διαβούλευσης του άρθρου 3 (δ) [σημείο (i)] του παρόντος επικουρούν τους προτείνοντες βουλευτές.
3. Η διαβούλευση επί των σχεδιαζόμενων ρυθμίσεων υλοποιείται:
- (α) μέσω ειδικής εφαρμογής του δικτυακού τόπου («Ειδική Εφαρμογή για τη Διαβούλευση επί Σχεδιαζόμενων Ρυθμίσεων», ΕΕΔΣΡ), και
 - (β) μέσω του δικτυακού τόπου www.opengov.gr.
4. (α) Η διάρκεια και το εναρκτήριο σημείο της διαβούλευσης ορίζεται στο Παράρτημα ΣΤ'.
- (β) Κατά τη φάση της διαβούλευσης, αναρτάται στους δικτυακούς τόπους της παραγράφου 3:
- (i) προσχέδιο των διατάξεων της σχεδιαζόμενης ρύθμισης,
 - (ii) στις περιπτώσεις των σημείων (α)(i) έως (α)(iii) της πρώτης παραγράφου, προκαταρκτική Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης,

- (iii) στην περίπτωση των προτάσεων νόμων, η συνοπτική ανάλυση συνεπειών ρύθμισης, που προβλέπεται στο άρθρο 85 παρ. 3 του Κανονισμού της Βουλής,
 - (iv) στην περίπτωση την πρότασης για την αναθεώρηση του Συντάγματος, η αιτιολογική έκθεση του άρθρου 119 παρ. 1 του Κανονισμού της Βουλής. Επίσης, αναρτάται αμελλητί, μετά την ολοκλήρωση και υποβολή της, η έκθεση της Επιτροπής για την Αναθεώρηση του Συντάγματος, που προβλέπεται στο άρθρο 119 παρ. 5 του Κανονισμού της Βουλής.
5. (α) Η διαβούλευση επί των νομοσχεδίων μπορεί να συντμηθεί ή να επιμηκυνθεί. Ειδικότερα:
- (i) η σύντμηση δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις (3) ημέρες,
 - (ii) η επιμήκυνση δεν είναι μικρότερη από μία (1) ακόμη εβδομάδα.
- (β) Η σύντμηση ή η επιμήκυνση λαμβάνει χώρα κατόπιν:
- (i) εισήγησης του οικείου Υπουργού, και
 - (ii) έγκρισης της Προεδρίας της Κυβέρνησης.
- (γ) Σε κάθε περίπτωση, η σύντμηση ή η επιμήκυνση λαμβάνει χώρα για επαρκώς τεκμηριωμένους λόγους, οι οποίοι:
- (i) αναρτώνται, σε συνοπτική μορφή, αμελλητί στην ΕΕΔΣΡ, και
 - (ii) αναλύονται εκτενώς στην έκθεση επί της δημόσιας διαβούλευσης που συνοδεύει τη ρύθμιση.
6. (α) Η Αρχή Διαβούλευσης συντάσσει έκθεση επί της δημόσιας διαβούλευσης, στην οποία:
- (i) παρουσιάζονται ομαδοποιημένα τα σχόλια και οι προτάσεις όσων έλαβαν μέρος στη διαβούλευση, και
 - (ii) τεκμηριώνεται η ενσωμάτωσή τους ή μη στις τελικές διατάξεις.
- (β) Η έκθεση εντάσσεται στην τελική Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης του άρθρου 62 του παρόντος και συνοδεύει τη ρύθμιση κατά την κατάθεσή της στη Βουλή. (γ) Επιπροσθέτως, η έκθεση αναρτάται στους δικτυακούς τόπους στους οποίους έλαβε χώρα η διαβούλευση, και αποστέλλεται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις από τις οποίες προήλθαν τα σχόλια».
2. (α) Πράξεις ή παραλείψεις που αντιβαίνουν στην παράγραφο 1 [σημείο (α), (i) έως (iv)] ελέγχονται με αίτηση ακύρωσης κατά των διοικητικών πράξεων που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή των σχεδιαζόμενων ρυθμίσεων, μετά τη θέσπιση των τελευταίων.
- (β) Πράξεις ή παραλείψεις που αντιβαίνουν στην παράγραφο 1 [σημείο (α), (v)] αποτελούν παρεμπόδιον ζήτημα με την έννοια του άρθρου 67 του Κανονισμού της Βουλής.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

Άρθρο 24

Διερευνητική διαβούλευση

1. (α) Διερευνητική είναι η διαβούλευση μέσω της οποίας επιδιώκεται ο καθορισμός του καλύτερου τρόπου μελλοντικής υλοποίησης ορισμένης δημόσιας πολιτικής, χωρίς να προκαθορίζονται τα νομικά μέσα, οι τεχνικές επιλογές ή οι υλικές ενέργειες.

(β) Μέσω της διερευνητικής διαβούλευσης μπορεί, επίσης, να επιδιώκεται η συλλογή αποδεικτικών στοιχείων, για τους λόγους του σημείου (α).

2. Για τον ακριβέστερο καθορισμό των δημόσιων πολιτικών που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διερευνητικής διαβούλευσης, μπορεί να χρησιμοποιείται η διάκριση σε επίπεδα διακυβέρνησης σύμφωνα με τη λειτουργική ταξινόμηση, κατά το άρθρο 7 ν. 5013/2023 (Α΄ 12).

3. (α) Η διερευνητική διαβούλευση οργανώνεται από την Αρχή Διαβούλευσης, κατόπιν αιτήματος άλλης αρχής με επιτελικές αρμοδιότητες.

(β) Η αρχή που υποβάλλει το αίτημα καθορίζει το περιεχόμενο της διερευνητικής διαβούλευσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄: ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΤΟΠΙΚΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

Άρθρο 25

Ειδικές διατάξεις για τα τοπικά πολεοδομικά σχέδια

1. (α) Πριν την κίνηση της διαδικασίας εκπόνησης σχεδίου που εντάσσεται στον πολεοδομικό σχεδιασμό πρώτου επιπέδου, κατά τις κείμενες διατάξεις, διενεργείται υποχρεωτικά διερευνητική διαβούλευση κατά το άρθρο 24.

(β) Η διερευνητική διαβούλευση οργανώνεται και διεξάγεται από την Αρχή Διαβούλευσης, κατόπιν αιτήματος του φορέα που κινεί τη διαδικασία του σημείου (α). (γ) Το αντικείμενο της διερευνητικής διαβούλευσης ορίζεται από τον φορέα που κινεί τη διαδικασία. Σε κάθε περίπτωση, η διερευνητική διαβούλευση του σημείου (α) εστιάζει στα ακόλουθα σημεία:

- (i) την αξιολόγηση των χωρικών ρυθμίσεων σε ισχύ, και της ανάγκης αναθεώρησής ή τροποποίησής τους,
- (ii) την αλληλεπίδραση των μεταγενέστερων εξελίξεων στον υπερκείμενο σχεδιασμό εξελίξεων με το ισχύον ΤΠΣ,
- (iii) τις τάσεις και προοπτικές χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης των οικισμών στο σύνολο της εδαφικής περιοχής που καλύπτει το ΤΠΣ,
- (iv) τη μελλοντική στρατηγική χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης στο σύνολο της εδαφικής περιοχής που καλύπτει το ΤΠΣ,
- (v) τον σχεδιασμό πρόληψης και αντιμετώπισης έκτακτων συνθηκών και κινδύνων στην ίδια εδαφική περιοχή.

2. (α) Μετά την λήξη της διερευνητικής διαβούλευσης της 1ης παραγράφου, η Αρχή Διαβούλευσης δημιουργεί, διατηρεί και θέτει στη διάθεση του οικείου ΟΤΑ Α΄ βαθμού Διαδικτυακό Τόπο Χωρικού Διαλόγου.

- (β) Αποστολή του Διαδικτυακού Τόπου Χωρικού Διαλόγου είναι
- (i) η εφαρμογή του άρθρου 5 [παρ. 1, σημείο (ε)] του π.δ. 90/2018,
 - (ii) η διαρκής διαβούλευση για την εκπόνηση, θέσπιση και εφαρμογή του σχεδίου της 1ης παραγράφου,
 - (iii) η διαρκής διαβούλευση για την ευρύτερη χωρική, αναπτυξιακή και περιβαλλοντική ταυτότητα του δήμου.

(γ) Ο διαδικτυακός τόπος χωρικού διαλόγου είναι διαρκώς προσπελάσιμος, χωρίς περιορισμούς περιεχομένου ή απαιτήσεις αυθεντικοποίησης.

3. (α) Ανεξάρτητα από άλλες υποχρεώσεις διαβούλευσης, που απορρέουν από την ισχύουσα νομοθεσία, η ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου της Α΄ Φάσης της Κύριας Μελέτης ΤΠΣ προϋποθέτει δημόσια διαβούλευση 30 ημερών, σύμφωνα με τα άρθρα 16 έως και 19 του παρόντος.

(β) Η διαβούλευση του σημείου (α) αφορά το σύνολο των θεμάτων της Κύριας Μελέτης ΤΠΣ (Α΄ Φάση), με ιδιαίτερη έμφαση στα εναλλακτικά σενάρια χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης, και την πρόταση επικρατέστερου σεναρίου βασικών επιλογών.

(γ) Η παραπάνω προθεσμία δεν προσμετράται στις προθεσμίες του του άρθρου 5 [παρ. 1, σημεία (α) και (β)] του π.δ. 90/2018.

(α) Μετά την λήξη της διερευνητικής διαβούλευσης της 1^{ης} παραγράφου, και με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, ο οικείος ΟΤΑ συγκροτεί Επιτροπή Δημοτών.

(β) Με την απόφαση συγκρότησης, καθορίζεται ο αριθμός μελών της Επιτροπής Δημοτών, καθώς και οι βασικοί κανόνες λειτουργίας της.

(γ) Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής Δημοτών ορίζεται στην απόφαση του σημείου (α), αλλά δεν μπορεί να είναι μικρότερος από 12.

(δ) Τα μέλη της Επιτροπής Δημοτών ορίζονται με κλήρωση μεταξύ αναλογικού στρωματοποιημένου δείγματος δημοτών, που έχουν εκδηλώσει σχετικό ενδιαφέρον κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης.

- (i) Τα κριτήρια στρωματοποίησης είναι αποκλειστικά τα εξής:
 - δημοτική ενότητα κατοικίας
 - φύλο
 - εισόδημα
 - ηλικιακή ομάδα
 - ένταξη σε ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, εφόσον φέρουν την ιδιότητα του δημότη, όπως εκάστοτε ορίζονται στη νομοθεσία, λαμβάνοντας κατ' ελάχιστον υπόψη το άρθ. 2 [περ. (8)] ν. 4430/2016 (Α΄ 205).
- (ii) Ο οικείος ΟΤΑ διασφαλίζει τη διάχυση της δημόσιας πρόσκλησης του σημείου (δ), με κάθε πρόσφορο τρόπο, συμπεριλαμβανόμενων των δημοσιεύσεων στον έντυπο (συμπεριλαμβανόμενου του τοπικού), ηλεκτρονικό και ραδιοφωνικό τύπο. Κατ' ελάχιστον, επιδιώκεται η διάχυση μέσω της ανάρτησης της πρόσκλησης:
 - στον ιστοχώρο του ΟΤΑ
 - στον διαδικτυακό τόπο χωρικού διαλόγου της παρ. 2
 - στο διαδικτυακό τόπο του άρθρου 8.

- (iii) Εφόσον οι πολίτες που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον είναι λιγότεροι από 13, δεν ορίζεται Επιτροπή Δημοτών.
 - (iv) Στην Επιτροπή Δημοτών, δεν συμμετέχουν δημοτικοί σύμβουλοι, ή άλλοι ιδιώτες ή δημόσιοι υπάλληλοι με άμεση εμπλοκή στη διαδικασία εκπόνησης ή αναθεώρησης του οικείου ΤΠΣ.
 - (v) Οι συναρμόδιες υπηρεσίες του οικείου ΟΤΑ έχουν την υποχρέωση να παρέχουν κάθε αρωγή στην Επιτροπή Δημοτών.
 - (vi) Κάθε έγγραφο που αφορά άμεσα ή έμμεσα τη διαδικασία εκπόνησης, τροποποίησης ή αναθεώρησης του οικείου ΤΠΣ κοινοποιείται υποχρεωτικά στην Επιτροπή Δημοτών.
 - (vii) Η Επιτροπή Δημοτών μπορεί να ακροάται μελετητές, ειδικούς, υπαλλήλους του οικείου ΟΤΑ, μέλη του ενδιαφερόμενου κοινού, καθώς και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο μπορεί να υποβοηθήσει το έργο της.
- (ε) Η Επιτροπή Δημοτών έχει τις εξής αρμοδιότητες:
- (i) την υποβολή προτάσεων για κάθε θέμα αφορά την Κύρια Μελέτη ΤΠΣ (Α' και Β' φάση)
 - (ii) ειδικότερα, τη διατύπωση κατευθυντήριων οδηγιών για:
 - την αναπτυξιακή φυσιογνωμία (κεφ. Α2 Κύριας Μελέτης ΤΠΣ)
 - την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και συμπεράσματα (κεφ. Α9 Κύριας Μελέτης ΤΠΣ)
 - την ανάπτυξη σεναρίων και επιλογή επικρατέστερου σεναρίου (κεφ. Α10 Κύριας Μελέτης ΤΠΣ)
 - την τελική πρόταση (κεφ. Π1 –Π6 Κύριας Μελέτης ΤΠΣ)
 - (iii) ειδικότερα, την υποβολή κατευθυντήριων οδηγιών για
 - το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (μέρος Α' ν. 4784/2021)
 - το (δημοτικό) Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή
 - τα Γενικά Σχέδια Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών και Διαχείρισης Συνεπειών (άρθρ. 23 ν. 4662/2020)
 - τη Μελέτη προσωρινής οριοθέτησης των υφιστάμενων υδατορρεμάτων (άρθρ. 5 παρ. 2 ν. 4258/2014)
 - (iv) την υποβολή σχολίων στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων της παρ. 3 του παρόντος, και της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης
 - (v) την επικοινωνία με και την υποδοχή αιτημάτων από το ενδιαφερόμενο κοινό, μέσω του διαδικτυακού τόπου χωρικού διαλόγου.
- (στ) Η σύμβαση εκπόνησης της Κύριας Μελέτης ΤΠΣ κατοχυρώνει την υποχρέωση των μελετητών να ενημερώνουν την, και να συνεργάζονται με την Επιτροπή Δημοτών σε τακτά διαστήματα. Για τον σκοπό αυτό, αξιοποιείται ο διαδικτυακός τόπος χωρικού διαλόγου.
- (ζ) Οι κατευθυντήριες οδηγίες της Επιτροπής Δημοτών καταγράφονται και απαριθμούνται σε ένα ή περισσότερα έγγραφα, που αναρτούνται στον Διαδικτυακό Τόπο Χωρικού Διαλόγου πριν την ολοκλήρωση της Κύριας Μελέτης ΤΠΣ.
- (η) Εφόσον αναρτηθούν έγκαιρα, η Κύρια Μελέτη ΤΠΣ
 - (i) αξιολογεί ειδικά τις κατευθυντήριες αυτές οδηγίες,

- (ii) τις απορρίπτει ή τις αποδέχεται, αυτούσιες ή τροποποιημένες.
- (iii) Εφόσον η Επιτροπή Δημοτών συμπεριλάβει στις κατευθυντήριες οδηγίες της εναλλακτικά σενάρια, αυτά εξετάζονται υποχρεωτικά από την Κύρια Μελέτη ΤΠΣ (Α' φάση).

ΜΕΡΟΣ Γ': ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΣΩ ΑΛΛΩΝ ΤΡΟΠΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΣΩ ΤΟΠΙΚΟΥ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

Άρθρο 26

Συμμετοχή του κοινού μέσω τοπικού δεσμευτικού δημοψηφίσματος

1. (α) Οι διαδικασίες του Μέρους Β' (Κεφάλαια Β' έως και Δ') μπορούν να συμπληρώνονται με τοπικό δεσμευτικό δημοψήφισμα.
 (β) Εάν δεν ορίζεται διαφορετικά στο παρόν άρθρο, κατά τα άλλα εφαρμόζεται το Κεφάλαιο Η' του ν. 4555/2018 (Α' 133).
2. Ειδικότερα, σε εφαρμογή του σημείου (α) της 1ης παραγράφου, μπορεί να διεξάγεται τοπικό δεσμευτικό δημοψήφισμα για τα ακόλουθα θέματα:
 - (α) για τη διαμόρφωση του περιεχομένου σχολίου, που υποβάλλεται από ΟΤΑ Α' ή Β' βαθμού, με την ιδιότητά του ως μέλους του ενδιαφερόμενου κοινού, σε οποιαδήποτε διαδικασία του Μέρους Β' (Κεφάλαια Β' έως και Δ')
 - (β) για το περιεχόμενο οποιασδήποτε γνωμοδοτικής ή αποφασιστικής αρμοδιότητας απονέμουν οι ισχύουσες διατάξεις σε ΟΤΑ Α' ή Β' βαθμού, ή επιχείρησή τους,
 - (i) κατά την αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων
 - (ii) κατά την έγκριση σχεδίων ή προγραμμάτων
 - (iii) κατά την έγκριση των διοικητικών πράξεων του Παραρτήματος Δ' (μέρος Ι)
 - (γ) για τη σκοπιμότητα της υλοποίησης έργων και δραστηριοτήτων, καθώς και της τροποποίησης ή ανανέωσης αυτών, εφόσον φορέας των έργων και δραστηριοτήτων αυτών είναι, εν μέρει ή συνολικά, ΟΤΑ Α' ή Β' βαθμού, ή επιχειρήσεις τους,
 - (δ) για τη σκοπιμότητα της υλοποίησης σχεδίων και προγραμμάτων, ή τροποποιήσεών τους, εφόσον αρχή σχεδιασμού των σχεδίων και προγραμμάτων αυτών είναι, εν μέρει ή συνολικά, ΟΤΑ Α' ή Β' βαθμού, ή επιχειρήσεις τους.
3. (α) Κατά παρέκκλιση του άρθρου 133 παρ. 2 εδ. β' ν. 4555/2018 (Α' 133), όταν το αντικείμενο του δημοψηφίσματος κατά την προηγούμενη παράγραφο δεν ανάγεται στην αποφασιστική αρμοδιότητα του οικείου ΟΤΑ Α' ή Β' βαθμού, ο δεσμευτικός του χαρακτήρας έγκειται στο περιεχόμενο της γνωμοδότησης.
 (β) Κατά παρέκκλιση του άρθρου 135 παρ. 2 ν. 4555/2018 (Α' 133), και για τα θέματα της δεύτερης παραγράφου, δεν μπορεί να διεξαχθεί δημοψήφισμα πριν περάσουν τέσσερις (4) μήνες από τη διεξαγωγή του προηγούμενου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΣΩ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Άρθρο 27

Έννοια της πρωτοβουλίας πολιτών

1. (α) Πρωτοβουλία πολιτών είναι η διαδικασία μέσω της οποίας οι πολίτες εισηγούνται σε αρμόδια διοικητική αρχή (ή συναρμόδιες διοικητικές αρχές) («αρχές υποδοχής») τη βάσει προϋφιστάμενης νομοθετικής εξουσιοδότησης θέσπιση ή τροποποίηση κανονιστικής διοικητικής πράξης που αποσκοπεί στην προστασία του περιβάλλοντος.

(β) Εφόσον, κατά τις κείμενες διατάξεις, η έναρξη της διαδικασίας έκδοσης της πράξης του σημείου (α) εξαρτάται από προηγούμενη προπαρασκευαστική πράξη άλλης αρχής, όπως ιδίως η προηγούμενη γνώμη (απλή ή σύμφωνη), η πρόταση ή η εισήγηση, η προϋπόθεση αυτή θεωρείται ότι συντρέχει σε κάθε περίπτωση πρωτοβουλίας πολιτών που έχει λάβει τον ελάχιστο αριθμό υπογραφών υποστήριξης κατά το άρθρο 31.

(γ) Η πρωτοβουλία πολιτών συντονίζεται από ομάδα διοργανωτών, η οποία συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 29.

(δ) Το ελάχιστο περιεχόμενο του ηλεκτρονικού εγγράφου που κινεί την πρωτοβουλία πολιτών περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ζ΄ (Μέρος Ι).

2. Εφόσον η πρωτοβουλία πολιτών

(α) καταχωρισθεί σύμφωνα με το άρθρο 31,

(β) συγκεντρώσει τον ελάχιστο αριθμό υπογραφών υποστήριξης, σύμφωνα με το άρθρο 32,

η αρχή ή οι αρχές υποδοχής έχουν υποχρέωση να την αξιολογήσουν, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του άρθρου 33.

3. Ανάλογα με την τοπική αρμοδιότητα της αρχής ή των αρχών υποδοχής, όπως η τελευταία ορίζεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, η πρωτοβουλία πολιτών διακρίνεται σε

(α) δημοτική,

(β)

περιφερειακή,

(γ) εθνική.

Άρθρο 28

Τρόπος άσκησης

1. Οι πρωτοβουλίες πολιτών διεκπεραιώνονται μέσω ειδικής εφαρμογής του δικτυακού τόπου («Ειδική Εφαρμογή Πρωτοβουλιών Πολιτών», ΕΕΠΠ).

2. Η ΕΕΠΠ διασφαλίζει κατ' ελάχιστον:

(α) την αυθεντικοποίηση των φυσικών ή νομικών προσώπων που απαρτίζουν την ομάδα διοργανωτών, σύμφωνα με το άρθρο 29,

(β) την ηλεκτρονική υποβολή της πρωτοβουλίας πολιτών, από τα πρόσωπα του σημείου (α), σύμφωνα με το άρθρο 29 παρ. 2 (β),

(γ) την ηλεκτρονική μεταβίβαση της πρωτοβουλίας στην αρχή ή τις αρχές υποδοχής που αυτή ορίζει, σύμφωνα με το άρθρο 30 παρ. 1,

(δ) την ηλεκτρονική παρακολούθηση από κάθε ενδιαφερόμενο, χωρίς άλλη προϋπόθεση:

- (i) της καταχώρισης της πρωτοβουλίας, σύμφωνα με το άρθρο 31,
- (ii) της διαδικασίας συλλογής του ελάχιστου αριθμού υπογραφών υποστήριξης, σύμφωνα με το άρθρο 32,
- (iii) των διευκρινίσεων, πληροφοριών και ενημέρωσης που τυχόν παρέχει η αρχή ή οι αρχές υποδοχής στην ομάδα διοργανωτών.

(ε) τη δημοσιοποίηση της πρωτοβουλίας, της θετικής ή απορριπτικής απόφασης καταχώρισης, και της αξιολόγησής από την αρχή ή τις αρχές υποδοχής.

Άρθρο 29

Ομάδα διοργανωτών

1. Κάθε πρωτοβουλία πολιτών συντονίζεται από ομάδα διοργανωτών.

2. Ρόλος της ομάδας διοργανωτών είναι:

- (α) η διατύπωση της πρωτοβουλίας πολιτών,
- (β) η υποβολή μέσω της ΕΕΠΠ της πρωτοβουλίας πολιτών,
- (γ) η επικοινωνία με την αρχή ή τις αρχές υποδοχής, ιδίως για την παροχή διευκρινίσεων, πληροφοριών και ενημέρωσης,

(δ) η διάδοση στο κοινό της πρωτοβουλίας πολιτών, με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο, ιδίως με σκοπό τη συλλογή του ελάχιστου αριθμού υπογραφών υποστήριξης, σύμφωνα με το άρθρο 32.

3. (α) Η ομάδα διοργανωτών μπορεί να απαρτίζεται είτε αποκλειστικά από φυσικά, είτε αποκλειστικά από ένα ή περισσότερα νομικά πρόσωπα.

(β) Τα φυσικά πρόσωπα οφείλουν:

- (i) είτε να έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν σε δημοτικές εκλογές, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις,
- (ii) είτε να είναι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους των δήμων της περιφέρειας.

(γ) Τα νομικά πρόσωπα μπορούν να έχουν οποιαδήποτε νομική μορφή.

4. (α) Εφόσον η ομάδα διοργανωτών απαρτίζεται από φυσικά πρόσωπα, ο ελάχιστον αριθμός μελών της ορίζεται στο Παράρτημα Ζ' (μέρος II).

(β) Εφόσον η ομάδα διοργανωτών απαρτίζεται από ένα ή περισσότερα νομικά πρόσωπα, ο καταστατικός της σκοπός πρέπει να είναι συναφής με το αντικείμενο της πρωτοβουλίας πολιτών. Σε περίπτωση αμφιβολίας, τεκμαίρεται ότι ο σκοπός είναι συναφής.

5. (α) Με απόφασή της, και εφόσον δεν έχει συμπληρωθεί η συλλογή του ελάχιστου αριθμού υπογραφών υποστήριξης του άρθρου 32, η ομάδα διοργανωτών μπορεί να αποσύρει την πρωτοβουλία πολιτών.

(β) Με απόφασή της, και εφόσον δεν έχει εκδοθεί θετική ή αρνητική απόφαση επί της καταχώρισης της πρωτοβουλίας πολιτών, η ομάδα διοργανωτών μπορεί να συμπληρώσει, τροποποιήσει ή διορθώσει την πρωτοβουλία πολιτών.

Άρθρο 30 **Αρχή υποδοχής**

1. (α) Η πρωτοβουλία πολιτών απευθύνεται σε αρχή ή αρχές υποδοχής με αποφασιστική, βάσει νομοθετικής εξουσιοδότησης, καθ' ύλην, κατά χρόνο ή κατά τόπο, αρμοδιότητα έκδοσης, έγκρισης ή τροποποίησης της κανονιστικής πράξης, που αποτελεί αντικείμενο της πρωτοβουλίας πολιτών. Εφόσον η αρμοδιότητα είναι συλλογική, οι αρχές υποδοχής είναι περισσότερες.
- (β) Μέσω της ΕΕΠΠ, η πρωτοβουλία πολιτών μεταβιβάζεται ηλεκτρονικά στην αρχή ή τις αρχές υποδοχής που κατονομάζονται σε αυτή.
2. Ρόλος της αρχής ή των αρχών υποδοχής είναι:
 - (α) σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, η παροχή διευκρινίσεων, πληροφοριών και ενημέρωσης στην ομάδα διοργανωτών,
 - (β) μέχρι την απόφαση καταχώρισης της πρωτοβουλίας, η παροχή συστάσεων στην ομάδα διοργανωτών για την τροποποίηση της πρωτοβουλίας πολιτών, εφόσον είναι απαραίτητες για την καταχώρισή της,
 - (γ) η λήψη θετικής απόφασης καταχώρισης της πρωτοβουλίας πολιτών, εφόσον συντρέχουν οι όροι της παρ. 1 του άρθρου 31, ή στην αντίθετη περίπτωση, απορριπτικής,
 - (δ) σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης επί της καταχώρισης, η παροχή συστάσεων σχετικά με τον εντοπισμό της αρχής ή των αρχών υποδοχής,
 - (ε) σε περίπτωση συγκέντρωσης του ελάχιστου αριθμού υπογραφών υποστήριξης, η αξιολόγηση της πρωτοβουλίας πολιτών σύμφωνα με το άρθρο 33.

Άρθρο 31 **Καταχώριση της πρωτοβουλίας πολιτών**

1. (α) Η πρωτοβουλία πολιτών τεκμηριώνει σωρευτικά ότι:
 - (i) η αρχή ή οι αρχές υποδοχής έχουν την αποφασιστική αρμοδιότητα έκδοσης, έγκρισης ή τροποποίησης της κανονιστικής πράξης, που αποτελεί αντικείμενο της πρωτοβουλίας πολιτών,
 - (ii) δεν υποβαθμίζει το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος, (iii) δεν αντίκειται στο διεθνές, ενωσιακό και εθνικό δίκαιο.
- (β) Σε περίπτωση εύλογης αμφιβολίας, τεκμαίρεται ότι η σχετική αρμοδιότητα υφίσταται.
- (γ) Εφόσον μία αρχή αποδοχής κρίνει ότι δεν είναι αρμόδια, ή ότι δεν είναι αποκλειστικά αρμόδια, τότε οφείλει:
 - (i) να προωθήσει υπηρεσιακά την πρωτοβουλία σε άλλη αρχή, η οποία, κατά την κρίση της, είναι αρμόδια ή συναρμόδια, (ii) να ενημερώσει την ομάδα διοργανωτών κατά το άρθρο 29 παρ. 2 [σημείο (α)] του παρόντος,
 - (iii) να απευθύνει συστάσεις στην ομάδα διοργανωτών για την τροποποίηση της πρωτοβουλίας πολιτών, κατά το άρθρο 29 παρ. 2 [σημείο (β)] του παρόντος.
2. (α) Ο κρίσιμος χρόνος για την ύπαρξη ή μη της αρμοδιότητας των σημείων (β) και (γ) της πρώτης παραγράφου είναι ο χρόνος υποβολής της πρωτοβουλίας.
- (β) Εφόσον, για οποιοδήποτε λόγο, μέχρι την ολοκλήρωση της αξιολόγησης κατά το άρθρο 33, η αρχή ή οι αρχές υποδοχής δεν είναι πλέον αρμόδιες:

(i) η πρωτοβουλία πολιτών θεωρείται αυτοδικαίως ότι έχει υποβληθεί στην αρχή ή στις αρχές υποδοχής οι οποίες είναι αρμόδιες κατά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης σύμφωνα με το άρθρο 33 του παρόντος,

(ii) η απόφαση της παρ. 3 του παρόντος άρθρου εκδίδεται από την αρχή ή τις αρχές που είναι αρμόδιες κατά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης σύμφωνα με το άρθρο 33 του παρόντος.

3. (α) Εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της πρώτης ή της δεύτερης παραγράφου, η πρωτοβουλία πολιτών καταχωρίζεται υποχρεωτικά. Η αρχή ή οι αρχές υποδοχής εκδίδουν απόφαση που επιβεβαιώνουν την καταχώριση, η οποία αναρτάται αμελλητί στην ΕΕΠΠ.

(β) Εφόσον, κατά την κρίση μίας τουλάχιστον αρχής υποδοχής, δεν συντρέχει η προϋπόθεση της πρώτης παραγράφου, εκδίδεται απορριπτική απόφαση, και εφαρμόζεται το άρθρο 30 παρ. 2 (δ).

4. Η αρχή ή οι αρχές υποδοχής αιτιολογούν πλήρως τις αποφάσεις της προηγούμενης παραγράφου.

5. Η θετική απόφαση επί της καταχώρισης σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους είναι προϋπόθεση για την έναρξη συλλογής του ελάχιστου αριθμού υπογραφών υποστήριξης, σύμφωνα με το άρθρο 32.

Άρθρο 32

Συλλογή του ελάχιστου αριθμού υπογραφών υποστήριξης

1. (α) Μία πρωτοβουλία πολιτών που έχει καταχωρισθεί υπόκειται σε αξιολόγηση από την αρχή ή τις αρχές υποδοχής, μόνο εφόσον συγκεντρώσει τον ελάχιστο αριθμό υπογραφών υποστήριξης.

(β) Ανάλογα με την κατηγορία της πρωτοβουλίας, ο ελάχιστος αυτός αριθμός καθορίζεται στο Παράρτημα Ζ' (μέρος III).

2. (α) Η συλλογή του ελάχιστου αριθμού υπογραφών υποστήριξης υλοποιείται μέσω της Υπηρεσίας Αυθεντικοποίησης Χρηστών Auth 2.0, που παρέχεται σε Πληροφοριακά Συστήματα Φορέων του Δημοσίου Τομέα και του ευρύτερου Δημοσίου Τομέα από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.), μέσω του «Κέντρου Διαλειτουργικότητας (ΚΕ.Δ)».

(β) Για τις ανάγκες του παρόντος, ως φορέας αυθεντικοποίησης θεωρείται η Αρχή Διαβούλευσης.

Άρθρο 33

Αξιολόγηση της πρωτοβουλίας πολιτών

1. Μία πρωτοβουλία πολιτών που έχει συγκεντρώσει τον ελάχιστο αριθμό υπογραφών υποστήριξης, αξιολογείται σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους.

2. Μία πρωτοβουλία πολιτών μπορεί:

(α) να γίνει δεκτή, αυτούσια ή με τροποποιήσεις,

(β) να μην γίνει δεκτή.

3. (α) Η απόφαση του σημείου (α) της προηγούμενης παραγράφου περιλαμβάνει προθεσμία, εντός της οποίας θα εκδοθεί η ζητούμενη διοικητική πράξη. Η προθεσμία αυτή είναι αποκλειστική.

(β) Η απόφαση του σημείου (β) της προηγούμενης παραγράφου περιλαμβάνει πλήρη, λεπτομερή και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, που περιλαμβάνει υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

(i) εναλλακτικούς τρόπους, μέσω των οποίων οι αρχές υποδοχής θα προωθήσουν τον σκοπό δημοσίου συμφέροντος, προς εξυπηρέτηση του οποίου υποβλήθηκε η πρωτοβουλία πολιτών,

(ii) εναλλακτικούς τρόπους, μέσω των οποίων οι αρχές υποδοχής θα προωθήσουν την εφαρμογή της νομοθετικής εξουσιοδότησης, στην οποία βασίζεται η επιδιωκόμενη κανονιστική διοικητική πράξη,

(iii) εφόσον η απόρριψη οφείλεται σε έλλειψη οικονομικών ή άλλων πόρων, πλήρη τεκμηρίωση του καθορισμού προτεραιοτήτων που κατευθύνει τη δράση της αρχής ή των αρχών υποδοχής,

(iv) εφόσον η πρωτοβουλία πολιτών δεν εντάσσεται στον προγραμματισμό αρχών υποδοχής, πλήρη αναφορά στον προγραμματισμό αυτό.

4. Εφόσον μία πρωτοβουλία πολιτών γίνει δεκτή, σύμφωνα με την 2^η παράγραφο [σημείο (α)], δεν τίγονται άλλες ουσιαστικές ή τυπικές προϋποθέσεις που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία για τη διαμόρφωση του τελικού περιεχομένου της, όπως ιδίως η εκπόνηση μελετών, η γνωμοδότηση άλλων αρχών ή η δημόσια διαβούλευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΣΩ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 34

Αίτημα περιβαλλοντικού ελέγχου

1. (α) Καθένας έχει δικαίωμα να υποβάλει αίτημα περιβαλλοντικού ελέγχου περιστατικού σε μοναδικό δίαυλο παρόμοιων αιτημάτων.

(β) Επικουρικά, καθένας έχει δικαίωμα να υποβάλει αίτημα περιβαλλοντικού ελέγχου περιστατικού σε αρχή με αρμοδιότητα περιβαλλοντικών ελέγχων. Οι αρχές αυτές είναι ιδίως όσες ορίζονται στο Παράρτημα Η'. Εφόσον το αίτημα υποβληθεί σε αρχή που εμπίπτει στο παρόν σημείο, αλλά δεν έχει αρμοδιότητα να διεξάγει τον συγκεκριμένο περιβαλλοντικό έλεγχο που επιδιώκεται με το αίτημα, η τελευταία είναι υποχρεωμένη να το διαβιβάσει σε αρχή με την κατάλληλη αρμοδιότητα περιβαλλοντικού ελέγχου.

(γ) Επικουρικά, καθένας έχει δικαίωμα να υποβάλει αίτημα περιβαλλοντικού ελέγχου περιστατικού σε αρχή με οποιαδήποτε αρμοδιότητα σχετική με το περιβάλλον. Εφόσον η αρχή αυτή δεν εμπίπτει στο (β), ή είναι συναρμόδια με άλλη αρχή, η αρχή του παρόντος σημείου διαβιβάζει το αίτημα αρμοδίως.

2. Το δικαίωμα της πρώτης παραγράφου δεν εξαρτάται από άλλες προϋποθέσεις, όπως ενδεικτικά του Έλληνα πολίτη ή του κατοίκου της χώρας.

3. (α) Κατ' επιλογή του αιτούντα, το αίτημα της 1ης παραγράφου μπορεί να υποβάλλεται:

(i) ανώνυμα, ή

(ii) κατόπιν αυθεντικοποίησης.

(β) Ανεξάρτητα από τις επιλογές του σημείου (α), η αρχή στην οποία υποβλήθηκε το αίτημα ποτέ δεν κοινοποιεί, δημοσιοποιεί ή αναρτά οπουδήποτε το όνομα του αιτούντα.

(γ) Εφόσον ισχύει το σημείο (α)(ii), η αρχή με αρμοδιότητα περιβαλλοντικών ελέγχων είναι υποχρεωμένη να παρέχει προσωποποιημένη ενημέρωση στον αιτούντα για την πορεία του αιτήματος.

4. Κατ' επιλογή του αιτούντα, το αίτημα μπορεί να συνοδεύεται από αποδεικτικά στοιχεία. Σε αυτά περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- (α) ιδιωτικά ή μη έγγραφα,
- (β) δημοσιεύματα σε οποιοδήποτε μέσο,
- (γ) δημοσιευμένες ή μη μελέτες,
- (δ) ιδιωτικές ή μη χημικές αναλύσεις,
- (ε) δείγματα,

(στ) αναρτήσεις στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανόμενων των αναρτήσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης,

(ζ) φωτογραφίες, video, ηχογραφήσεις, δορυφορικές εικόνες και άλλες μορφές απεικόνισης και καταγραφής, συμπεριλαμβανόμενων όσων προέρχονται από κινητό τηλέφωνο, Σύστημα μη Επανδρωμένου Αεροσκάφους (Unmanned Aerial Vehicle, UAV) ή άλλη ιδιωτική συσκευή.

5. (α) Η αρχή με αρμοδιότητα περιβαλλοντικών ελέγχων, που είναι ο τελικός αποδέκτης του αιτήματος, ιεραρχεί και αξιολογεί τη σημαντικότητα των αιτημάτων.

(β) Εφόσον το αίτημα συνοδεύεται από αποδεικτικά στοιχεία, η ιεράρχηση και η αξιολόγηση της σημαντικότητας του αιτήματος βασίζεται και στα αποδεικτικά στοιχεία που συνυποβάλλει ο αιτών, ιδίως αν προκύπτει από αυτά:

- (i) ο τόπος,
- (ii) ο χρόνος,
- (iii) η φύση,
- (iv) η διάρκεια,
- (v) η σοβαρότητα του καταγγελλόμενου περιστατικού.

(γ) Σε κάθε περίπτωση, η αρχή με αρμοδιότητα περιβαλλοντικών ελέγχων μπορεί να συνεκτιμά και άλλα κριτήρια και στοιχεία στη διάθεσή της, και ιδίως τα κριτήρια που αναφέρονται στο άρθρο 139 παρ. 2 ν. 4512/2018 (Α' 5).

6. (α) Εφόσον δεν θίγονται δικαιώματα τρίτων, η αρχή με αρμοδιότητα περιβαλλοντικών ελέγχων μπορεί, κατά την κρίση της, να αναρτά το αίτημα, ορισμένα ή όλα τα αποδεικτικά στοιχεία που το συνοδεύουν, και πληροφορίες για την πορεία του αιτήματος στον δικτυακό τόπο.

(β) Εφόσον το ζητήσει ο αιτών, και δεν θίγονται δικαιώματα τρίτων, η αρχή με αρμοδιότητα περιβαλλοντικών ελέγχων είναι υποχρεωμένη να δημοσιοποιήσει το αίτημα, ορισμένα ή όλα τα αποδεικτικά στοιχεία που το συνοδεύουν, και πληροφορίες για την πορεία του αιτήματος στον δικτυακό τόπο.

(γ) Εφόσον είναι απαραίτητο, οι αναρτήσεις κατά τα σημεία (α) και (β) ανωνυμοποιούνται.

7. (α) Χωρίς να θίγεται η 5η παράγραφος, οι αρχές με αρμοδιότητα περιβαλλοντικών ελέγχων ενεργούν για την ικανοποίηση του αιτήματος της 1ης παραγράφου.

(β) Η δράση των αρχών αποσκοπεί στην πρόληψη, και, εάν η πρόληψη δεν είναι δυνατή, στην ελαχιστοποίηση και αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας.

8. (α) Το παρόν άρθρο δεν θίγει την εφαρμογή των διατάξεων:

- (i) του ν. 4990/2022 (Α' 210),
- (ii) του π.δ. 148/2009 (Α' 190),
- (iii) των άρθρων 127-157 ν. 4512/2018 (Α' 5),
- (iv) του άρθρου 20 ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως ισχύει.

(β) Εφόσον το καταγγελλόμενο περιστατικό εμπίπτει στο αντικείμενο του ν. 4990/2022 (Α' 210):

- (i) ο αιτών θεωρείται «αναφέρων», με την έννοια του άρθρου 3 (παρ. 3) του ν. 4990/2022 (Α' 210),
- (ii) το αίτημα περιβαλλοντικού ελέγχου θεωρείται «εξωτερική αναφορά», με την έννοια του άρθρου 3 [παρ. 1, σημείο β)] του ν. 4990/2022 (Α' 210),
- (iii) οι αρχές των σημείων (α) και (β) της πρώτης παραγράφου θεωρούνται «εξωτερικοί δίαυλοι αναφοράς» με την έννοια του άρθρου 11 (παρ. 5) του ν. 4990/2022 (Α' 210).

9. (α) Για τη διασφάλιση της τήρησης των προηγούμενων παραγράφων:

- (i) ο δικτυακός τόπος παρέχει δημοσίως προσβάσιμη ειδική εφαρμογή («Ειδική Εφαρμογή Αιτημάτων Περιβαλλοντικών Ελέγχων», ΕΕΑΠΕ), η οποία λειτουργεί ως μοναδικός δίαυλος αιτημάτων περιβαλλοντικού ελέγχου, σύμφωνα με την παράγραφο 1 [σημείο (α)],
- (ii) η διαχείριση της ειδικής εφαρμογής του σημείου (i)

αναλαμβάνεται από την Αρχή Διαβούλευσης,

- (iii) η διαχείριση της ειδικής εφαρμογής του σημείου (i) διασφαλίζει αρμοδίως και έγκυρα, και χωρίς συμμετοχή του αιτούντα, την υπηρεσιακή μεταβίβαση του αιτήματος περιβαλλοντικού ελέγχου σε αρχή με την κατάλληλη αρμοδιότητα περιβαλλοντικών ελέγχου περιστατικού.

(β) Για τη διασφάλιση της τήρησης των προηγούμενων παραγράφων:

- (i) ανεξάρτητα από τις υποχρεώσεις του σημείου (α), κάθε αρχή με αρμοδιότητα περιβαλλοντικών ελέγχων, και ιδίως οι αρχές του Παραρτήματος Η', δημιουργούν στον ιστοχώρο τους ειδικές εφαρμογές για την υποδοχή των αιτημάτων περιβαλλοντικού ελέγχου, που ικανοποιούν τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου,
- (ii) η ειδική εφαρμογή σημείου (α) («Ειδική Εφαρμογή Αιτημάτων

Περιβαλλοντικών Ελέγχων», ΕΕΑΠΕ) διαλειτουργεί με τις ειδικές εφαρμογές του σημείου (β)(i).

(γ) Για τη διασφάλιση της τήρησης των προηγούμενων παραγράφων, η ΕΕΑΠΕ και οι αρχές με αρμοδιότητα περιβαλλοντικών ελέγχων της παραγράφου 1 [σημείο (β)] αναρτούν στους ιστοχώρους του σημείου (β)(i):

- (i) καταλόγους και στοιχεία επικοινωνίας των αρχών με αρμοδιότητα περιβαλλοντικών ελέγχων,
- (ii) λεπτομερή περιγραφή του ακριβούς εύρους των αρμοδιοτήτων των αρχών με αρμοδιότητες περιβαλλοντικού ελέγχου,
- (iii) λεπτομερείς οδηγίες και πρότυπα για τη σύνταξη των αιτημάτων της 1^{ης} παραγράφου,
- (iv) οδηγίες για τη συνυποβολή αποδεικτικών μέσων κατά την 4^η παράγραφο,

(v) λεπτομερή περιγραφή του τρόπου με τον οποίο τα αιτήματα περιβαλλοντικού ελέγχου ιεραρχούνται και αξιολογούνται κατά την 5η παράγραφο,
 (vi) λεπτομερή περιγραφή του τρόπου εσωτερικού χειρισμού μετά την υποβολή των αιτημάτων της πρώτης παραγράφου.

(δ) Για τις ανάγκες εφαρμογής της 2ης παραγράφου:

(i) Οι πληροφορίες του σημείου (β) αναρτώνται προοδευτικά σε περισσότερες γλώσσες.

(ii) Οι αρχές με αρμοδιότητα περιβαλλοντικού ελέγχου ενημερώνουν με κατάλληλο τρόπο τους επισκέπτες της χώρας για την άσκηση των δικαιωμάτων της πρώτης παραγράφου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΟΤΑ Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΒΑΘΜΟΥ

Άρθρο 35

Συμμετοχή στα συμβούλια ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού

1. Στο άρθρο 67 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, προστίθεται η δυνατότητα συμμετοχής της Επιτροπής Δημοτών του άρθρου 25 της παρούσας πρότασης νόμου και ενισχύεται η συμμετοχή των πολιτών στις συνεδριάσεις των δημοτικών συμβουλίων (παρ. 9), και αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 67

Σύγκληση του δημοτικού συμβουλίου

1. Το δημοτικό συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του προέδρου τουλάχιστον μία φορά το μήνα. Η συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου είναι δημόσια, εκτός αν ληφθεί απόφαση με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών του, η οποία αιτιολογείται ειδικά και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, ότι η συνεδρίαση πρέπει να διεξαχθεί κεκλεισμένων των θυρών.

Η συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου μπορεί να διεξάγεται ή: α) δια ζώσης στο κατάστημα της έδρας του δήμου, ή β) με τηλεδιάσκεψη, με κάθε πρόσφορο μέσο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ή γ) με μικτό τρόπο, διά ζώσης και με τηλεδιάσκεψη. Συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου με τηλεδιάσκεψη ή με μικτό τρόπο επιτρέπεται μόνο μία (1) φορά τον μήνα.

2.α. Ο Πρόεδρος καλεί επίσης το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει ο δήμαρχος ή η οικονομική επιτροπή ή η επιτροπή ποιότητας ζωής ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου ή η Επιτροπή Δημοτών για θέματα αρμοδιότητάς της.

Στην τελευταία περίπτωση απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεος (0,5). Αν το συμβούλιο δεν

προσκληθεί το αργότερο μέχρι την έκτη ημέρα από την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα, για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκλησή του.

β. Εφόσον ζητείται να συζητηθεί εκ νέου θέμα για το οποίο λήφθηκε απόφαση, υποβάλλεται άπαξ γραπτό αίτημα προς τον πρόεδρο του συμβουλίου, στο οποίο αναφέρεται το θέμα που ζητείται να συζητηθεί εκ νέου, συνοδευόμενο από νεότερα στοιχεία, άλλως δεν γίνεται δεκτό από τον πρόεδρο.

3. Αν ο πρόεδρος παραλείψει αδικαιολόγητα δύο συνεχείς φορές να καλέσει το συμβούλιο, μπορεί να τεθεί σε αργία και σε περίπτωση υποτροπής μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος από το αξίωμα του προέδρου με απόφαση του Επόπτη Ο.Τ.Α., σύμφωνα με την πειθαρχική διαδικασία του άρθρου 234 του παρόντος.

4. Η πρόσκληση δημοσιεύεται αυθημερόν στην ιστοσελίδα του δήμου και κοινοποιείται στους συμβούλους, και στα μέλη της Επιτροπής Δημοτών με κάθε πρόσφορο μέσο, τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Οι δημοτικοί σύμβουλοι αμέσως μετά την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών και τα μέλη της Επιτροπής Δημοτών αμέσως μετά τη σύσταση της οφείλουν να δηλώσουν στον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου τη διεύθυνση κατοικίας τους και τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τους. Αν δεν κατοικούν στην περιφέρεια του δήμου, οφείλουν επίσης να ορίσουν με την ίδια δήλωση αντίκλητο στην έδρα του δήμου, στον οποίο επιδίδονται οι προσκλήσεις για τις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και να ορίσουν με την ίδια δήλωση οποιοδήποτε, κατά την επιλογή τους, πρόσφορο μέσο για τη γνωστοποίηση των ανωτέρω προσκλήσεων. Οι προσκλήσεις για τις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου και οι εισηγήσεις των θεμάτων, γνωστοποιούνται έγκυρα με οποιονδήποτε από τους παραπάνω τρόπους.

5. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαινεται για το κατεπείγον των θεμάτων.

Εφόσον ανακύπτουν θέματα κατεπείγοντος χαρακτήρα, για τα οποία είναι αναγκαία η άμεση λήψη απόφασης και βάσιμα πιθανολογείται κίνδυνος εκ της αναβολής, είναι δυνατόν, ύστερα από απόφαση του Προέδρου, οι σχετικές διαδικασίες να λαμβάνουν χώρα διά περιφοράς, με τη συμμετοχή τουλάχιστον των δύο τρίτων των μελών δημοτικού συμβουλίου. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται κατά το προηγούμενο εδάφιο, ανακοινώνονται από τον πρόεδρο του συμβουλίου στην πρώτη, μετά τη λήψη της απόφασης, τακτική συνεδρίαση.

6. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου προσκαλείται ο δήμαρχος, αλλιώς η συνεδρίαση είναι άκυρη. Ο δήμαρχος μετέχει στις συζητήσεις του συμβουλίου χωρίς ψήφο. Έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις του κατά προτεραιότητα. Όταν ο δήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται νομίμως. Στην περίπτωση όμως αυτή ο αναπληρωτής δεν στερείται του δικαιώματος της ψήφου κατά τη λήψη αποφάσεων από το συμβούλιο. Στις συνεδριάσεις των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνουν το λόγο, εκτός του δημάρχου και του αρμόδιου αντιδημάρχου, οι επικεφαλής των παρατάξεων και ειδικοί αγορητές ανά θέμα, που ορίζονται από τις παρατάξεις με σχετική γραπτή δήλωσή τους στο προεδρείο πριν την έναρξη της συνεδρίασης. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να εγγραφούν ως ομιλητές και δημοτικοί σύμβουλοι που επιθυμούν να τοποθετηθούν ανά θέμα καθώς και εκπρόσωπος της Επιτροπής Δημοτών σε σχέση με θέματα αρμοδιότητάς της. Με τον κανονισμό λειτουργίας του

δημοτικού συμβουλίου, επιβάλλονται πάντως αντίστοιχοι χρονικοί περιορισμοί για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στο δημοτικό συμβούλιο, για τον δήμαρχο, τους αντιδημάρχους, τους επικεφαλής των παρατάξεων, τους ειδικούς αγορητές και τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου, τον εκπρόσωπο της Επιτροπής Δημοτών και εκπροσώπους φορέων και πολιτών που επιθυμούν να τοποθετηθούν.

7. Ο πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο δήμαρχος, η εκτελεστική επιτροπή, καθώς και η οικονομική επιτροπή και η επιτροπή ποιότητας ζωής, και η Επιτροπή

Δημοτών. Οι σύμβουλοι επικεφαλής δημοτικής παράταξης έχουν το δικαίωμα δύο (2) μέρες προ της δημοσίευσης της πρόσκλησης της παρ. 4 να προτείνουν τη συμπλήρωση της ημερήσιας διάταξης με επείγοντα θέματα, τα οποία ο πρόεδρος δύναται να εντάξει στα προς συζήτηση θέματα της ημερήσιας διάταξης. Αν ο πρόεδρος δεν εγκρίνει την ένταξη των θεμάτων αυτών, το δημοτικό συμβούλιο με απόφασή του, που λαμβάνεται από την πλειοψηφία των παρόντων μελών του μετά από το πέρας της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης μπορεί είτε να λάβει απόφαση συζήτησης και λήψης απόφασης επί των θεμάτων αυτών είτε να αναβάλει τη συζήτηση αυτών για ειδική συνεδρίαση, η οποία διεξάγεται εντός των δεκαπέντε (15) επόμενων ημερών από την ολοκλήρωση της τακτικής του συνεδρίασης. Το δημοτικό συμβούλιο έχει δικαίωμα να αποφασίζει, μετά από σχετική πρόταση εισήγηση του προέδρου ή του δημάρχου και χωρίς συζήτηση, με την πλειοψηφία των παρόντων μελών του, ότι ένα θέμα το οποίο δεν είναι γραμμένο στην ημερήσια διάταξη, είναι κατεπείγον να το συζητήσει και να πάρει απόφαση γι' αυτό πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Κατά προτεραιότητα και πάντα μετά τον δήμαρχο εκφράζουν τις απόψεις τους οι επικεφαλής των παρατάξεων, σύμφωνα με τη σειρά εκλογής.

8. Στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν κοινότητα ή κοινότητες του δήμου, προσκαλούνται και οι πρόεδροι των συμβουλίων ή οι πρόεδροι των αντίστοιχων κοινοτήτων, οι οποίοι, στην περίπτωση αυτή, μετέχουν στη συζήτηση με δικαίωμα ψήφου.

9. Εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες δύνανται να υποβάλουν υπόμνημα που να αφορά συγκεκριμένο θέμα της ημερήσιας διάταξης το οποίο διαμοιράζεται εγκαίρως σε όλα τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες δύνανται να λάβουν τον λόγο κατά τη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου, κατόπιν αιτήματος προς το Συμβούλιο τουλάχιστον μια μέρα πριν από τη συνεδρίαση, αναφέροντας το θέμα της ημερήσιας διάταξης επί του οποίου επιθυμούν να τοποθετηθούν. Με απόφασή του, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών του, το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να επιτρέψει να λάβουν το λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση και δεν έχουν υποβάλει πρότερο αίτημα, εφόσον το ζητήσουν κατά την έναρξη της συνεδρίασης. Στις περιπτώσεις συνεδριάσεων κατεπείγοντος χαρακτήρα της παραγράφου 5, εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση δύνανται να λάβουν τον λόγο εφόσον το ζητήσουν με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών του.

10. Αν κάποιο μέλος του δημοτικού συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση, μόνο για τον σχηματισμό της απαρτίας. Τόσο η άρνηση ψήφου όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται στην καταμέτρηση θετικών και αρνητικών ψήφων. Τα μέλη του συμβουλίου που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της

συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία, ακόμα και αν αποχωρήσουν, λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Για τη λήψη απόφασης για κάθε συγκεκριμένο θέμα, η απαιτούμενη πλειοψηφία υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά την ψηφοφορία. Για τις συνεδριάσεις τηρούνται πρακτικά.

Εάν μετά από δύο (2) συνεδριάσεις διαπιστώνεται αδυναμία λήψης απόφασης για ένα θέμα λόγω μη επίτευξης της απαιτούμενης πλειοψηφίας, το θέμα παραπέμπεται για συζήτηση και λήψη απόφασης στην οικονομική επιτροπή ή την επιτροπή ποιότητας ζωής, ανάλογα με το αντικείμενο του θέματος.

11. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, εκδίδεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

12. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει, εκτός της έδρας του, στην έδρα οποιασδήποτε κοινότητας του δήμου, ύστερα από απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του συνόλου των μελών του.»

2. Στο άρθρο 167 του ν. 3852/2010 (Α' 87), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, τροποποιείται η παρ. 5 προκειμένου να ενισχυθεί η συμμετοχή των πολιτών στις συνεδριάσεις των περιφερειακών συμβουλίων, και διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες δύνανται να υποβάλλουν υπόμνημα που να αφορά συγκεκριμένο θέμα της ημερήσιας διάταξης το οποίο διαμοιράζεται εγκαίρως σε όλα τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες δύνανται να λάβουν τον λόγο κατά τη συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, κατόπιν αιτήματος προς το Συμβούλιο τουλάχιστον μια μέρα πριν από τη συνεδρίαση, αναφέροντας το θέμα της ημερήσιας διάταξης επί του οποίου επιθυμούν να τοποθετηθούν. Με απόφασή του, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών του, το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί να επιτρέπει να λάβουν το λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση και δεν έχουν υποβάλει πρότερο αίτημα, εφόσον το ζητήσουν κατά την έναρξη τη συνεδρίασης. Στις περιπτώσεις συνεδριάσεων κατεπείγοντος χαρακτήρα των παραγράφων 1 και 2, εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση δύνανται να λάβουν τον λόγο εφόσον το ζητήσουν, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών του.»

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄ : ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΟΥ ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΜΕ ΤΟΝ
ΔΙΚΤΥΑΚΟ ΤΟΠΟ**

- (α) η Ενιαία Ψηφιακή Πύλη της Δημόσιας Διοίκησης (ΕΨΠ-gov.gr) [άρθρο 22 ν. 4727/2020 (Α΄ 184), άρθρο 52 του ν. 4635/2019 (Α΄ 167)],
- (β) το Πρόγραμμα «Διαύγεια» του κεφ. ΙΑ΄ ν. 4727/2020 (Α΄ 184),
- (γ) ο ειδικός δικτυακός τόπος αερο.γρεκα.gr (άρθ. 19α ν. 4014/2011, όπως ισχύει),
- (δ) το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο των άρθρων 18 και 20 παρ. 11 σημείο (γ) ν. 4014/2011, όπως ισχύουν,
- (ε) το Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων του άρθρου 53 ν. 4819/2021 (Α΄ 129),
- (στ) το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχου (Ο.Π.Σ. - Α.Δ.Ε.) [άρθρο 55 ν. 4314/2014 και 14 ν. 4442/2016, όπως ισχύουν], ή, εναλλακτικά η ηλεκτρονική πλατφόρμα notifybusiness (άρθρο 258 ν. 4442/2016, όπως ισχύει),
- (ζ) το «Μητρώο Ανοικτών Δεδομένων του Δημοσίου» (άρθρο 67 ν. 4727/2020, Α΄ 184),
- (η) το πληροφοριακό σύστημα και οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που παρέχονται προς τις δημόσιες αρχές για την έκδοση των αναγκαίων διοικητικών πράξεων εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών (οικοδομικών αδειών), κατά τις διατάξεις του κεφ. Β΄ ν.4495/2017 (ε-άδειες),
- (θ) το πληροφοριακό σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής των απαραίτητων δικαιολογητικών για την υπαγωγή αυθαίρετης κατασκευής στις διατάξεις του ν. 4495/2017 (Α΄ 167), όπως ισχύει (υ.α. ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/27454/2631/2017),
- (ι) η ηλεκτρονική βάση με τίτλο «Ηλεκτρονική πολεοδομική ταυτότητα δήμου» (άρθρο 65 ν. 4495/2017),
- (ια) το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.) (άρθρο 81 ν. 4399/2016 (Α΄ 117), άρθρο 57 ν. 4314/2014, Α΄ 265),
- (ιβ) το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων [ΟΠΣ-Π.Δ.Ε (e-pde)] (άρθρο 56 ν. 4314/2014, Α΄ 265),
- (ιγ) το Πληροφοριακό Σύστημα του Αναπτυξιακού νόμου (Π.Σ.-Αν) (άρθρο 126 ν. 4887/2022 (Α΄ 16), όπως ισχύει),
- (ιδ) το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΟΠΣΑΑ) (άρθρο 64 ν. 4314/2014, Α΄ 265),
- (ιε) ο Ηλεκτρονικός Φάκελος Ακινήτου [άρθρο 29 ν. 4821/2021 (Α΄ 134)],
- (ιστ) το ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα Αδειοδότησης Έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Π.Σ.Α.Π.Ε.) (άρθρο 41 ν. 4951/2022, Α΄ 129), το Ηλεκτρονικό Μητρώο πληροφοριών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ (άρθρο 8 παρ. 14 ν. 3468/2006 (Α΄ 129), όπως ισχύει) και το Ηλεκτρονικό Μητρώο Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ (ΗΜΠΗΕ ΑΠΕ-ΣΗΘΥΑ) (άρθρο 3 υ.α. ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/114746/4230/2020),
- (ιζ) οι δημόσια προσβάσιμες ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων του άρθρων 16 παρ. 5 και 20 παρ. 1 ν. 4936/2022 (Α΄ 105), καθώς και το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και ο Διαδικτυακός τόπος κλιματικού διαλόγου του ίδιου νόμου (άρθρα 25 και 26 ν. 4936/2022, Α΄ 105),

- (ιη) το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) (άρθρο 38 ν. 4412/2016, Α' 147),
- (ιθ) το Ηλεκτρονικό Μητρώο Τουριστικών Λιμένων (άρθ. 30 ν. 2160/1993 (Α' 118), όπως ισχύει),
- (κ) η Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (Η.Π.Σ.Β.Α.Κ.) (άρθρο 11 ν. 4784/2021, Α' 40),
- (κα) ο δικτυακός τόπος www.opengov.gr του άρθρου 61 παρ. 2 ν. 4622/2019 (Α' 133),
- (κβ) η βάση δεδομένων του άρθρου 11 παρ. 10α [εδάφιο (α) και (β)] ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως ισχύει,
- (κγ) το Πληροφοριακό Σύστημα Διοίκησης της Πολιτικής για τις προστατευόμενες περιοχές του άρθρου 33 παρ. 1 [περ. ζ)] ν. 4685/2020 (Α' 92),
- (κδ) η ειδική διαδικτυακή πύλη ελεύθερης πρόσβασης του άρθρου 18 παρ. 2 του ν. 3937/2011 (Α' 60).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ι. ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1. Για έργα κατηγορίας Α1 και Α2, η επικείμενη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης γνωστοποιείται
 - (α) αμελλητί μετά την ημερομηνία διαπίστωσης της πληρότητας του φακέλου ΜΠΕ, και
 - (β) σε κάθε περίπτωση, όχι αργότερα από την ημερομηνία αποστολής στους αρμόδιους φορείς του φακέλου ΜΠΕ προς γνωμοδότηση.
2. Η γνωστοποίηση περιλαμβάνει υποχρεωτικά τουλάχιστον τις παρακάτω πληροφορίες:
 - (α) τον τίτλο του προτεινόμενου έργου ή δραστηριότητας,
 - (β) τη δημοτική ενότητα, και τους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού όπου είναι χωροθετημένο το έργο,
 - (γ) τη θέση του έργου, με καθορισμό μέσω γεωαναφερόμενων δεδομένων από εικόνες της επιφάνειας της γης,
 - (δ) την Περιβαλλοντική Ταυτότητα (ΠΕΤ) του έργου και δραστηριότητας, όπως προβλέπεται από το άρθρο 18 παρ. 4 ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως ισχύει,
 - (ε) το εναρκτήριο σημείο της δημόσιας διαβούλευσης,
 - (στ) τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης,
 - (ζ) για τις ανάγκες του άρθρου 13 παρ. 1, τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Αρχής Διαβούλευσης,
 - (η) τον φάκελο ΜΠΕ και τον φάκελο με συνοδευτικά έγγραφα και σχέδια τεκμηρίωσης, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 [σημείο β) αα)], 4 παρ. 3 [σημείο α)] και 11 ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως ισχύει.

II. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1. Η διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης είναι εξήντα (60) ημέρες για τις ακόλουθες κατηγορίες έργων και δραστηριοτήτων:

- (α) νέα έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α1,
- (β) νέα έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α2, εφόσον
 - (i) υπάρχουν στην Οδηγία 2010/75/ΕΕ περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης), ή
 - (ii) υπάρχουν στην Οδηγία 2012/18/ΕΕ για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες, ή
 - (iii) αποτελούν σχέδιο το οποίο πρέπει να εκτιμηθεί δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 3 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, ή
 - (iv) συνιστούν τροποποιήσεις των φυσικών χαρακτηριστικών συστήματος επιφανειακών υδάτων ή μεταβολές της στάθμης συστημάτων υπόγειων υδάτων ή αδυναμία πρόληψης της υποβάθμισης συστήματος επιφανειακών υδάτων, και ο φορέας τους επιδιώκει, για τους λόγους αυτούς, την εφαρμογή του άρθρου 4 παρ. 7 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων,

Όπως οι παραπάνω Οδηγίες έχουν ενσωματωθεί και ισχύουν.

2. Η διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης είναι σαράντα πέντε (45) ημέρες για τις ακόλουθες κατηγορίες έργων και δραστηριοτήτων

- (α) νέα έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α2, που δεν εμπίπτουν στο σημείο (β) της παραγράφου 1, ή
- (β) τροποποίηση της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων οποιουδήποτε έργου και δραστηριότητας εμπίπτει στις παραγράφους 1 ή 2 [σημείο (α)], και εφόσον η τροποποίηση αυτή απαιτεί την υποβολή νέου φακέλου ΜΠΕ.

III. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΥΠΟΨΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Πριν την έκδοση της απόφασης του άρθρου 11 παρ. 3, η Αρχή Διαβούλευσης λαμβάνει υπόψη και σταθμίζει τους ακόλουθους παράγοντες:

- (α) παράγοντες που αφορούν το ενδιαφερόμενο κοινό ή τη διαδικασία:
 - (i) υποβολή σχετικών αιτημάτων από μέλη του ενδιαφερόμενου κοινού ή οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών,
 - (ii) η γεωγραφική θέση του έργου και δραστηριότητας, και ιδίως ο ορεινός, νησιωτικός, ή άλλως απόκεντρος ή απομονωμένος χαρακτήρας της,
 - (iii) ο όγκος του φακέλου ΜΠΕ,
 - (iv) η συμπερίληψη στον φάκελο ΜΠΕ επενδυτικών σχεδίων ή πρόσθετων τεχνικών μελετών (όπως, ενδεικτικά, αυτές που αφορούν τα απόβλητα, τη διασπορά ατμοσφαιρικών ρύπων, την υδρολογία, την επικινδυνότητα, τις κοινωνικές επιπτώσεις, τις επιπτώσεις στην υγεία, δασοτεχνικές μελέτες),

(v) η μικρή συμμετοχή του ενδιαφερόμενου κοινού στο τέλος της κανονικής διάρκειας της δημόσιας διαβούλευσης, μολονότι συντρέχουν παράγοντες που αναφέρονται στα παρακάτω σημεία (β) και (γ),

(β) παράγοντες που αφορούν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις ή τις τεχνικές πτυχές του έργου και δραστηριότητας:

- (i) η πολυπλοκότητα των επιπτώσεων,
- (ii) η ένταση των επιπτώσεων, όπως ενδεικτικά ο όγκος των υγρών και στερεών αποβλήτων και αέριων ρύπων,
- (iii) η φύση των επιπτώσεων, όπως ενδεικτικά ο επικίνδυνος χαρακτήρας των αποβλήτων,
- (iv) η γεωγραφική έκταση των επιπτώσεων, όπως ενδεικτικά η διασπορά των ατμοσφαιρικών ρύπων σε ευρύτερη έκταση,
- (v) οι ανάγκες αποκατάστασης μετά την περάτωση του έργου ή δραστηριότητας, και κυρίως ο μη αναστρέψιμος ή δυσχερώς αναστρέψιμος χαρακτήρας των επιπτώσεων, είτε επειδή απαιτείται μεγάλο ή άγνωστο χρονικό διάστημα, είτε για άλλους επιστημονικούς λόγους,
- (vi) η ύπαρξη επιστημονικής αβεβαιότητας ως προς τις επιπτώσεις,
- (vii) η πιθανότητα ύπαρξης επιπτώσεων σε ευάλωτα στοιχεία του φυσικού ή πολιτιστικού περιβάλλοντος, όπως ιδίως είδη, οικοτόπους (συμπεριλαμβανόμενων των δασικών εν γένει εκτάσεων και της παράκτιας ζώνης, και των υδατικών σωμάτων), μνημεία, διατηρητέα κτίρια και προστατευόμενους οικισμούς, τοπία, τοπίοσημα,
- (viii) η πιθανότητα ύπαρξης σημαντικών επιπτώσεων σε οικοσυστημικές υπηρεσίες και φυσικούς πόρους,
- (ix) η εκτεταμένη κατάληψη και χρήση κοινόχρηστων χώρων και αγαθών ή η πιθανότητα ύπαρξης άλλων σημαντικών επιπτώσεων σε κοινά ή κοινόχρηστα αγαθά,
- (x) η έκταση που καταλαμβάνει το περιτύπωμα του έργου ή δραστηριότητας,
- (xi) η τεχνική πολυπλοκότητα του έργου και δραστηριότητας,
- (xii) ο καινοτόμος χαρακτήρας του έργου και δραστηριότητας,
- (xiii) η επικινδυνότητα του έργου και δραστηριότητας,
- (xiv) η πιθανότητα επιπτώσεων στη δημόσια υγεία,
- (xv) η ενσωμάτωση στο έργο ή δραστηριότητας της τακτοποίησης αυθαίρετων κατασκευών ή χρήσεων, ή η προηγούμενη λειτουργία του έργου ή δραστηριότητας χωρίς την απαιτούμενη περιβαλλοντική αδειοδότηση,
- (xvi) η γειτνίαση με άλλα παρόμοια ή μη έργα ή δραστηριότητες, τα οποία παρουσιάζουν ιδιότητες του παρόντος σημείου (β),

(xvi) ο διασυνωριακός χαρακτήρας των επιπτώσεων του έργου ή δραστηριότητας,

(γ) παράγοντες που αφορούν τις νομικές, κοινωνικές ή οικονομικές ιδιαιτερότητες του έργου,

- (i) η ιδιότητα του έργου και δραστηριότητας ως στρατηγικής επένδυσης,
- (ii) η ιδιότητα του έργου και δραστηριότητας ως ευρωπαϊκής υποδομής ζωτικής σημασίας, ή διενεργειακής ευρωπαϊκής υποδομής,

- (iii) η υπαγωγή του έργου και δραστηριότητας σε ιδιαίτερο νομικό καθεστώς, ιδίως βάσει ενωσιακών διατάξεων,
- (iv) η αναγκαιότητα του έργου και δραστηριότητας για την απρόσκοπτη παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος, σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο,
- (v) η μερική ή ολική χρηματοδότηση του έργου ή δραστηριότητας από το Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων (ΠΔΕ),
- (vi) οι τοπικές ή περιφερειακές οικονομικές επιπτώσεις του έργου, ιδίως όσον αφορούν τον αριθμό, την ποιότητα και τη φύση των επιπτώσεων στις τοπικές, περιφερειακές και εθνικές θέσεις εργασίας και την περιφερειακή ανάπτυξη.

IV. ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΤΑΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

1. Για έργα που εμπίπτουν στο σημείο (1) του μέρους Ι του παρόντος Παραρτήματος, η ελάχιστη παράταση είναι είκοσι (20) ημέρες.
2. Για έργα που εμπίπτουν στο σημείο (2) του μέρους Ι του παρόντος Παραρτήματος, η ελάχιστη παράταση είναι δέκα (10) ημέρες.

V. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΥΠΟΨΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΜΕΣΩ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΑΚΡΟΑΣΗΣ

Πριν την έκδοση της απόφασης του άρθρου 13 παρ. 3 σημείο (α), η Αρχή Διαβούλευσης λαμβάνει υπόψη και σταθμίζει όλους τους παράγοντες του μέρους III του παρόντος Παραρτήματος, δίνοντας αυξημένη βαρύτητα στους ακόλουθους:

- (α) παράγοντες που αφορούν το ενδιαφερόμενο κοινό ή τη διαδικασία:
 - (i) υποβολή σχετικών αιτημάτων από μέλη του ενδιαφερόμενου κοινού ή οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών,
 - (ii) η γεωγραφική θέση του έργου και δραστηριότητας, και ιδίως ο ορεινός, νησιωτικός, ή άλλως απόκεντρος ή απομονωμένος χαρακτήρας της,
 - (iii) η μικρή συμμετοχή του ενδιαφερόμενου κοινού στο τέλος της κανονικής διάρκειας της δημόσιας διαβούλευσης, μολοντί συντρέχουν παράγοντες που αναφέρονται στα παρακάτω σημεία (β) και (γ),
- (β) παράγοντες που αφορούν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις ή τις τεχνικές πτυχές του έργου και δραστηριότητας:
 - (i) η πολυπλοκότητα των επιπτώσεων,
 - (ii) η ένταση των επιπτώσεων, όπως ενδεικτικά ο όγκος των υγρών και στερεών αποβλήτων και αέριων ρύπων,
 - (iii) η φύση των επιπτώσεων, όπως ενδεικτικά ο επικίνδυνος χαρακτήρας των αποβλήτων,
 - (iv) η γεωγραφική έκταση των επιπτώσεων, όπως ενδεικτικά η διασπορά των ατμοσφαιρικών ρύπων σε ευρύτερη έκταση,
 - (v) οι ανάγκες αποκατάστασης μετά την περάτωση του έργου ή δραστηριότητας, και κυρίως ο μη αναστρέψιμος ή δυσχερώς αναστρέψιμος χαρακτήρας των επιπτώσεων, είτε επειδή απαιτείται μεγάλο ή άγνωστο χρονικό διάστημα, είτε για άλλους επιστημονικούς λόγους,

- (vi) η ύπαρξη επιστημονικής αβεβαιότητας ως προς τις επιπτώσεις,
 - (vii) η πιθανότητα ύπαρξης επιπτώσεων σε ευάλωτα στοιχεία του φυσικού ή πολιτιστικού περιβάλλοντος, όπως ιδίως είδη, οικοτόπους (συμπεριλαμβανόμενων των δασικών εν γένει εκτάσεων και της παράκτιας ζώνης, και των υδατικών σωμάτων), μνημεία, διατηρητέα κτίρια και προστατευόμενους οικισμούς, τοπία, τοπόσημα,
 - (viii) η πιθανότητα ύπαρξης σημαντικών επιπτώσεων σε οικοσυστημικές υπηρεσίες και φυσικούς πόρους,
 - (ix) η εκτεταμένη κατάληψη και χρήση κοινόχρηστων χώρων και αγαθών ή η πιθανότητα ύπαρξης άλλων σημαντικών επιπτώσεων σε κοινά ή κοινόχρηστα αγαθά,
 - (x) η έκταση που καταλαμβάνει το περιτύπωμα του έργου ή δραστηριότητας,
 - (xi) η τεχνική πολυπλοκότητα του έργου και δραστηριότητας,
 - (xii) ο καινοτόμος χαρακτήρας του έργου και δραστηριότητας,
 - (xiii) η επικινδυνότητα του έργου και δραστηριότητας,
 - (xiv) η πιθανότητα επιπτώσεων στη δημόσια υγεία,
 - (xv) η ενσωμάτωση στο έργο ή δραστηριότητας της τακτοποίησης αυθαίρετων κατασκευών ή χρήσεων, ή η προηγούμενη λειτουργία του έργου ή δραστηριότητας χωρίς την απαιτούμενη περιβαλλοντική αδειοδότηση,
 - (xvi) η γειτνίαση με άλλα παρόμοια ή μη έργα ή δραστηριότητες, τα οποία παρουσιάζουν ιδιότητες του παρόντος σημείου (β).
- (γ) παράγοντες που αφορούν τις νομικές, κοινωνικές ή οικονομικές ιδιαιτερότητες του έργου
- (i) η αναγκαιότητα του έργου και δραστηριότητας για την απρόσκοπτη παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος, σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο,
 - (ii) οι τοπικές ή περιφερειακές οικονομικές επιπτώσεις του έργου, ιδίως όσον αφορούν τον αριθμό, την ποιότητα και τη φύση των επιπτώσεων στις τοπικές, περιφερειακές και εθνικές θέσεις εργασίας και την περιφερειακή ανάπτυξη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ΄: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

I. ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

1. Για όλα τα σχέδια και προγράμματα, η επικείμενη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης γνωστοποιείται

(α) αμελλητί μετά την ημερομηνία διαπίστωσης της πληρότητας του φακέλου, και

(β) σε κάθε περίπτωση, όχι αργότερα από την ημερομηνία αποστολής στους αρμόδιους φορείς του φακέλου προς γνωμοδότηση.

2. Η γνωστοποίηση περιλαμβάνει υποχρεωτικά τουλάχιστον τις παρακάτω πληροφορίες:

(α) τον τίτλο του προτεινόμενου σχεδίου ή προγράμματος,

(β) σύντομη αναφορά ενδεικτικών έργων και δραστηριοτήτων που υπάγονται σε αυτό,

(γ) τη δημοτική ενότητα, και τους ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού στους οποίους θα υλοποιηθεί (ή την ένδειξη ότι το σχέδιο ή πρόγραμμα είναι εθνικής εμβέλειας),

(δ) το εναρκτήριο σημείο της δημόσιας διαβούλευσης,

(ε) τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης,

(στ) για τις ανάγκες του άρθρου 13 παρ. 1, τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Αρχής Διαβούλευσης,

(ζ) το φάκελο ΣΜΠΕ, όπως εκάστοτε προβλέπεται, και ιδίως από το άρθρο 7 και το Παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 11 της κ.υ.α. υπ’ αριθμ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/2006 (Β΄ 1225).

II. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. Η διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης είναι

(α) σαράντα πέντε (45) ημέρες για σχέδια ή προγράμματα που υλοποιούνται σε έκταση μικρότερη ή ίση μίας δημοτικής ενότητας,

(β) εξήντα (60) ημέρες για σχέδια ή προγράμματα που υλοποιούνται σε έκταση μεγαλύτερη της μίας δημοτικής ενότητας, αλλά σε κάθε περίπτωση δεν καταλαμβάνουν έναν ολόκληρο ΟΤΑ Α΄ Βαθμού,

(γ) εβδομήντα πέντε (75) ημέρες για σχέδια ή προγράμματα που υλοποιούνται σε έκταση μεγαλύτερη ενός ΟΤΑ Α΄ βαθμού, αλλά σε κάθε περίπτωση δεν καταλαμβάνουν έναν ολόκληρο ΟΤΑ Β΄ βαθμού,

(δ) ενενήντα (90) ημέρες σε όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις.

2. Κατά παρέκκλιση του προηγούμενου σημείου, η διάρκεια της διαβούλευσης είναι σε κάθε περίπτωση ενενήντα (90) ημέρες για σχέδια και προγράμματα που αφορούν

(α) τον χαρακτηρισμό και οριοθέτηση περιοχών προστασίας της βιοποικιλότητας και εθνικών πάρκων και των γειτονικών τους εκτάσεων, ή καθορισμού χρήσεων γης και δραστηριοτήτων μέσα στις περιοχές και εκτάσεις αυτές,

(β) τις περιοχές εντός των οποίων έχει παραχωρηθεί, κατά τις κείμενες διατάξεις, το δικαίωμα αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων,

(γ) τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό,

(δ) Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια,

(ε) Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων,

(στ) Περιοχές Πρώτης Επιλογής ΑΠΕ,

(ζ) Επενδυτικό Σχέδιο Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΣΧΑΣΕ),

(η) Επενδυτικό Σχέδιο Αξιοποίησης Δημοσίου Ακινήτου (ΕΣΧΑΔΑ).

3. Δεν τίγονται οι διατάξεις που αφορούν τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, κατά τις κείμενες εθνικές και ενωσιακές διατάξεις.

III. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΥΠΟΨΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Πριν την έκδοση της απόφασης του άρθρου 19 παρ. 3, η Αρχή Διαβούλευσης λαμβάνει υπόψη και σταθμίζει τους ακόλουθους παράγοντες:

(α) υποβολή σχετικών αιτημάτων από μέλη του ενδιαφερόμενου κοινού ή οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών,

(β) ο χαρακτήρας του σχεδίου ή προγράμματος ως τοπικού, διατοπικού, περιφερειακού, διαπεριφερειακού ή εθνικού,

(γ) ο όγκος του φακέλου,

(δ) η συμβολή των οικονομικών δραστηριοτήτων που αφορά το σχέδιο ή πρόγραμμα στην εθνική ή περιφερειακή οικονομία, και στην άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων,

(ε) η σημασία του σχεδίου ή προγράμματος για την προσαρμογή της χώρας στην κλιματική αλλαγή και την πράσινη μετάβαση,

(στ) η σημασία του σχεδίου ή προγράμματος για την κυκλική οικονομία,

(ζ) η σημασία του σχεδίου ή προγράμματος για την αξιοποίηση ενωσιακών πόρων,

(η) η σημασία του σχεδίου ή προγράμματος για την κατασκευή ή λειτουργία ευρωπαϊκών υποδομών ζωτικής σημασίας,

(θ) η σημασία του σχεδίου ή προγράμματος για την παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος,

(η) ο διασυννοριακός χαρακτήρας των επιπτώσεων του σχεδίου ή προγράμματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ΄: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Ι. ΑΛΛΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΕ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Α. ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

(α) Υποβολή πληροφοριών και άλλες διοικητικές πράξεις κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης

(i) Απόφαση εξαίρεσης από την περιβαλλοντική αδειοδότηση, σύμφωνα με οποιαδήποτε κείμενη διάταξη, και ιδίως το άρθρο 1 παρ. 2α, 1 παρ. 2β, και 1 παρ. 3 ν. 4014/2011 (Α΄ 209).

(ii) Υποβολή φακέλου Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΠΠΑ) και γνωμοδότηση της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής πάνω στο φάκελο σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και ιδίως τα άρθρα 2 παρ. 2 και 11 παρ. 3 ν. 4014/2011 (Α΄ 209).

(iii) Υποβολή φακέλου ανανέωσης και απόφαση ανανέωσης ΑΕΠΟ, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και ιδίως τα άρθρα 5 και 11 παρ. 5 ν. 4014/2011 (Α΄ 209).

(iv) Υποβολή φακέλου τροποποίησης και απόφαση τροποποίησης ΑΕΠΟ, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και ιδίως το άρθρο 6 παρ. 1, 6 παρ. 2 έως 6 παρ. 6, 7 παρ. 3 και 11 παρ. 6 ν. 4014/2011 (Α΄ 209).

(v) Κοινοποίηση διαφοροποίησης μικρής κλίμακας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και ιδίως το άρθρο 6 παρ. 1α ν. 4014/2011 (Α΄ 209).

(vi) Υποβολή και έγκριση Φακέλου Συμμόρφωσης Τελικού Σχεδιασμού, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και ιδίως το άρθρο 7 παρ. 1 και 11 παρ. 7 ν. 4014/2011 (Α΄ 209).

(vii) Υποβολή και έγκριση Τεχνικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (ΤΕΠΕΜ) σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και ιδίως το άρθρο 7 παρ. 2 και 11 παρ. 11 ν. 4014/2011 (Α΄ 209).

(viii) Παροχή σύμφωνης γνώμης Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης σε επίπεδο Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για έργα ή δραστηριότητες Α1 υποκατηγορίας (ή στο επίπεδο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για έργα ή δραστηριότητες Α2 υποκατηγορίας) σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και ιδίως το άρθρο 9 παρ. 2 ν. 4014/2011 (Α΄ 209).

(ix) Παροχή γνώμης του Κεντρικού Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΚΕΣΠΑ) ή του Περιφερειακού Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΠΕΣΠΑ), σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και ιδίως το άρθρο 13 παρ. 1 και 13 παρ. 2 ν. 4014/2011 (Α΄ 209).

(β) Άλλες διοικητικές πράξεις που είναι απαραίτητες, κατά τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, μετά το πέρας της περιβαλλοντικής αδειοδότησης για την κατασκευή, λειτουργία, η παύση λειτουργίας έργου κατηγορίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης Α1 ή Α2.

Σε αυτές περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- (i) πράξεις που αφορούν τη δόμηση, όπως η άδεια δόμησης, η έγκριση δόμησης, η έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας, και πράξεις υπαγωγής αυθαιρέτων στις ρυθμίσεις περί τακτοποίησης,
- (ii) πράξεις που είναι απαραίτητες, κατά τις κείμενες διατάξεις, για τη λειτουργία έργων και δραστηριοτήτων κατηγορίας Α1 και Α2 και τη χρήση φυσικών πόρων από αυτά, όπως η άδεια εγκατάστασης, η άδεια λειτουργίας, η βεβαίωση παραγωγής, η άδεια εκπομπής αερίων θερμοκηπίου (ΕΑΘ) για σταθερές εγκαταστάσεις, και η άδεια χρήσης και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης υδάτων,
- (iii) οποιαδήποτε διοικητική πράξη με την οποία εκμισθώνεται ή παραχωρείται, οριστικά ή προσωρινά, κατά κυριότητα ή κατά χρήση, χερσαία ή υδάτινη δημόσια έκταση ή δημόσιο κτήμα για την κατασκευή ή λειτουργία έργου ή δραστηριότητας κατηγορίας Α1 ή Α2,
- (iv) οποιαδήποτε διοικητική πράξη με την οποία παραχωρείται η χρήση αιγιαλού και παραλίας για την κατασκευή ή λειτουργία έργου ή δραστηριότητας κατηγορίας Α1 ή Α2.
- (v) Υποβολή, βάσει των κείμενων διατάξεων, από φορείς έργων και δραστηριοτήτων κατηγορίας Α1 ή Α2 πληροφοριών κατά τη φάση κατασκευής, λειτουργίας ή παύσης λειτουργίας

Σε αυτές περιλαμβάνονται ιδίως:

- (i) περιβαλλοντικές εκθέσεις βάσει του προγράμματος παρακολούθησης των περιβαλλοντικών παραμέτρων,
- (ii) η βασική έκθεση του άρθρου 22 της Οδηγίας 2010/75/ΕΕ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΑΛΛΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ι. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

(α) Κανονιστικές πράξεις και πράξεις γενικής εφαρμογής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας, οι οποίες επηρεάζουν, άμεσα ή έμμεσα, τις ακόλουθες θεματικές (αα) έως (αστ):

Α. ΠΡΟΤΥΠΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΟΡΙΑ ΕΚΠΟΜΠΩΝ

(α) κανονιστικές πράξεις και πράξεις γενικής εφαρμογής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας, μέσω των οποίων

- (i) καθορίζονται πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος και όρια εκπομπών σε οποιοδήποτε αποδέκτη (ατμόσφαιρα, ύδατα, έδαφος),
- (ii) λαμβάνονται μέτρα για την εφαρμογή στρατηγικών διαχείρισης υφιστάμενων εκθέσεων, με την έννοια του άρθρου 108 της Οδηγίας 2013/59/Ευρατόμ.

Β. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α1 ΚΑΙ Α2

(β) κανονιστικές πράξεις και πράξεις γενικής εφαρμογής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας, μέσω των οποίων καθορίζονται τεχνικές, προδιαγραφές και κανόνες κατασκευής και λειτουργίας έργων και δραστηριοτήτων κατηγορίας Α1 και Α2

Γ. ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

(γ) κανονιστικές πράξεις και πράξεις γενικής εφαρμογής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας, μέσω των οποίων

- (i) ρυθμίζεται η διαχείριση αποβλήτων,
- (ii) λαμβάνονται ρυθμιστικά μέτρα της αλιείας, συμπεριλαμβανόμενων και των αστυνομικών διατάξεων των λιμενικών αρχών,

- (iii) ρυθμίζεται η χρήση των υδάτων και η εκτέλεση έργων αξιοποίησής τους,
- (iv) θεσπίζεται ο τρόπος καθορισμού ή οι κανόνες κοστολόγησης οικοσυστημικών υπηρεσιών, και ιδίως της ύδρευσης, της αποχέτευσης, και της πρόσβασης σε προστατευόμενες περιοχές,
- (v) θεσπίζονται κανόνες που αφορούν τη λειτουργία κοινόχρηστων χώρων εντός ορίων οικισμών,
- (vi) θεσπίζονται κανόνες που αφορούν την παραχώρηση αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, παράκτιου χώρου και κρίσιμης παράκτιας ζώνης. Δ. ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΔΟΜΗΣΗΣ

(δ) Κανονιστικές πράξεις και πράξεις γενικής εφαρμογής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας, μέσω των οποίων

- (i) τροποποιούνται, άμεσα ή έμμεσα, όροι και περιορισμοί δόμησης και χρήσεις γης σε εκτός σχεδίου περιοχές,
 - (ii) θεσπίζονται κανόνες που προβαίνουν στη νομιμοποίηση, τακτοποίηση ή λειτουργική αδειοδότηση ex post έργων ή δραστηριοτήτων, ή χρήσεων γης, που, κατά τη χρονική στιγμή της εγκατάστασής τους, δεν ήταν νόμιμες.
- (ε) Πράξεις με σημαντικές επιπτώσεις στο αστικό πράσινο κοινόχρηστων χώρων, και ιδίως κάθε πράξη που προβλέπει την κοπή άνω τριάντα (30) δένδρων.

Ε. ΔΑΣΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

(στ) Κανονιστικές πράξεις και πράξεις γενικής εφαρμογής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας, συμπεριλαμβανόμενων των πράξεων αναμόρφωσης δασικών χαρτών και άρσης αναδάσωσης, μέσω των οποίων αφαιρούνται εκτάσεις από το πεδίο εφαρμογής της δασικής νομοθεσίας.

ΣΤ. ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

(ζ) κανονιστικές πράξεις και πράξεις γενικής εφαρμογής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας, οι οποίες αφορούν

- (i) τη λειτουργία των αγορών ενέργειας,
- (ii) την ενεργειακή απόδοση του κτιριακού τομέα,
- (iii) την καταπολέμηση της ενεργειακής πενίας, (iv) την αυτοπαραγωγή από οικιακούς καταναλωτές,
- (v) το θεσμικό πλαίσιο των ενεργειακών κοινοτήτων.

(η) διοικητικές πράξεις, δράσεις, μέτρα, πολιτικές και στρατηγικές που αφορούν

- (i) την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας, συμπεριλαμβανόμενων των προϋπολογισμών άνθρακα, των δημοτικών σχεδίων μείωσης των εκπομπών και της αναθεώρησης κλιματικών στόχων, όπως προβλέπονται, ενδεικτικά, στα άρθρα 7-8 και 16 ν. 4936/2022 (Α' 105),
- (ii) την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανόμενων των Περιφερειακών Σχεδίων για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ), της Εθνικής Στρατηγικής για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ), και του Στρατηγικού Πλαισίου Πρωτοβουλίας «GR-eco islands» των άρθρων 4-6 και 21 ν. 4936/2022 (Α' 105),
- (iii) την ενίσχυση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή, όπως, ενδεικτικά, τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 9 ν. 4936/2022 (Α' 105).

Ζ. ΓΕΩΡΓΙΑ

(θ) κανονιστικές πράξεις και πράξεις γενικής εφαρμογής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας, μέσω των οποίων

- (i) θεσπίζονται κανόνες που αφορούν τη χρήση, την ασφάλεια, την αποτελεσματικότητα και τα υπολείμματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων και βιοκτόνων
- (ii) θεσπίζονται κανόνες που αφορούν τις άμεσες ενισχύσεις
- (iii) θεσπίζονται κώδικες γεωργικής πρακτικής.

Η. ΑΥΤΟΦΥΗΣ ΧΛΩΡΙΔΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΑΝΙΔΑ

- (ι) κανονιστικές πράξεις και πράξεις γενικής εφαρμογής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας, μέσω των οποίων
 - (i) εισάγονται παρεκκλίσεις από το καθεστώς προστασίας των προστατευόμενων ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και προστατευόμενης πανίδας, όπως ενδεικτικά αυτές που προβλέπονται στο άρθρο 14 της υ.α. 33318/3028/1998 (Β' 1289)
 - (ii) αφαιρούνται εκτάσεις από το Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών του άρθρου 3 ν. 3937/2011
 - (iii) λαμβάνονται μέτρα για την προστασία και διατήρηση των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας, όπως ενδεικτικά αυτά που προβλέπονται από το άρθρο 20 ν. 1650/1986, 10-12 ν. 3937/2011 και 12 ν. 4964/2022
 - (iv) θεσπίζονται κανόνες που αφορούν την αγορά, πώληση, και γενικότερα εμπορία, προστατευόμενων ειδών αυτοφυούς χλωρίδας και προστατευόμενης πανίδας.

Θ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

- (ια) κανονιστικές πράξεις και πράξεις γενικής εφαρμογής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας,
 - (i) οι οποίες προβλέπονται από το παρόν ή
 - (ii) μέσω των οποίων τροποποιείται η κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, για τις ανάγκες της περιβαλλοντικής αδειοδότησης ή (iii) μέσω των οποίων ρυθμίζεται η πρόσβαση του ενδιαφερόμενου κοινού στα διοικητικά έγγραφα και την περιβαλλοντική πληροφορία
 - (iv) μέσω των οποίων ρυθμίζονται με άλλο τρόπο οι προϋποθέσεις και οι περιορισμοί της συμμετοχής του κοινού, με την έννοια του άρθρου 3 του παρόντος, ανεξάρτητα με το θεσμικό πλαίσιο εντός του οποίου γίνεται η ρύθμιση αυτή.

Ι. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

- (ιβ) πράξεις με τις οποίες μεταβιβάζονται στο ΤΑΙΠΕΔ ή στην ΕΤΑΔ εμπράγματα δικαιώματα επί δημόσιων ακινήτων, όπως ενδεικτικά αυτές που εκδίδονται βάσει των άρθρων 48 παρ. 1 ν. 3871/2010, 2 παρ. 5 και παρ. 6 ν. 3986/2011 και 196 παρ. 6 ν. 4389/2016, όπως ισχύουν.

II. ΆΛΛΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

- (α) το Προσχέδιο Δράσης του ΥΠΕΝ, που προβλέπεται στο άρθρο 22 ν. 4622/2019 (Α' 105),
- (β) κείμενα πολιτικής, ανεξάρτητα από τον ιδιαίτερο χαρακτηρισμό τους (σχέδια δράσης, στρατηγικές, πολιτικές), που εκπονούνται από τη δημόσια διοίκηση ή φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα και αφορούν άμεσα την προστασία της δημόσιας υγείας, την προστασία του περιβάλλοντος, τη μείωση των εκπομπών, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας σε αυτή, όπως ενδεικτικά:

- (i) κείμενα πολιτικής για τη βιοποικιλότητα, όπως

- το Σχέδιο Δράσης βελτίωσης της πολιτικής Προστατευόμενων Περιοχών, που προβλέπεται στο άρθρο 22 ν. 4685/2020 (Α' 92),
- τα σχέδια διαχείρισης εισβαλλόντων ξενικών ειδών του άρθρου 12 παρ. 3 ν. 3937/2011 (Α' 60),
- η Εθνική Στρατηγική για τα Ύδατα του άρθρου 6Α ν. 3199/2003 (Α' 280),
- τα σχέδια δράσης που προβλέπονται στα άρθρα 10 παρ. 2 και 20 παρ. 2 ν. 3937/2011 (Α' 60),
- (ii) το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία, που προβλέπεται στο άρθρο 3 ν. 4675/2020 (Α' 54),
- (iii) κείμενα πολιτικής για την οργάνωση και λειτουργία των διοικητικών αρχών, όπως
 - το Εθνικό Σχέδιο Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων του άρθρου 18 του ν. 3855/2010 (Α' 95),
 - το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Καινοτομία στον Δημόσιο Τομέα του άρθρου 5 ν. 5027/2023 (Α' 48),
 - η Ετήσια έκθεση για τη διάθεση και περαιτέρω χρήση των ανοικτών δεδομένων του άρθρου 73 ν. 4727/2020 (Α' 184),
 - οι αλγοριθμικές εκτιμήσεις αντικτύπου του άρθ. 6 ν. 4961/2022 (Α' 146) και 8 παρ. 7 του παρόντος
- (iv) κείμενα πολιτικής για τη ρύπανση όπως
 - η Εθνική Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Οδικός Χάρτης Κυκλικής Οικονομίας του άρθρου 16 [περ. (β)] ν. 4819/2021 (Α' 129),
 - το Εθνικό Σχέδιο Δράσης του άρθρου 32 ν. 4036/2012 (Α' 8),
 - το «Εθνικό Πρόγραμμα» για τη διαχείριση αναλωθέντων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων του άρθρου 5 π.δ. 122/2013 (Α' 177),
- (v) κείμενα πολιτικής για τα δάση και το αστικό πράσινο, όπως
 - το Επιχειρησιακό σχέδιο για την εξασφάλιση κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων του άρθρου 92 ν. 4759/2020 (Α' 245),
 - το Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας της χώρας του άρθρου 60 παρ. 3 ν. 4280/2014 (Α' 159),
- (vi) κείμενα πολιτικής για την ενέργεια, όπως
 - το Σχέδιο δράσης αντιμετώπισης της ενεργειακής ένδειας του άρθρου 25 ν. 4342/2015 (Α' 143), όπως ισχύει,
 - η Μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης του άρθρου 2α ν. 4122/2013 (Α' 42),
 - η Μακροχρόνια Στρατηγική για το έτος 2050 του άρθρου 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999,
 - το Εθνικό Σχέδιο για την Ηλεκτροκίνηση του άρθρου 43 ν. 4710/2020 (Α' 142),
 - αποφάσεις με τις οποίες εγκρίνονται μέτρα και παρέχονται χρηματοδοτικά και άλλα μέσα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης νέων και υφιστάμενων κτιρίων.
- (γ) κείμενα πολιτικής για τον χωρικό σχεδιασμό, όπως (i) η Εθνική Χωρική Στρατηγική του άρθρου 3 ν. 4447/2016 (Α' 241), (ii) η εθνική χωρική στρατηγική για το θαλάσσιο χώρο του άρθρου 6 ν. 4546/2018 (Α' 101) (iii) τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια του άρθρου 5

ν. 4447/2016 (Α' 241), (iv) τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια του άρθρου 6 ν. 4447/2016 (Α' 241), (v) τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια του άρθρου 5 ν. 4546/2018 (Α' 101) (vi) τα Τοπικά και τα Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια των άρθρων 7 και 8 αντίστοιχα του ν. 4447/2016 (Α' 241),

(δ) Τα παρακάτω κείμενα που, που εκπονούνται από οικονομικούς φορείς, και αφορούν την εκτίμηση επιπτώσεων δραστηριοτήτων που δεν υπάγονται σε περιβαλλοντική αδειοδότηση:

- (i) Περιβαλλοντικό Σχέδιο Δράσης,
- (ii) Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση για έργο ή δραστηριότητα κατηγορίας Β, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και ιδίως τα άρθρα 11 παρ. 9 έως 11 παρ.11α ν. 4014/2011 (Α' 209).

(ε) υποβολή, βάσει των κείμενων διατάξεων, από τη δημόσια διοίκηση εκθέσεων, μελετών ή πληροφοριών που αφορούν το περιβάλλον προς όργανα της Ένωσης ή διεθνών οργανισμών.

III. ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

1. Για όλα τα έγγραφα και διοικητικές πράξεις του παρόντος Παραρτήματος (μέρη Ι και ΙΙ), η επικείμενη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης γνωστοποιείται αμελλητί

(α) μετά τη συγκέντρωση όλων των συνοδευτικών πράξεων ή εγγράφων, που απαιτούνται για τη θέσπισή τους, και

(β) την εκπόνηση του προσχεδίου της διοικητικής πράξης ή εγγράφου.

2. Η γνωστοποίηση περιλαμβάνει επίσης υποχρεωτικά τουλάχιστον τις παρακάτω πληροφορίες:

(α) τον τίτλο της διοικητικής πράξης ή εγγράφου,

(β) το νομικό πλαίσιο που προβλέπει την έκδοσή τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΣΧΕΔΙΑΖΟΜΕΝΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

(α) Νομοσχέδια

(i) Τα νομοσχέδια αναρτώνται στους δικτυακούς τόπους του άρθρου 61 παρ. 3 ν. 4622/2019 (Α' 133) (όπως τροποποιείται από το παρόν) αμελλητί μετά την ολοκλήρωση τους.

(ii) Με την επιφύλαξη σύντμησης ή επιμήκυνσης σύμφωνα με το άρθρου 61 παρ. 3 ν. 4622/2019 (Α' 133) (όπως τροποποιείται από το παρόν), η διαβούλευση επί των νομοσχεδίων διαρκεί τουλάχιστον τριάντα (30) ημέρες.

(iii) Κατά παρέκκλιση του σημείου (ii), εφόσον τα νομοσχέδια χαρακτηρίζονται ως κατεπείγοντα ή επείγοντα, σύμφωνα με τα άρθρα 108 και 109 του Κανονισμού της Βουλής, τίθενται σε δημόσια διαβούλευση παράλληλα με την κατάθεσή τους στην αρμόδια επιτροπή. Στην περίπτωση αυτή,

- δεν επιτρέπεται η σύντμηση ή η επιμήκυνση,
- η δημόσια διαβούλευση συνεχίζεται μέχρι την έναρξη της συνεδρίασης της Ολομέλειας της Βουλής, ή, κατά περίπτωση, του αρμόδιου κατά το άρθρο 71 του Συντάγματος Τμήματος.

(β) Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου

(i) Το οριστικό κείμενο των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου αναρτάται στους δικτυακούς τόπους του άρθρου 61 παρ. 3 ν. 4622/2019 (Α' 133) (όπως τροποποιείται από το παρόν) αμελλητί μετά την έκδοσή τους.

(ii) Η δημόσια διαβούλευση επί των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου συνεχίζεται μέχρι την υποβολή τους στη Βουλή για κύρωση, σύμφωνα με τις προβλέψεις των άρθρων 44 παρ. 1 [εδ. (β)] και 72 παρ. 1 του Συντάγματος. Στην περίπτωση αυτή, δεν επιτρέπεται η σύντμηση ή η επιμήκυνση.

(γ) Προσθήκες Υπουργών

(i) Οι προσθήκες Υπουργών αναρτώνται στους δικτυακούς τόπους του άρθρου 61 παρ. 3 ν. 4622/2019 (Α' 133) (όπως τροποποιείται από το παρόν) αμελλητί μετά την υποβολή τους.

(ii) Η δημόσια διαβούλευση επί των προσθηκών Υπουργών συνεχίζεται μέχρι την έναρξη της συνεδρίασης της Ολομέλειας της Βουλής, ή, κατά περίπτωση, του αρμόδιου κατά το άρθρο 71 του Συντάγματος Τμήματος. Στην περίπτωση αυτή, δεν επιτρέπεται η σύντμηση ή η επιμήκυνση.

(δ) Προτάσεις νόμων

(i) Οι προτάσεις νόμων αναρτώνται στους δικτυακούς τόπους του άρθρου 61 παρ. 3 ν. 4622/2019 (Α' 133) (όπως τροποποιείται από το παρόν) αμελλητί μετά την υποβολή τους.

(ii) Η δημόσια διαβούλευση επί των προτάσεων νόμων συνεχίζεται μέχρι την εγγραφή τους στην ημερήσια διάταξη της Ολομέλειας της Βουλής, ή, κατά περίπτωση, του αρμόδιου κατά το άρθρο 71 του Συντάγματος Τμήματος, σύμφωνα με το άρθρο 93 παρ. 2 του Κανονισμού της Βουλής. Στην περίπτωση αυτή, δεν επιτρέπεται η σύντμηση ή η επιμήκυνση.

(iii) Κατά παρέκκλιση του σημείου (ii), εφόσον οι προτάσεις νόμων χαρακτηρίζονται ως κατεπείγουσες ή επείγουσες, σύμφωνα με τα άρθρα 108 και 109 του Κανονισμού της Βουλής, τίθενται σε δημόσια διαβούλευση παράλληλα με την κατάθεσή τους στην αρμόδια επιτροπή. Στην περίπτωση αυτή,

- δεν επιτρέπεται η σύντμηση ή η επιμήκυνση,
- η δημόσια διαβούλευση συνεχίζεται μέχρι την έναρξη της συνεδρίασης της Ολομέλειας της Βουλής, ή, κατά περίπτωση, του αρμόδιου κατά το άρθρο 71 του Συντάγματος Τμήματος.

(ε) Προτάσεις για την αναθεώρηση του Συντάγματος

(i) Οι προτάσεις για την αναθεώρηση του Συντάγματος αναρτώνται στους δικτυακούς τόπους του άρθρου 61 παρ. 3 ν. 4622/2019 (Α' 133) (όπως τροποποιείται από το παρόν) αμελλητί μετά τη λήψη της απόφασης του άρθρου 110 παρ. 2 του Συντάγματος.

(ii) Η δημόσια διαβούλευση επί των προτάσεων για την αναθεώρηση του Συντάγματος συνεχίζεται μέχρι την εγγραφή τους στην ειδική ημερήσια διάταξη της Ολομέλειας της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 119 παρ. 5 του Κανονισμού της Βουλής. Στην περίπτωση αυτή, δεν επιτρέπεται η σύντμηση ή η επιμήκυνση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ

Ι. ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Το έγγραφο του άρθρου 27 παρ. 1 (δ) περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

(α) τον σκοπό δημοσίου συμφέροντος που εξυπηρετεί η πρωτοβουλία πολιτών,

- (β) τον προτεινόμενο τίτλο της σκοπούμενης κανονιστικής διοικητικής πράξης,
- (γ) τις εξουσιοδοτικές διατάξεις, στις οποίες προτείνεται να βασιστεί η σκοπούμενη κανονιστική διοικητική πράξη,
- (δ) προσχέδιο, ή εναλλακτικά, περισσότερο ή λιγότερο λεπτομερή περιγραφή, του περιεχομένου της σκοπούμενης κανονιστικής διοικητικής πράξης,
- (ε) προαιρετικά, άλλες διατάξεις και ρυθμίσεις που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την καταχώριση ή την αξιολόγηση της σκοπούμενης κανονιστικής διοικητικής πράξης,
- (στ) προαιρετικά, πρόσθετες πληροφορίες (όπως ιδίως τεχνικές και επιστημονικές μελέτες, ιδιωτικές γνωμοδοτήσεις, άλλα διοικητικά έγγραφα) που πρέπει να ληφθούν υπόψη ως αναλυτική βάση για την καταχώριση και αξιολόγηση της σκοπούμενης κανονιστικής διοικητικής πράξης.

Για τις ανάγκες του σημείου (δ), ο βαθμός λεπτομέρειας του περιεχομένου της σκοπούμενης κανονιστικής διοικητικής πράξης επιλέγεται από την ομάδα διοργανωτών.

II. ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ, ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΠΑΡΤΙΣΟΥΝ ΟΜΑΔΑ ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΩΝ

Ο ελάχιστος αριθμός φυσικών προσώπων, που αρκεί για τη σύσταση ομάδας διοργανωτών είναι

- (α) τρεις (3) για δημοτική πρωτοβουλία πολιτών,
- (β) πέντε (5) για περιφερειακή πρωτοβουλία πολιτών, και
- (γ) δέκα (10) για εθνική πρωτοβουλία πολιτών.

III. ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Αριθμός εγγεγραμμένων εκλογέων (ΟΤΑ Α΄ ή Β΄ βαθμού, Επικράτεια)	Τυπικά παραδείγματα (αυτοδιοικητικές 2019)	Ποσοστό
0-5.000	Δήμος Σαμοθράκης (3.978), Δήμος Γαύδου (221)	10%
5.000-25.000	Δήμος Ιεράπετρας (23.321), Δήμος Καισαριανής (23.333), Δήμος Τανάγρας (7.174)	8%
25.000-50.000	Δήμος Χαϊδαρίου (33.930), Δήμος Ήλιδας (33.880), Δήμος Λευκάδας (27.109), Δήμος Θερμαϊκού (33.689), Δήμος Παλλήνης (33.345)	6%

50.000-100.000	Δήμος Βέροιας (61.002), Δήμος Κορδελιού Ευόσμου (60.309), Δήμος Αιγάλεω (59.309), Δήμος Νίκαιας (91.723), Δήμος Χανίων (81.333)	4%
100.000- 250.000	Δήμος Ρόδου (102.457), Δήμος Πατρέων (165.741), Δήμος Λαρισαίων (114.634), Δήμος Θεσσαλονίκης (246.971), Δήμος Περιστερίου (112739), Δήμος Πειραιώς (152.649)	3%
250.000-1.000.000	Δήμος Αθηναίων (468.323), Περιφέρεια Θράκης (661.325), Περιφέρεια Κρήτης (828.705), Περιφέρεια Θεσσαλίας (707.946)	2%
Άνω του 1.000.000	Περιφέρεια Αττικής (3.625.199), Επικράτεια (9.922.294)	1%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η΄: ΑΡΧΕΣ ΜΕ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

1. Οι αρμόδιες αρχές για τη διεξαγωγή περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων του άρθρου 20 παρ. 3 ν. 4014/2011 (Α΄ 209), 61 ν. 4819/2021 (Α΄ 129), και 125 ν. 4759/2020 (Α΄ 245), όπως ισχύουν.
2. Η Γενική Διεύθυνση Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του άρθρου 9 ν. 2947/2001 (Α΄ 228), και 124 ν. 4759/2020 (Α΄ 245), όπως ισχύουν.
3. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ, και κάθε υπηρεσία με την οποία έχει συνάψει μνημόνιο συνεργασίας για τη φύλαξη προστατευόμενων περιοχών σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ. 1 ν. 4685/2020 (Α΄ 92), όπως ισχύει.
4. Οι Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του άρθρου 34 παρ. 2 ν. 4685/2020 (Α΄ 92), όπως ισχύει.
5. Η Διεύθυνση Προστασίας Δασών του άρθρου 29 π.δ. 132/2017 (Α΄ 160), οι οργανικές μονάδες των Α.Δ. που υπάγονται στη Γενική Διεύθυνση Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων κατά τους οικείους

- οργανισμούς, και γενικά οι υπηρεσίες του άρθρου 5 ν. 998/1979 (Α' 289), όπως ισχύουν (δασικές υπηρεσίες).
6. Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, εφόσον οι αρμοδιότητές της κατά το άρθρο 83 ν. 4622/2019 (Α' 133) αφορούν το περιβάλλον.
 7. Η Ειδική Γραμματεία Υδάτων, και οι Διευθύνσεις Υδάτων της Περιφέρειας και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
 8. Τα όργανα για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων του άρθρου 66 παρ. 11 ν. 4819/2021 (Α' 129) (όργανα καθαριότητας δήμων).
 9. Οι ελεγκτές δόμησης του κεφαλαίου Β' ν. 4030/2011 (Α' 249), όπως ισχύει, οι υπηρεσίες ελέγχου δόμησης των κεφαλαίων Α' και Β' ν. 4495/2017 (Α' 167), όπως ισχύει, και τα μικτά κλιμάκια ελέγχου του άρθρου 271 ν. 5037/2023 (Α' 78).
 10. Οι υπηρεσίες που υπάγονται στη Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας και Κοινωνικών Περιουσιών (κτηματικές υπηρεσίες) των άρθρων 74 επ. του π.δ. 142/2017 (Α' 181), όπως ισχύει.
 11. Η αρμόδια αρχή του άρθρου 7 π.δ. 148/2009 (Α' 29), όπως ισχύει (ΣΥΓΑΠΕΖ, ΕΑΠΑΖ).
 12. Το Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. εντός του χώρου ευθύνης του, σύμφωνα με το άρθρο 5 ν. 4150/2013 (Α' 102), όπως ισχύει.
 13. Οι αρχές που είναι αρμόδιες για τις επιθεωρήσεις και τους ελέγχους του άρθρου 19 της κ.υ.α. 172058/2016 «Καθορισμός κανόνων, μέτρων και όρων για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης σε εγκαταστάσεις ή μονάδες, λόγω της ύπαρξης επικίνδυνων ουσιών, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2012/18/ΕΕ «για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζομένων με επικίνδυνες ουσίες» (Β' 354) (θέματα Seveso).
 14. Η αρχή του άρθρου 4 παρ. 1 ν. 4001/2001 (Α' 179), όπως ισχύει (ΡΑΑΕΥ).
 15. Η αρμόδια διεύθυνση της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας του π.δ. 67/2022 (Α' 173).
 16. Η αδειοδοτούσα αρχή των άρθρων 19 και 26 ν. 3982/2011 (Α' 143), όπως ισχύει (μεταποιητικές δραστηριότητες).
 17. Η αρχή του άρθρου 23 παρ. 6 ν. 4830/2021 (Α' 169) (ΟΤΑ, θέματα συμμετοχής ζώων σε θεάματα).
 18. Η ψηφιακή εφαρμογή και ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.) που προβλέπεται στο άρθρο 25 ν. 4830/2021 (Α' 169) (αναφορά περιστατικών κακοποίησης ζώων).
 19. Η αρμόδια αρχή των άρθρων 8 παρ. 1, 8 παρ. 4 και 22 ν. 4409/2016 (Α' 136) (ΕΔΕΥΕΠ).

Αθήνα, 14 Οκτωβρίου 2024

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Χαρίτσης Αλέξανδρος (Αλέξης)

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αχτσιόγλου Ευτυχία (Έφη)

Ζεϊμπέκ Χασάν Χουσεϊν

Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Τζανακόπουλος Δημήτριος

Τζούφη Μερόπη

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Φερχάτ Οζγκιούρ

Φωτίου Θεανώ